

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Извјештај о финансијској стабилности 2025

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Извјештај о финансијској стабилности за 2025. годину

ИЗДАВАЧ

Централна банка Босне и Херцеговине
Маршала Тита 25, 71000 Сарајево
Тел (387 33) 278 100
Интернет: www.cbbh.ba
E-mail: contact@cbbh.ba

За све информације контактирати:
Одјељење за финансијску стабилност

Уредништво:

др Јасмина Селимовић
мр Марко Видаковић
др Емир Куртић
мр Томислав Иванковић
Весна Папић
Нада Мијовић
др Белма Чолаковић
мр Ервин Золић

ДТП припрема:

INVENTA

Публиковање и умножавање у образовне и некомерцијалне
сврхе је дозвољено уз обавезно навођење извора.

© Централна банка Босне и Херцеговине | сва права задржана

Садржај

Скраћенице	7
Увод	8
Извршни резиме	9
1. Трендови и ризици из међународног окружења	12
1.1 Трендови у међународном окружењу	12
1.2 Преглед главних ризика у ЕУ и зони евра.....	19
1.2.1 Ефекти на банкарски сектор.....	20
1.2.2 Ефекти на реални сектор.....	22
2. Макроекономски трендови и ризици у БиХ	26
3. Домаћинства	41
4. Предузећа	48
5. Финансијски посредници	61
5.1 Банкарски сектор	61
5.1.1 Кључна кретања у банкарском сектору	62
5.1.2 Отпорност банкарског сектора на ризике.....	70
5.2 Небанкарски финансијски сектор	83
6. Финансијска инфраструктура	88
6.1 Платни системи	88
6.2 Регулаторни оквир	89
Статистички додатак	94

ГРАФИКОНИ:

Графикон 1.1: Кретање референтних каматних стопа водећих централних банака	16
Графикон 1.2: Цијене хране и нафте	18
Графикон 1.3: Цијена злата и курс EUR/USD	19
Графикон 1.4: Кретање цијена дионица банака мајки домаћих банака	21
Графикон 1.5: Принос десетогодишњих државних обвезница	22
Графикон 1.6: Кретање главних тржишних индекса	23
Графикон 1.7: Извоз БиХ у земље главне трговинске партнере	24
Графикон 2.1: БДП БиХ (годишња промјена и допринос расту по категоријама)	27
Графикон 2.2: Инфлација у БиХ и доприноси главних компоненти	31
Графикон 2.3: Запосленост по секторима (доприноси расту)	32
Графикон 2.4: Структура текућег рачуна БиХ	36
Графикон 2.5: Финансирање дефицита текућег рачуна	36
Графикон 2.6: Јавни дуг БиХ и салдо опште владе БиХ (% БДП-а)	38
Графикон 3.1: Задуженост становништва према финансијским институцијама	41
Графикон 3.2: Задуженост становништва према институцијама и типу задужења, 2025. године	41
Графикон 3.3: Кредити становништву по намјени и кредитни раст	43
Графикон 3.4: Новоодобрени кредити становништву	43
Графикон 3.5: Валутна структура кредита становништву	43
Графикон 3.6: Неквалитетни кредити у сектору становништва по категоријама	44
Графикон 3.7: Неквалитетни у укупним кредитима становништву, по банкама	45
Графикон 3.8: Новоодобрени дугорочни кредити и просјечне пондерисане каматне стопе	45
Графикон 3.9: Новоодобрени кредити према периоду фиксације каматне стопе	45
Графикон 3.10: Депозити становништва по рочности	46
Графикон 3.11: Орочени депозити становништва и каматне стопе на депозите	46
Графикон 4.1: Потраживања од предузећа према типу задужења на крају 2025. године	48
Графикон 4.2: Годишње промјене потраживања од предузећа према одабраним дјелатностима	50
Графикон 4.3: Спољна задуженост нефинансијских предузећа	50
Графикон 4.4: Просјечна задуженост предузећа по одабраним дјелатностима у 2024. и 2025. године	51
Графикон 4.5: Учешће неквалитетних у укупним кредитима предузећима, по дјелатностима	52
Графикон 4.6: Учешће капитала у пасиви предузећа у одабраним дјелатностима	58
Графикон 4.7: Каматне стопе на кредите предузећима	58
Графикон 4.8: Новоодобрени кредити према периоду фиксације каматне стопе	59
Графикон 5.1: Актива и кредити у процентима БДП-а	62
Графикон 5.2: Промјене најважнијих ставки активе банкарског сектора	62
Графикон 5.3: Актива банкарског сектора	63
Графикон 5.4: Просјечне пондерисане каматне стопе на новоуговорене кредите и депозите	65
Графикон 5.5: Кретање ЕУРИБОР-а и RSTF у БиХ	66
Графикон 5.6: Процјена финансијског циклуса за БиХ	67
Графикон 5.7: Секторска структура депозита резидената	69
Графикон 5.8: Структура укупних депозита по преосталој рочности	69
Графикон 5.9: Дијаграм индикатора финансијског здравља банкарског сектора	70
Графикон 5.10: Укупни капитални захтјеви и стварне стопе адекватности капитала по банкама, Q4 2025.	71
Графикон 5.11а: Реални раст БДП-а	72
Графикон 5.11б: Стопа инфлације	72
Графикон 5.12: Стопа адекватности капитала у основном и два екстремна сценарија и минимални регулаторни капитални захтјеви	74
Графикон 5.13: Утицај појединачних позиција на CAR у оба екстремна сценарија	75
Графикон 5.14: Квалитет кредитног портфеља	76
Графикон 5.15: Стопа default-а у сектору предузећа, по банкама у 2025. години	76
Графикон 5.16: Кредити у нивоу кредитног ризика 2 и учешће C2 и C3 у укупним кредитима	77
Графикон 5.17: Стопа default-а у сектору становништва, по банкама у 2025. години	77
Графикон 5.18: Добит банкарског сектора	78
Графикон 5.19: Индикатори профитабилности	78
Графикон 5.20: Индикатори ликвидности	79
Графикон 5.21: Структура заштитног слоја ликвидности	79
Графикон 5.22: Основне LCR компоненте, Q4 2025.	81
Графикон 5.23: Ликвидна актива за банкарски сектор	81
Графикон 5.24: Коефицијент покрића ликвидности (LCR) за банкарски сектор	82
Графикон 5.25: Укупне потребе банака за додатним ликвидним средствима у Сценарију 3	82

ЛИСТА ТЕКСТНИХ ОКВИРА

Текстни оквир 1: Утицај геополитичких тензија на преокрет у очекивањима монетарних политика водећих свјетских банака.....	16
Текстни оквир 2: Оцјена главних макрофинансијских ризика по финансијску стабилност.....	28
Текстни оквир 3: Тржиште некретнина.....	33
Текстни оквир 4: Почетни ефекти и рефлексије потпуне примјене ЕУ СВМ механизма на пословање извозних предузећа из БиХ на тржиште ЕУ.....	52

ТАБЕЛЕ

Табела 1.1: Реални БДП, годишња стопа раста.....	13
Табела 2.1: Потраживања комерцијалних банака од сектора владе.....	39
Табела 3.1: Потраживања од становништва, картице.....	42
Табела 3.2: Кредити становништву, рочна и валутна структура.....	44
Табела 4.1: Кредити предузећима, рочна и валутна структура остатка дуга.....	51
Табела 4.2: Пословни приходи предузећа, по дјелатностима.....	57
Табела 5.1: Вриједност имовине финансијских посредника.....	61
Табела 5.2: Главне претпоставке у основном и екстремним сценаријима.....	72
Табела 5.3: Калибрација сценарија у стрес-тесту ликвидности.....	80
Табела 5.4: Поједностављени биланс стања микрокредитних организација.....	84
Табела 6.1: Трансакције у међубанкарском платном промету.....	88
Табела 6.2: Концентрација трансакција у међубанкарском платном промету (ННП).....	88

СТАТИСТИЧКИ ДОДАТАК:

Табела А1: Индекс цијена некретнина.....	94
Табела А2: Индикатори финансијског здравља.....	96
Табела А3: Преглед укупне имовине, кредита, депозита и финансијског резултата банака у БиХ, 31.12.2025. године.....	97
Табела А4: Статусне промјене у банкама у периоду од 2001. до Q2 2026. године.....	98

ЗЕМЉЕ:

BE	Белгија
BG	Бугарска
CY	Кипар
DE	Њемачка
ES	Шпанија
FR	Француска
GR	Грчка
HR	Хрватска
IE	Ирска
IT	Италија
PT	Португал
SI	Словенија
SK	Словачка
TR	Турска

СКРАЋЕНИЦЕ

АБРС	Агенција за банкарство Републике Српске
АОД	Агенција за осигурање депозита
БДП	Бруто домаћи производ
БХАС	Агенција за статистику БиХ
БиХ	Босна и Херцеговина
ВоЕ	Централна банка Енглеске
ВОЈ	Централна банка Јапана
BLSE	Бањалучка берза
CAC 40	Индекс француске берзе (Cotation Assistée en Continu)
CAR	Стопа адекватности капитала (Capital Adequacy Ratio)
ЦББиХ	Централна банка Босне и Херцеговине
СЕТ 1	Основни капитал првог реда (Common Equity Tier 1)
CHF	Швајцарски франак
CPI	Индекс потрошачких цијена
ЦРК	Централни регистар кредита
ДАХ	Индекс на берзи хартија од вриједности у Франкфурту (Deutscher Aktien Index)
EBA	Европска банкарска агенција (European Banking Authority)
ЕЦБ	Европска централна банка
ЕУ	Европска унија
EUR	Евро
ЕУРИБОР	Референтна каматна стопа која се утврђује на европском међубанкарском тржишту (енгл. Euro Interbank Offered Rate)
ФБА	Агенција за банкарство Федерације Босне и Херцеговине
ФБиХ	Федерација Босне и Херцеговине
FED	Систем федералних резерви
FTSE	Индекс лондонске берзе (Financial Times Stock Exchange)
GBP	Британска фунта
HHI	Herfindahl–Hirschman Indeks
JRTP	Јединствени регистар трансакционих рачуна
КМ	Конвертибилна марка
МФТ БиХ	Министарство финансија и трезора БиХ
МКО	Микрокредитне организације
ММФ	Међународни монетарни фонд
NPL	Неквалитетни кредити (Nonperforming loans)
OPEC	Организација земаља извозница нафте
ROAA	Поврат на просјечну активу (Return on Average Assets)
ROAE	Поврат на просјечни капитал (Return on Average Equity)
РС	Република Српска
RTGS	Бруто поравнање у реалном времену (Real Time Gross Settlement)
RSTF	Референтна стопа просјечног пондерисаног трошка финансирања банака
TIPS	Target Instant Payment Settlement
S&P	Standard & Poor's
САД	Сједињене Америчке Државе
SASE	Сарајевска берза
СТО	Свјетска трговинска организација
USD	Амерички долар
WEO	Свјетски економски преглед (World Economic Outlook)
WTI	Цијена брент нафте на америчком тржишту - West Texas Intermediate

УВОД

Под финансијском стабилношћу ЦББиХ подразумева стање у којем финансијски систем може да апсорбује шокове без значајних поремећаја у свом тренутном и будућем функционисању и чије функционисање нема негативне утицаје на економију.

Мандат ЦББиХ за праћење стабилности финансијског система индиректно произлази из Закона о ЦББиХ. ЦББиХ има активну улогу у развоју и имплементацији политике стабилности и одрживог економског раста БиХ, кроз обезбјеђивање стабилности домаће валуте и укупне финансијске и економске стабилности у земљи. Један од основних задатака ЦББиХ је успостављање и одржавање одговарајућих платних и обрачунских система као дијела финансијске инфраструктуре. ЦББиХ доприноси очувању финансијске стабилности кроз законом утврђену надлежност координације дјелатности ентитетских агенција за банкарство. ЦББиХ, у складу с одлуком Управног одбора, учествује у раду међународних организација које раде на учвршћивању финансијске и економске стабилности кроз међународну монетарну сарадњу. Активности ЦББиХ на пољу праћења стабилности финансијског система обухватају и специјализовану комуникацију с релевантним међународним и домаћим институцијама којом се обезбјеђује континуитет процеса праћења системских ризика. Допринос очувању финансијске стабилности ЦББиХ даје у оквиру чланства у Сталном комитету за финансијску стабилност БиХ.

Публиковањем Извјештаја о финансијској стабилности ЦББиХ настоји да допринесе финансијској стабилности у БиХ кроз:

- унапређење разумијевања и подстицање дијалога о ризицима за финансијске посреднике у макроекономском окружењу;
- упозоравање финансијских институција и других учесника на тржишту на могући колективни утицај њихових појединачних акција;
- стварање консензуса о финансијској стабилности и побољшање финансијске инфраструктуре.

Иако је фокус овог извјештаја на догађајима из 2025. године, његов обухват је проширен и на најважнија дешавања из прве половине 2026. године, у складу с доступним подацима у вријеме израде. Извјештај о финансијској стабилности за 2025. годину је организован по поглављима како слиједи. У извршном резимеу су наглашени најважнији ризици по стабилност финансијског система. У првом поглављу су представљени главни трендови и ризици из међународног окружења. У склопу овог поглавља посебно су издвојени главни ризици из ЕУ и зоне евра, те су описани њихови ефекти на банкарски сектор и реалну економију овог географског подручја, с фокусом на ризике који могу имати утицај на банкарски сектор и реалну економију БиХ. Друго поглавље даје преглед трендова и потенцијалних ризика из домаћег окружења који се одражавају на функционисање финансијског система у БиХ, укључујући и преглед главних трендова и ризика који долазе из фискалног сектора. Треће поглавље илуструје ефекте ризика идентификоване у претходним поглављима на потраживања од становништва. Фокус четвртог поглавља су ефекти идентификованих ризика на сектор правних лица. У петом поглављу се оцјењују ефекти ризика на стабилност финансијског сектора, с фокусом на банкарски сектор. Шесто поглавље илуструје основне трендове у финансијској инфраструктури: платним системима и регулаторном оквиру. Извјештај о финансијској стабилности за 2025. годину садржи четири текстна оквира: Утицај геополитичких тензија на преокрет у очекивањима монетарних политика водећих централних банака, Оцјена главних макрофинансијских ризика по финансијску стабилност, Тржиште некретнина и Почетни ефекти и рефлексије потпуне примјене ЕУ СВМ механизма на пословање извозних предузећа из БиХ на тржиште Европске уније.

На крају, потребно је нагласити да се овај извјештај бави искључиво питањима од значаја за системски ризик, јер је надзор пословања финансијских посредника, у складу с важећим законима у БиХ, задатак надлежних супервизора за финансијски сектор. Његов основни циљ је да укаже на ризике који долазе из финансијског система, као и макроекономског окружења, те процијени способност система да апсорбује те шокове.

ИЗВРШНИ РЕЗИМЕ

Захваљујући континуираном јачању капиталних и ликвидносних резерви банака у протеклој декади, те снажној профитабилности у посљедњих пар година, финансијски систем Босне и Херцеговине остао је стабилан у току 2025. године. Ризици из међународног окружења били су наглашени, а геополитичке тензије, интензивирање трговинских ограничења и поремећаји на тржишту енергената додатно повећавају ризике за глобалну финансијску стабилност, и утичу на преокрет у очекивањима везаним за монетарну политику водећих централних банака. У таквим околностима погоршани су изгледи за економски раст, посебно у зони евра, гдје су уз слабљење инвестиционе активности израженији постали и фискални изазови повезани с високим нивоом јавног дуга и растућим потребама за финансирањем.

Ризици у домаћем макроекономском окружењу су се повећали под утицајем јачања домаћих инфлаторних притисака и успоравања економског раста. Раст реалних нето плата и благо смањење незапослености дали су допринос расту личне потрошње, међутим, појачани инфлаторни притисци у значајној мјери нарушавају куповну моћ становништва и изгледе за снажнији економски опоравак. На тржишту стамбених некретнина настављен је раст цијена, уз истовремено значајнији раст кредитне изложености банака према овом сегменту. Платнобилансне рањивости БиХ су благо смањене услед благог опоравка извозне потражње, док је фискална позиција нешто слабија због раста фискалног дефицита и учешћа јавног дуга, али фискални ризици остају ограничени.

Неповољнији међународни и домаћи услови нису се у значајнијој мјери одразили на стабилност домаћег финансијског система. Раст кредитне активности био је праћен даљњим побољшањем квалитета активе,

док су депозити наставили да представљају стабилан извор финансирања банкарског сектора.

Таква кретања потврђују да су домаћинства и нефинансијска предузећа, упркос сложенијем економском окружењу, углавном задржали способност уредног извршавања својих финансијских обавеза. Кредитна активност приватног сектора остала је снажна током цијеле године. Код становништва, раст пласмана је био подстакнут повећаном потражњом за стамбеним и кредитима за општу потрошњу, те је дијелом посљедица и пораста општег нивоа цијена, док је сектор нефинансијских предузећа наставио да повећава задуженост ради финансирања пословних активности. Истовремено, веће учешће кредита уговорених уз фиксну каматну стопу или дужи период фиксације допринијело је смањењу изложености каматном ризику и повећању отпорности приватног сектора на евентуалне промјене услова финансирања.

У сектору домаћинстава је забиљежен наставак вишегодишњег смањења учешћа некавалитетних кредита и континуирани раст депозита становништва. Ипак, благо повећање некавалитетних кредита у сегменту кредита за општу потрошњу указује да је потребно наставити пратити ризике повезане са снажним растом потрошачког задуживања. Поред тога, иако раст депозита одражава очувано повјерење у банкарски систем, њихова изражена концентрација код мањег броја депонената остаје једна од структурних карактеристика сектора.

Раст пословних прихода нефинансијских предузећа, задовољавајућа капитализованост и уредно сервисирање обавеза омогућили су очување повољног квалитета кредитног портфеља, док је наставак раста спољне задужености допринио већој диверзификацији извора финансирања.

Међутим, неизвјесни изгледи у међународном окружењу, могуће слабљење спољне тражње, очекивано јачање инфлаторних притисака, као и трошкови повезани с енергетском транзицијом и примјеном карбонске накнаде представљају изазове који би у наредном периоду могли да утичу на пословање и финансијску позицију овог сектора.

Банкарски сектор Босне и Херцеговине и током 2025. године задржао је висок степен отпорности, потврђујући способност да апсорбује ризике који произлазе из неповољнијих међународних и домаћих економских кретања. Капитализованост, ликвидност и профитабилност остале су на високим нивоима, уз наставак побољшања квалитета активе, док су стабилни извори финансирања омогућили несметану подршку кредитној активности. Наставак раста кредитирања приватног нефинансијског сектора допринио је постепеном опоравку финансијског циклуса, који се према расположивим индикаторима приближава фази експанзије. Ипак, дуготрајнији инфлаторни притисци могли би да ослабе финансијску позицију становништва и предузећа, што би се посредно могло одразити и на квалитет активе банкарског сектора. Додатни ризици произлазе из могућег наставка слабљења спољне тражње, као и повећаних трошкова пословања којима ће бити изложена поједина извозно оријентисана предузећа. У таквим околностима, наставак снажне кредитне активности, нарочито у сегменту становништва, захтијева пажљиво праћење да би се благовремено препознало евентуално повећање кредитног ризика. Потенцијални изазови присутни су и у домену каматног ризика. Иако су трошкови финансирања банака током 2025. године остали релативно ниски, њихов благи раст, уз наставак одобравања дугорочних кредита с фиксном каматном стопом, може повећати притисак на нето каматну маржу у наредном периоду.

Резултати проведених стрес-тестова потврђују да банкарски сектор располаже довољним капиталним и ликвидносним капацитетима за апсорпцију изразито неповољних макроекономских и финансијских шокова. Отпорност сектора додатно је ојачана увођењем заштитног слоја капитала за системски значајне банке крајем 2025. године.

Небанкарски финансијски сектор и даље има скромну улогу у укупном финансијском систему Босне и Херцеговине, иако су током 2025. године забиљежена умјерена позитивна кретања у појединим сегментима. Микрокредитни сектор, лизинг друштва и инвестициони фондови остварили су раст пословања, док су друштва за осигурање и реосигурање задржала доминантан положај међу небанкарским финансијским институцијама уз наставак раста премијског прихода. С друге стране, активност на домаћем тржишту капитала била је смањена, као резултат одлуке Владе Федерације БиХ да највећу емисију јавног дуга изврши на страном тржишту.

Посматрано у цјелини, индикатори за 2025. годину потврђују да је финансијски систем Босне и Херцеговине очувао стабилност упркос сложенијем међународном окружењу и повећаној неизвјесности. Стабилни индикатори пословања банкарског сектора, очувана способност домаћинстава и нефинансијских предузећа да уредно извршавају своје обавезе, наставак раста депозита и побољшање квалитета активе представљају кључне факторе који су допринијели очувању финансијске стабилности. Истовремено, наставак геополитичких тензија, трговинских ограничења, инфлаторних притисака и изазова повезаних с енергетском транзицијом упућује на потребу континуираног праћења ризика из међународног и домаћег окружења, да би се очувала отпорност финансијског система и благовремено одговорило на евентуалну материјализацију неповољних сценарија.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ ИЗ МЕЂУНАРОДНОГ ОКРУЖЕЊА

1. ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ ИЗ МЕЃУНАРОДНОГ ОКРУЖЕЊА

Услови за глобалну финансијску стабилност додатно су погоршани током 2025. године и у првој половини 2026. године, под утицајем растућих геополитичких тензија, трговинских баријера и повећане неизвјесности у вези с економским политикама водећих свјетских економија. Глобална економија је током 2025. године остала отпорнија него што се раније очекивало, али су изгледи за 2026. годину погоршани након избијања сукоба на Блиском истоку и поремећаја на тржишту енергената. Раст цијена нафте и природног гаса појачао је инфлаторне притиске и исцрпио простор водећих централних банака за даљње ублажавање монетарне политике. Повећане царине и трговинске рестрикције, посебно мјере које су увеле САД, допринијеле су расту неизвјесности и волатилности на финансијским тржиштима. Европска економија је током 2025. године забиљежила умјерен раст, али су изгледи у првој половини 2026. године ослабљени услјед веће зависности од увоза енергената, пригушене инвестиционе активности и неповољнијег међународног окружења. Фискалне позиције појединих земаља зоне евра остале су рањиве због високог нивоа јавног дуга, растућих трошкова задуживања и повећаних потреба за финансирањем одбране и инфраструктуре. Приноси на државне обвезнице, као и цијене на тржишту дионица забиљежили су значајан раст. Банкарски сектор зоне евра задржао је високу профитабилност, снажне капиталне и ликвидносне индикаторе те низак ниво неквалитетних кредита. Ипак, ризици за квалитет активе су повећани, посебно у сегментима кредита малим и средњим предузећима, потрошачких кредита и комерцијалних некретнина, док би дуже трајање енергетских и трговинских поремећаја могло додатно да ослаби способност сервисирања дуга предузећа и домаћинства.

1.1. Трендови у међународном окружењу

Глобална економија забиљежила је раст од 3,4% у 2025. години, при чему су развијене земље оствариле раст од 1,9%, док је у групи тржишта у настајању и земаља у развоју забиљежен снажнији раст од 4,4% (Табела 1.1). Економска активност остала је отпорнија него што се раније очекивало, упркос вишим трговинским баријерама и израженој неизвјесности у вези с економским политикама. Негативни ефекти трговинских ограничења дјелимично су ублажени растом инвестиција повезаних с развојем нових технологија, повољним условима финансирања, слабљењем америчког долара те фискалном и монетарном подршком. Обим свјетске трговине робом и услугама повећан је за 5,1% у 2025. години, између осталог услјед убрзаног увоза прије ступања на снагу појединих царинских мјера и прилагођавања трговинских токова. Инфлација је наставила да опада, али неравномјерним темпом, те је на глобалном нивоу износила 4,1%.

У првој половини 2026. године, изгледи за глобалну економију су поново погоршани након избијања сукоба на Блиском истоку. Раст цијена енергената и других сировина, повећање инфлационих очекивања и поштравање услова финансирања представљају значајне ризике за економску активност, посебно у земљама које зависе од увоза енергије. Према најновијим пројекцијама ММФ-а, раст глобалне економије ће у 2026. години успорити на 3,1%, што представља смањење пројекције за 0,2 процентна поена у односу на јануарски извјештај.

У развијеним земљама очекује се раст од 1,8%, док је пројекција раста за тржишта у настајању и земље у развоју смањена на 3,9%. Истовремено, очекује се успоравање раста обима свјетске трговине на 2,8%, док би глобална инфлација могла привремено порастати на 4,4%, прије наставка тренда пада у наредној години. Ризици за економске изгледе остају изражени, с обзиром на могућност дужег трајања геополитичких поремећаја, додатног раста цијена енергената и даљњег поштравања услова финансирања.

Табела 1.1: Реални БДП, годишња стопа раста

Реални БДП, годишња стопа раста	Промијена у односу на пројекцију из октобра 2025.					
	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.
Свијет	3,5	3,3	3,4	3,1	3,2	0,0
Развијене економије	1,7	1,8	1,9	1,8	1,7	0,2
САД	2,9	2,8	2,1	2,3	2,1	0,2
Зона евра	0,4	0,9	1,4	1,1	1,2	-0,1
Велика Британија	0,4	1,1	1,3	0,8	1,3	-0,5
Јапан	1,5	0,1	1,2	0,7	0,6	0,1
Земље у развоју и тржишта у настајању	4,7	4,3	4,4	3,9	4,2	-0,1
Русија	4,1	4,1	1,0	1,1	1,1	0,1
Кина	5,4	5,0	5,0	4,4	4,0	0,2
Европске земље у развоју и тржишта у настајању	3,6	3,4	2,0	2,0	2,1	-0,2
Главни спољнотрговински партнери						
Њемачка	-0,3	-0,2	0,2	0,8	1,2	-0,1
Хрватска	3,3	3,8	3,2	2,6	2,6	-0,1
Србија	3,8	3,9	2,0	2,8	3,5	-0,8
Италија	0,7	0,7	0,5	0,5	0,5	-0,3
Словенија	2,1	1,6	1,1	2,0	2,1	-0,3
Аустрија	-1,0	-1,2	0,6	0,7	1,0	-0,1
Црна Гора	6,3	3,0	2,7	2,8	2,7	-0,4

Извор: World Economic Outlook, IMF, Април 2025, ЦББих

Америчка економија је током 2025. године забиљежила успоравање раста, али је остала релативно отпорна упркос знатном повећању трговинских баријера и израженој неизвјесности у вези с економским политикама. Реални БДП повећан је за 2,1%, након раста од 2,8% у претходној години, првенствено захваљујући расту приватне потрошње и инвестиција. Кретања економске активности током године била су неравномјерна: након снажног раста у другом и трећем кварталу, раст реалног БДП-а је у четвртм кварталу успорио на 0,5% на годишњем нивоу, дјелимично под утицајем привремене обуставе рада дијела савезне администрације. Инфлација је остала изнад циљаног нивоа Федералних резерви, при чему је дефлатор издатака за личну потрошњу (PCE) на годишњем нивоу повећан за 2,6% у 2025. години, док је у децембру износио 2,9%. Базна PCE инфлација, која искључује цијене хране и енергената, у децембру је износила 2,7%. Годишња инфлација мјерена индексом потрошачких цијена (CPI) је у децембру износила 2,7%, док је базна инфлација износила 2,6%. Рејтинг агенција Moody's је у мају 2025. године снизила дугорочни суверени кредитни рејтинг САД-а са Aaa на Aa1 и промијенила изгледе с негативних на стабилне.

Током 2025. године, администрација САД-а увела је низ нових царинских мјера које су значајно измијениле међународно трговинско окружење. У фебруару су царинске стопе на увоз челика и алуминијума повећане на 25%, док су у марту уведене царине од 25% на увоз аутомобила и кључних ауто-дијелова. Трговинске тензије додатно су интензивирани почетком априла увођењем основне царинске стопе на увоз из свих земаља од 10% и виших, појединачно утврђених реципрочних царина за одређене трговинске партнере. Након ескалације трговинских мјера између САД-а и Кине, у мају је постигнут договор о привременом деведесетодневном ублажавању дијела додатних царина, уз задржавање додатне реципрочне стопе од 10% на обје стране.

Царинске стопе на увоз челика и алуминијума додатно су повећане са 25% на 50% почетком јуна. Међутим, у фебруару 2026. године Врховни суд САД-а је поништио дио режима царина уведених у априлу 2025. године, оцијенивши да није у складу са законским прописима на којима се заснивао. Као одговор на то, влада САД-а је увела глобалну царину од 10% (с роком важења од 150 дана), уз могућност њеног повећања на 15%, на основу других законских прописа. Просјечни ниво царина смањен је након пресуде, иако неуједначено по географским подручјима, уз занемариво смањење царина за зону евра. Међутим, недостатак јасноће у погледу могућег продужења временског оквира или нових мјера које би могле бити усвојене повећава неизвјесност за извознике и отежава средњорочно планирање глобалних ланаца снабдијевања.

У првој половини 2026. године, економска активност САД-а се опоравила након успоравања забиљеженог крајем претходне године. Реални БДП је у првом кварталу повећан по годишњој стопи од 2,1%, првенствено услјед раста извоза, инвестиција, приватне и државне потрошње. Истовремено, инфлаторни притисци су поново ојачали: годишња стопа инфлације, мјерена РСЕ дефлатором, повећана је на 4,1% у мају, док је базна инфлација износила 3,4%. Инфлација мјерена индексом потрошачких цијена је порасла са 2,4% у јануару на 4,2% у мају 2026. године, док је базна инфлација, износила 2,9% на годишњем нивоу. Према најновијим пројекцијама ММФ-а из априла 2026. године, америчка економија би у 2026. години могла да забиљежи раст од 2,3%, који би требао бити подржан фискалном политиком и одгођеним ефектима смањења референтних каматних стопа током 2025. године, док повећане трговинске баријере и даље ограничавају економску активност, а ескалација сукоба на Блиском истоку представља додатни извор неизвјесности.

Економија Европске уније је током 2025. године забиљежила умјерен раст, упркос повећаним трговинским баријерама, слабијој спољној тражњи и израженој неизвјесности у међународном окружењу. Реални БДП ЕУ повећан је за 1,5%, након раста од 1,1% у претходној години. Истовремено, економија зоне евра је забиљежила раст од 1,4%, у поређењу са 0,9% у 2024. години. Економска активност била је подржана растом приватне и јавне потрошње те инвестиција, док је допринос нето извоза крајем године био негативан. Инфлаторни притисци наставили су да слабе, а тржиште рада остало је снажно, иако су се већ током 2025. године појавили знаци постепеног успоравања потражње за радном снагом. Пословни сектор је истовремено био изложен неповољнијем међународном окружењу, услјед промјена у трговинској политици САД-а, слабије конкурентности појединих европских индустрија и растуће неизвјесности која је ограничавала инвестиционе одлуке.

У првој половини 2026. године, економска активност је додатно успорила. У првом кварталу реални БДП повећан је за 0,2% у ЕУ и за 0,1% у зони евра у односу на претходни квартал. Избијање сукоба на Блиском истоку и готово потпуно затварање Ормушког мореуза изазвали су снажан раст цијена нафте и природног гаса те додатно погоршали економске изгледе. Више цијене енергената негативно утичу на реалне приходе домаћинстава, потрошњу и профитне марже предузећа, док повећана неизвјесност и раст трошкова финансирања ограничавају инвестициону активност. Према прољећним пројекцијама Европске комисије из маја 2026. године, раст реалног БДП-а зоне евра могао би да успори на 0,9%. Истовремено, очекује се значајан раст просјечне инфлације на 3,0% у зони евра у 2026. години, након 2,1% у претходној години. Ризици за економске изгледе остају изражени, посебно уколико поремећаји на енергетским тржиштима буду дуготрајнији или уколико дође до додатног интензивирања геополитичких и трговинских тензија.

Европска комисија је у марту 2025. године представила Бијелу књигу о европској одбрани и план „ReArm Europe/Readiness 2030“, који укључује финансијске инструменте и додатни фискални простор за повећање инвестирања у одбрамбене капацитете држава чланица. Повећање издвајања за одбрану и инфраструктуру могло би дјелимично да ублажи негативне ефекте неповољнијег међународног окружења, посебно ако додатна потрошња буде усмјерена на продуктивне инвестиције, јачање европских производних капацитета и истраживање и развој.

Највећа економија зоне евра, Њемачка, забиљежила је раст од свега 0,2% у 2025. години, након двије године пада економске активности. Слаб раст одражавао је структурне изазове у извозно оријентисаним индустријама, неповољно међународно трговинско окружење и пригушену домаћу тражњу. У марту 2025. године Њемачка је усвојила реформу фискалног оквира којом је успостављен посебан фонд за инфраструктуру у износу од 500 милијарди евра, омогућено изузимање расхода за одбрану изнад 1% БДП-а из примјене „дужничке кочнице“ те повећан лимит задуживања савезних покрајина на 0,35% БДП-а. Иако је реализација додатне потрошње у почетној фази била спорија од очекиване, очекује се да ће раст јавних инвестиција и издвајања за одбрану подржати економску активност у наредном периоду. Према најновијим пројекцијама Европске комисије, њемачка економија би у 2026. години могла забиљежити раст од 0,6%.

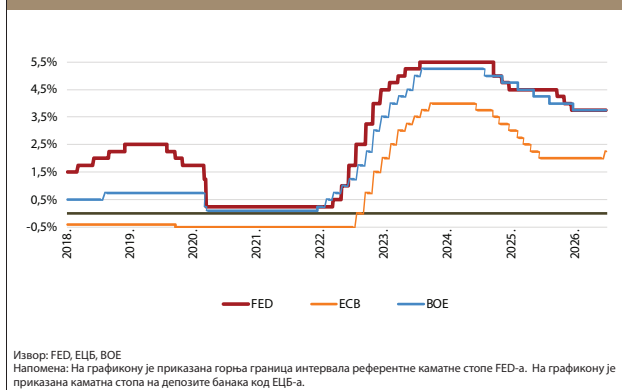
Водеће централне банке наставиле су, у условима смањења инфлације током 2025. године, постепено да ублажавају монетарну политику. Ипак, од почетка 2026. године енергетски шок узрокован ратом на Блиском истоку је утицао и на провођење монетарне политике централних банака.

Bank of England је након вишеструких смањења референтне каматне стопе током 2024. године наставила с ублажавањем монетарне политике и током 2025. године, при чему је референтна каматна стопа са 4,75% с почетка године постепено снижавана до 3,75% до краја године. Током прве половине 2026. године референтна каматна стопа је задржана на истом нивоу, због растућих инфлационих притисака узрокованих растом цијена нафте и плина услед сукоба на Блиском истоку. Инфлација је у марту 2026. године порасла на 3,3%, изнад циљаног нивоа од 2%, након чега је износила 2,8% у априлу и мају ове године.

FED је до септембра 2025. године задржао референтну каматну стопу непромијењеном у распону од 4,25% до 4,50%, након претходних смањења крајем 2024. године. Званичници FED-а су наглашавали да су повећане царине, трговинске рестрикције и геополитички ризици додатно усложнили провођење монетарне политике, јер истовремено повећавају инфлаторне притиске и успоравају економску активност. Ипак, FED је, почевши од септембра 2025. године, смањио каматне стопе за укупно 75 базних поена, снизивши тако циљани распон са 4,25–4,50% на 3,50–3,75%. Референтне каматне стопе су задржане у овом распону и у првој половини 2026. године.

Током 2025. године ЕЦБ је више пута смањивала референтне каматне стопе, при чему је стопа на депозите до средине 2025. године спуштена са нивоа од 3,0% с почетка године на ниво од 2,0%. ЕЦБ је задржала референтне каматне стопе непромијењеним све до јуна 2026. године, када су повећане за 25 базних поена. Одлуке ЕЦБ-а заснивале су се на процјени да инфлација постепено конвергује према циљаној вриједности. Међутим, избијање рата на Блиском истоку крајем фебруара 2026. подигло је инфлациону прогнозу на 2,6%, а потом на 3,0% за 2026. годину с претходне пројекције од 1,9%, те је ЕЦБ разматрала могућност повећања каматних стопа, до којег је и дошло у јуну 2026. године.

Графикон 1.1: Кретање референтних каматних стопа водећих централних банака

Текстни оквир 1: Утицај геополитичких тензија на преокрет у очекивањима монетарних политика водећих централних банака

Након што је током 2024. и 2025. године већина водећих свјетских централних банака проводила циклус релаксације монетарних политика услјед израженог пада инфлаторних притисака, прва половина 2026. године донијела је оштар преокрет. Кључни покретач нестабилности на глобалним финансијским тржиштима била је ескалација сукоба крајем фебруара 2026. године на релацији Иран с једне стране, те САД и Израел с друге стране.

Директна посљедица сукоба била је блокада кључних енергетских коридора, што је изазвало нагли и агресивни скок цијене сирове нафте на глобалном нивоу. Цијена WTI (West Texas Intermediate) нафте је са нивоа испод 60 USD по барелу у кратком периоду достигла ниво од око 105 USD по барелу, забиљеживши раст од преко 80%.

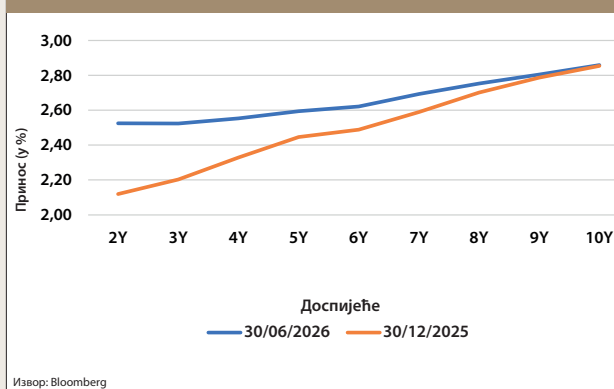
Из перспективе очувања финансијске стабилности, овакви шокови на тржишту енергената представљају значајан системски ризик. Иако иницијално могу бити привременог карактера, дуготрајније одржавање цијена нафте на високом нивоу неминовно генерише секундарне ефекте. Они се манифестују кроз раст трошкова производње и транспорта, што у коначници води ка убрзању базне инфлације знатно изнад циљаног нивоа од 2% у свим водећим економским регијама.

Продужено трајање сукоба повећава неизвјесност и отежава предвидивост економских токова, што изазива нестабилност и преноси ризик на остатак свјетског финансијског тржишта.

Реакција тржишта обвезница и кретање криве приноса у зони евра

Радикална промјена перцепције тржишних учесника о будућој путањи кретања каматних стопа најбрже се рефлектовала на тржишту дуга, односно кроз раст приноса на државне обвезнице чланица зоне евра. Кретања на тржишту њемачких државних обвезница, као референтног мјерила (тзв. benchmark) за зону евра, јасно илуструју овај тренд. Од почетка 2026. године до краја јуна, приноси на њемачке обвезнице забиљежили су раст у распону од 1 до 41 базни поен.

Графикон ТО 1.1: Крива приноса њемачких обвезница

Међутим, како је приказано на Графикону ТО 1.1, овај раст приноса није био линеаран дуж криве приноса. Најинтензивније промјене забиљежене су на предњем (краткорочном) дијелу криве, тачније на обвезницама с роком доспијећа од двије године, које су најосјетљивије на промјене у очекивањима референтних каматних стопа централне банке, док је ниво приноса обвезница дуже рочности скоро непромијењен. Као резултат тога, распон (spread) између приноса на десетогодишње и двогодишње њемачке обвезнице смањен је на свега 33 базна поена са 73 базна поена с почетком године (Графикон ТО 1.2).

Овакав облик кретања криве приноса (тзв. bear flattening) недвосмислено указује на то да тржишни актери у текућим цијенама обвезница већ снажно укалкулишу сценарио рестриктивнијег дјеловања централних банака и потенцијално повећање референтних каматних стопа да би се сузбила увезена инфлација.

Графикон ТО 1.2: Разлика приноса двогодишњих и десетогодишњих њемачких обвезница

Прилагођавање монетарне политике и тржишних очекивања спрема водећих централних банака

Европска централна банка (ЕЦБ)

ЕЦБ је током претходног циклуса ублажавања реаговала најбржим темпом међу водећим централним банкама. Посљедње смањење кључних каматних стопа извршено је у јуну 2025. године, када је каматна стопа на депозите банака (DFR) смањена за 25 базних поена на ниво од 2,00%. Средином 2025. године на тржиштима је преовладавало очекивање да ће ЕЦБ до краја те године извршити још једно смањење од 25 базних поена (на 1,75%).

Ипак, услјед стабилизације инфлације близу циљаних 2,0%, сматрало се да је ЕЦБ достигла неутрални ниво монетарне политике, те су почетком 2026. године инвеститори предвиђали задржавање стопа на непромијењеном нивоу током цијеле године.

Ескалација сукоба и скок цијене нафте у потпуности су измијенили ове пројекције. Умјесто раније предвиђаног статуса кво, инвеститори су крајем априла са стопостотном вјероватноћом почели очекивати прво повећање кључних каматних стопа ЕЦБ-а већ у јуну 2026. године за 25 базних поена, што се у коначници и десило.

Тренутне тржишне пројекције сугеришу да би ЕЦБ до краја текуће године могла још два пута подићи стопе (кумулативно за 75 базних поена у овој години), чиме би DFR на крају 2026. године износила 2,75%. Да ова очекивања нису без основа потврђује и званични записник с априлске сједнице Управног одбора ЕЦБ-а, гдје је потврђено да се, упркос тадашњој формалној одлуци о задржавању стопа, већ активно расправљало о опцијама повећања, док је на сједници одржаној у јуну наведено да рат на Блиском истоку ствара инфлаторне притиске, а одлука о повећању каматних стопа је снажна у низу сценарија који пресликавају како би се шок могао развијати и утицати на средњорочне изгледе за зону евра. Главни аргумент за овакав заокрет је скок званичне стопе инфлације у зони евра на 3,0% у априлу, што је директна посљедица нафтног шока.

Федералне резерве (FED)

За разлику од ЕЦБ-а, FED је током 2025. године знатно касније мијењао референтну каматну стопу, примарно због ригидније инфлације у САД-у и континуиране отпорности тржишта рада. Свој посљедњи корак ублажавања од 25 базних поена FED је повукао у децембру 2025. године, постављајући циљани распон референтне стопе на 3,50%–3,75%.

На почетку 2026. године тржишта су антиципирала још најмање два смањења стопе током године. Међутим, услјед геополитичке неизвјесности и ризика од обнављања инфлаторне спирале, тржишни актери су ревидирали своја очекивања.

Тренутни консензус на тржишту фјучерса указује на то да ће FED задржати каматне стопе непромијењеним у распону од 3,50%–3,75% до краја 2026. године, суспендујући привремено даљњу релаксацију.

Bank of England (BoE)

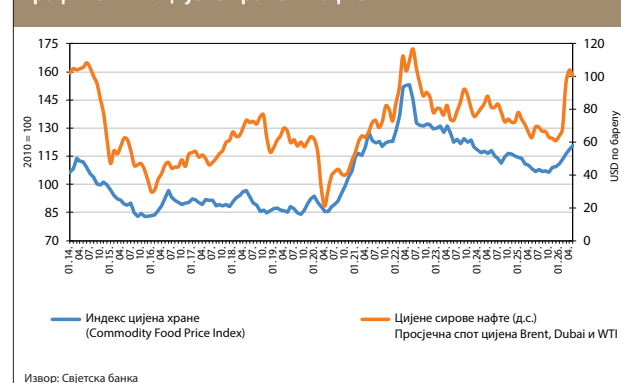
На почетку 2026. године референтна каматна стопа ВоЕ износила је 3,75%, након серије смањења у другој половини 2025. године. Првобитне пројекције тржишта указивале су на простор за додатно смањење у износу од око 40 базних поена до краја 2026. године.

Геополитички шок на прелазу из првог у други квартал довео је до оштре и изненадне корекције. Будући да је стопа инфлације у Великој Британији на крају првог квартала поново прешла границу од 3%, очекивања инвеститора су се помјерила у правцу заостравања. Крајем априла, тржишни учесници су почели да калкулишу да би каматне стопе до краја године могле бити за око 70 базних поена више од тренутног нивоа. Ипак, након одлуке ВоЕ да почетком јуна задржи каматне стопе непромијењеним, очекивања по питању повећања референтне каматне стопе су помјерена ка само 25 базних поена до краја текуће године, док одређени инвеститори не очекују било какве промјене.

Цијене нафте су током 2025. године биле под снажним утицајем трговинских тензија, геополитичких сукоба и очекивања у вези с глобалном потражњом. Просјечна цијена Брент нафте је у 2025. години пала на око 69 долара по барелу, са 80 долара по барелу из 2024. године. Почетком године цијене сирове нафте су забиљежиле пад услед забринутости да би трговински рат између САД-а и Кине могао значајно да успори глобални економски раст и смањи потражњу за енергентима. Кретање цијена нафте је у остатку године било обиљежено растом понуде из земаља које нису чланице ОПЕКС+ и постепеним уклањањем добровољних ограничења ОПЕКС+ земаља, насупрот слабијој потражњи, посебно из Кине.

Међутим, током прве половине 2026. године сукоб на Блиском истоку довео је до поновног оштрог раста цијена нафте и повећане волатилности на тржишту енергената. Повећане цијене енергената додатно су појачале инфлаторне притиске и повећале ризике за глобалну финансијску стабилност. Затварање Ормушког мореуза кроз који пролази готово 20% глобалних испорука нафте и течног природног гаса изазвали су шок на страни понуде нафте и плина. Земље Блиског истока производе приближно трећину свјетске производње нафте, која је додатно погођена оштећењем енергетске инфраструктуре у тој регији. Свјетска банка процјењује да ће просјечна цијена Брента у 2026. години износити око 86 долара, што је снажан раст са 69 долара из 2025. године.

Графикон 1.2: Цијене хране и нафте

Кретања на свјетским валутним тржиштима током 2025. године била су обиљежена повишеном волатилношћу и промјенама у глобалној перцепцији ризика. Почетком године, курс евра у односу на долар је био близу паритета, на нивоу од 1,03 EUR/USD, након чега је услиједио тренд постепене апрецијације евра, услед појачане забринутости у погледу фискалне позиције САД-а, очекивањима о наставку ублажавања монетарне политике FED-а, напорима међународних инвеститора да диверзификују имовину деноминovanу у доларима, као и неизвјесношћу америчке економске политике.

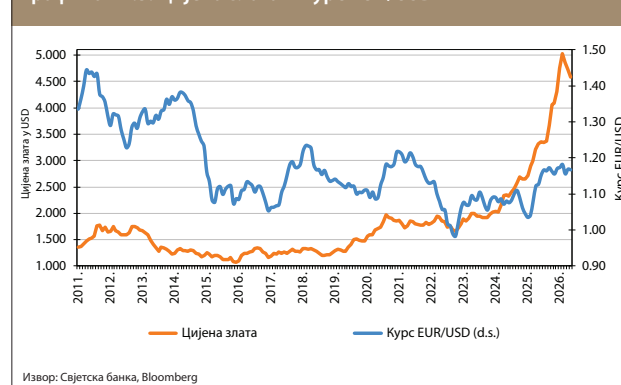
Почетком априла 2025. године, након објаве пакета царинских намета под називом „Liberation Day” амерички долар је забиљежио изразито снажну депрецијацију. У периоду који је уследио, евро је наставио апрецирати уз повремене епизоде појачане волатилности, на које су утицале промјене у америчкој економској политици и геополитичка дешавања. Улога долара као сигурног уточишта је у периодима тржишних тензија током 2025. године била ослабљена, те је евро до јануара 2026. достигао ниво од 1,20 EUR/USD.

Након избијања сукоба на Блиском истоку, долар поновно постаје сигурно уточиште и биљежи раст од 1,4% током прве седмице сукоба. У поређењу с другим развијеним економијама, евро је у том периоду био међу релативно слабијим валутама, што је у великој мјери одражавало већу изложеност европских економија енергетском шоку. Након проглашења примирја почетком априла, дошло је до дјелимичне корекције, те је евро вратио дио изгубљене вриједности, иако се курс EUR/USD није у потпуности вратио на нивое забиљежене прије избијања сукоба.

Промјене у перцепцији глобалног ризика значајно су утицале и на тржиште злата. Током 2025. године цијена злата достигла је нове највише нивое услед појачаних геополитичких тензија, трговинских сукоба и повећане потражње инвеститора за сигурном имовином. Цијена злата је у 2025. години забиљежила раст од преко 60% током године, вођена снажном куповином од стране централних банака, слабљењем долара, трајном геополитичком неизвјесношћу и атрактивношћу злата као заштите од инфлације. Злато је у октобру 2025. по први пут прешло границу од 4.000 долара по унци, да би наставило да расте и до историјски највишег нивоа од 5.589 долара по унци забиљеженог у јануару 2026. године. Поред потражње од централних банака, потражња инвестиционих фондова и приватних инвеститора је додатно расла због неизвјесности на финансијским тржиштима.

Међутим, иако је избијање рата на Блиском истоку иницијално изазвало краткотрајан скок цијене злата, раст приноса на америчке државне обвезнице, јачање долара и продаја златних позиција од стране инвеститора суочених с проблемима ликвидности, утицали су на пад цијене злата. Иако су се цијене стабилизовале након што је почетком априла проглашен прекид ватре, нису се вратиле на претходне максимуме. Дугорочни фундаментални фактори попут трајне инфлације и диверзификације девизних резерви централних банака подржавају притисак на раст цијене злата.

Графикон 1.3: Цијена злата и курс EUR/USD

1.2. Преглед главних ризика у ЕУ и зони евра

Кључни извори ризика и рањивости за финансијску стабилност зоне евра су даљња ескалација или дуже трајање геополитичких тензија, заједно с растућом забринутосту у вези с одрживошћу јавних финансија, што би могло негативно да утиче на расположење инвеститора, изазове нагле тржишне корекције и повећа рањивост тржишта државних обвезница појединих земаља зоне евра. Дуже трајање енергетских поремећаја могло би поштрити услове финансирања и отежати сервисирање дуга. Повећане потребе за задуживањем и растући трошкови финансирања посебно су значајни за земље зоне евра с високим нивоима јавног дуга и ограниченим фискалним простором.

1.2.1 Ефекти на банкарски сектор

Банке зоне евра су током 2025. године задржале високу профитабилност и снажне капиталне и ликвидносне позиције.

Просјечни поврат на капитал задржао се близу нивоа од 10%, иако су међу банкама и земљама чланицама и даље биле присутне значајне разлике. Нето приходи од камата су се постепено смањивали услјед пада каматних маржи, при чему је раст обима кредитирања само дјелимично ублажио негативне ефекте нижих каматних стопа. Истовремено, настављен је раст прихода од накнада и провизија, иако споријим темпом него у претходној години, док су остали некаматни приходи имали све значајнију улогу у одржавању профитабилности. Банке су углавном успјеле да очувају трошковну ефикасност, упркос расту оперативних трошкова. Погољни пословни резултати и очекивања већих исплата дионичарима допринијели су расту тржишне вриједности дионица банака, иако је њихова волатилност повећана након интензивирања трговинских и геополитичких неизвјесности. Капитални и ликвидносни индикатори остали су знатно изнад регулаторних минимума, а резултати стрес-теста на нивоу Европске уније указали су на способност банкарског сектора да апсорбује озбиљније макроекономске шокове.

Профитабилност банака зоне евра остала је висока и у првој половини 2026. године, али су изгледи постали неизвјеснији. Нето приходи од камата могли би се постепено стабилизovati након пада забиљеженог током 2025. године, с обзиром на благи раст нето каматних маржи крајем године и промјену тржишних очекивања у погледу будућег кретања каматних стопа. Ипак, слабија потражња за кредитима и поштравање кредитних стандарда могу ограничити раст прихода.

Квалитет aktive банака зоне евра остао је на задовољавајућем нивоу током 2025. године.

Омјер некавалитетних кредита задржао се близу историјски најнижих вриједности и благо је смањен у првој половини године, углавном захваљујући побољшању квалитета кредита становништву, посебно стамбених кредита. Омјер кредита с повећаним нивоом кредитног ризика такође је благо смањен, док су кашњења у отплати остала ограничена. У сегменту кредита за комерцијалне некретнине уочени су прелиминарни знаци стабилизације након периода погоршања, али су рањивости остале присутне у појединим земљама и тржишним сегментима, нарочито код пословних простора и некретнина слабијег квалитета. Истовремено, квалитет кредита малим и средњим предузећима наставио је постепено да слаби, а стопе неизмирења обавеза порасле су изнад претпандемијских нивоа. Благо погоршање забиљежено је и код потрошачких кредита, посебно код финансијски осјетљивијих домаћинстава. У 2026. години, омјер некавалитетних кредита остао је непромијењен на нивоу од 2,2%, док је омјер Stage 2 кредита смањен на 8,9%.

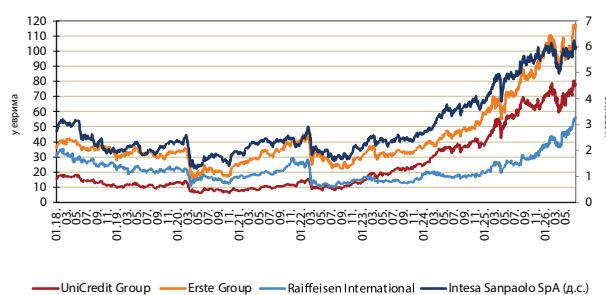
Ипак, ризици за квалитет aktive су повећани, јер раст цијена енергената, трговинске баријере и слабији изгледи за економску активност могу негативно да утичу на способност сервисирања дуга предузећа и домаћинстава. Посебно су изложена мала и средња предузећа, потрошачи с нижим приходима, енергетски интензивне дјелатности и сектори осјетљиви на поремећаје у ланцима снабдијевања и међународној трговини. Директна изложеност банака зоне евра Блиском истоку је ограничена, али би индиректни ефекти дужег трајања геополитичких поремећаја могли бити значајнији. Снажна профитабилност те високи капитални и ликвидносни индикатори ипак пружају банкама простор за апсорпцију потенцијалних губитака и повећање резервисања уколико се макрофинансијски услови погоршају.

Кредитни рејтинзи банкарских групација које послују у БиХ су током 2025. године углавном повећани или потврђени, док су изгледи рејтинга у више случајева ревидирани навише. Посебно повољна кретања забиљежена су код италијанских банкарских групација, услјед побољшања сувереног кредитног рејтинга Италије, отпорности домаћег банкарског сектора и јачања самосталних кредитних профила банака. Након што је у априлу 2025. године повећала дугорочне кредитне рејтинге UniCredit SpA и Intesa Sanpaolo SpA са БББ на БББ+, агенција S&P је у октобру додатно повећала рејтинг UniCredit банке на А- уз стабилне изгледе, одражавајући побољшану капитализованост, снажну профитабилност и већу географску диверзификацију пословања. Агенција Moody's је у новембру, након повећања сувереног кредитног рејтинга Италије, повећала дугорочне рејтинге ове двије банке са Баа1 на А3 уз стабилне изгледе. Агенција S&P је у марту 2025. године потврдила дугорочни кредитни рејтинг Raiffeisen Bank International AG на нивоу А- и ревидирала изгледе с негативних на стабилне. Одлука је одражавала смањење ризика повезаних с пословањем банке у Русији, значајно смањење активности руске подружнице и повлачење из Бјелорусије, као и оцјену да снажна капитална позиција и профитабилност групације пружају довољан капацитет за апсорпцију потенцијалних губитака. Кредитни рејтинзи Erste Group Bank AG такође су потврђени након најављене аквизиције контролног учешћа у пољској банци Santander Bank Polska. Повољна оцјена Erste Group заснива се на снажним капиталним индикаторима, стабилном финансирању, добром квалитету aktive и очекивању да ће ширење пословања на тржиште Пољске додатно унаприједити диверзификацију прихода.

Током прве половине 2026. године додатно су побољшани и изгледи рејтинга италијанских банака: након ревизије изгледа сувереног кредитног рејтинга Италије навише, S&P је у фебруару промијенио изгледе рејтинга UniCredit и Intesa Sanpaolo банке са стабилних на позитивне.

Цијене дионица европских банака забиљежиле су снажан раст током 2025. године, настављајући тренд опоравка започет у ранијем периоду. Индекс STOXX Europe 600 Banks порастао је за 67% на годишњем нивоу, што представља најбољи резултат у посљедњих неколико година. Истовремено, дионице банака зоне евра значајно су надмашиле раст ширег тржишта, док су индикатори тржишне вриједности великих банака достигли највише нивое од периода прије глобалне финансијске кризе. Раст цијена дионица био је подржан снажним пословним резултатима, повољнијим очекивањима у погледу будуће профитабилности, те растом очекиваних дивиденди. Ипак, након објаве нових америчких царина почетком априла 2025. године, цијене дионица банака забиљежиле су нагли пад због забринутости у вези с могућим трговинским ратом и слабљењем глобалне економске активности. Дио губитака је накнадно надокнађен након привремене одгоде примјене дијела царина и ублажавања трговинских тензија, посебно између САД-а и Кине. До краја 2025. године, побољшана очекивања у погледу прихода и добити банака поново су подстакла раст тржишних вриједности. У 2026. години, иако су пројекције профитабилности банака остале повољне, тржишне валуације су биле осјетљиве на геополитичке шокове.

Графикон 1.4: Кретање цијена дионица банака мајки домаћих банака

Извор: Bloomberg

1.2.2 Ефекти на реални сектор

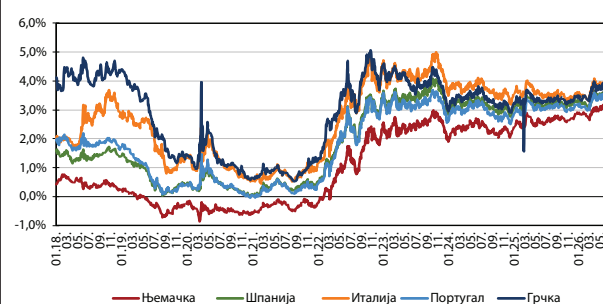
У 2025. години фискална позиција земаља зоне евра остала је под притиском споријег економског раста, повећаних издвајања за одбрану, зелену и дигиталну транзицију те растућих каматних расхода. Према подацима Евростата, буџетски дефицит зоне евра смањен је са 3,0% БДП-а у 2024. години на 2,9% БДП-а у 2025. години, док је учешће јавног дуга у БДП-у повећано са 87,0% на 87,8% БДП-а. Изражена је хетерогеност међу државама чланицама, а највиши омјер дуга забиљежила је Грчка са 146,1% БДП-а, уз и даље повишене нивое у Италији, Француској, Белгији и Шпанији. Истовремено, трошкови сервисирања јавног дуга наставили су да расту услјед рефинансирања доспјелих обавеза по каматним стопама које су и даље више него у периоду прије циклуса монетарног заоштравања. Европска комисија процјењује да ће буџетски дефицит зоне евра остати изнад референтног нивоа од 3% БДП-а и износити око 3,3% БДП-а у 2026. години, док се очекује даљњи благи раст омјера јавног дуга и БДП-а.

Током 2025. године, приноси на десетогодишње државне обвезнице земаља зоне евра били су обиљежени израженом волатилношћу под утицајем промјењивих очекивања у вези с монетарном политиком ЕЦБ-а, фискалним изгледима појединих држава и растућим геополитичким неизвјесностима. Након што је принос на десетогодишње њемачке државне обвезнице (Bunds) почетком 2025. године износио око 2,4%, током марта је забиљежен нагли раст приноса, при чему је крајем мјесеца достигао приближно 2,7%. Главни покретач овог кретања била је најава нове њемачке владе о реформи фискалних правила и ублажавању примјене законске „дужничке кочнице“ ради финансирања повећаних инвестирања у одбрану и инфраструктуру, што је подстакло очекивања знатно већег издавања државног дуга у наредним годинама.

Током другог квартала 2025. године, приноси су биљежили осцилације под утицајем смањења кључних каматних стопа ЕЦБ-а, очекивања даљњег монетарног попуштања и промјењиве перцепције ризика инвеститора. Најаве нових америчких царина на робу из Европске уније почетком априла допринијеле су привременом паду приноса услјед повећане потражње за сигурном имовином. У другој половини 2025. године, приноси на десетогодишње државне обвезнице земаља зоне евра су биљежили умјерен раст, уз повремене осцилације изазване промјенама тржишних очекивања.

Након избијања сукоба на Блиском истоку и раста цијена енергената, тржишни учесници су ревидирали очекивања у вези с будућим кретањем референтних каматних стопа ЕЦБ-а. Сукоб је изазвао скокове приноса и изравнавање кривих приноса, што одражава инфлациони ризик. Принос на десетогодишње њемачке државне обвезнице достигао је око 3,1% крајем марта 2026. године, што је био највиши ниво од 2011. године, док се почетком јуна кретао око 3%.

Графикон 1.5: Принос десетогодишњих државних обвезница

Извор: Bloomberg

Током 2025. године, рејтинг агенције Moody's и S&P повећале су суверене кредитне рејтинге неколико земаља зоне евра, првенствено земаља јужне Европе, док су код појединих држава с израженијим фискалним изазовима ревидирале изгледе наниже или снизиле кредитни рејтинг.

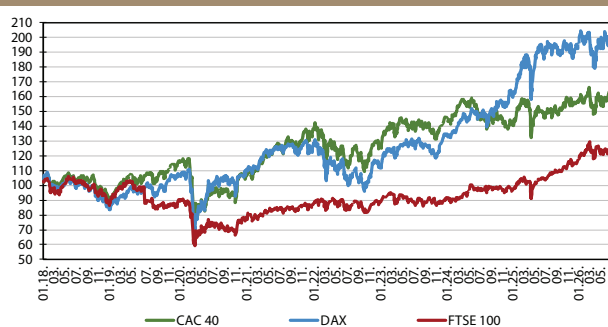
Агенција S&P је повећала кредитне рејтинге Португала, Италије, Грчке и Шпаније, уз стабилне изгледе. Агенција Moody's је повећала кредитни рејтинг Грчке са Ба1 на Баа3, чиме је њен рејтинг поново враћен у инвестициони ранг, те је повећала кредитне рејтинге Шпаније и Италије. Ова побољшања одражавала су напредак у смањењу фискалних неравнотежа, отпорност економске активности и повољнију динамику јавног дуга у дијелу земаља зоне евра. С друге стране, кредитни профил Француске наставио је слабити услијед трајно високих буџетских дефицита, растућег јавног дуга и ограниченог простора за провођење фискалне консолидације. S&P је у фебруару 2025. године ревидирао изгледе рејтинга Француске са стабилних на негативне, а у октобру снизио рејтинг са AA- на A+ уз стабилне изгледе. Moody's је такође у октобру ревидирао изгледе рејтинга Француске Аа3 са стабилних на негативне. У првој половини 2026. године, агенција Moody's је снизила кредитни рејтинг Белгије са Аа3 на А1 са стабилним изгледима, док је S&P снизио рејтинге Белгије са AA на AA- и Словачке са А+ на А, уз стабилне изгледе. Позитивна кретања забиљежена су у Хрватској, чији је кредитни рејтинг S&P у марту повећао са А- на А уз стабилне изгледе.

Главни европски берзански индекси су током 2025. године забиљежили снажан раст, подржан смањењем каматних стопа, корпоративном профитабилношћу и очекивањима већих фискалних издвајања за одбрану и инфраструктуру. Индекс STOXX Еуро 600 порастао је за око 16% на годишњем нивоу, док је њемачки индекс DAX забиљежио раст од око 23%. Раст цијена дионица није био равномјерно распоређен међу секторима: посебно добре резултате оствариле су банке, чије су тржишне валуације подржане побољшаним изгледима профитабилности, те компаније из сектора одбране, услијед очекивања дугорочног повећања војних расхода у Европи. Ипак, тржишта су током године била обиљежена епизодама изражене волатилности.

Након што су америчке увозне царине објављене почетком априла премашиле очекивања тржишних учесника, дошло је до наглог пада цијена ризичне имовине и раста забринутости у вези с успоравањем глобалне економије и профитабилности корпоративног сектора. Већи дио иницијалних губитака накнадно је надокнађен након привременог ублажавања трговинских тензија, док су стабилне корпоративне зараде и очекивања даљњег монетарног попуштања додатно подржали опоравак тржишта.

Раст цијена нафте након ескалације сукоба на Блиском истоку довео је до повремених корекција цијена дионица, при чему су европска тржишта била осјетљивија од америчких због веће зависности зоне евра од увоза енергената. Истовремено, повољни резултати појединих технолошких компанија и наставак интереса инвеститора за компаније повезане с развојем умјетне интелигенције подржали су тржишни сентимент, док су дионице енергетског сектора оствариле добитке услијед виших цијена енергената. Иако су европске дионице почетком јуна остале близу рекордних вриједности, високе валуације ризичне имовине, концентрација тржишне капитализације у ограниченом броју великих технолошких компанија и осјетљивост инвеститора на ревизије очекиваних зарада повећавају вјероватноћу наглих и међусобно повезаних тржишних корекција.

Графикон 1.6: Кретање главних тржишних индекса

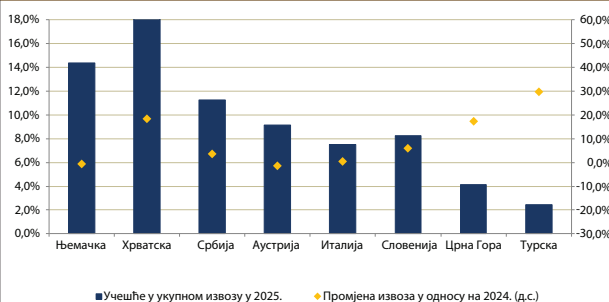
Извор: Bloomberg, ЦББих, просјечна вриједност тржишних индекса у 2017. = 100

Тржиште рада зоне евра остало је отпорно током 2025. године, упркос умјереном расту економске активности и израженој неизвјесности у међународном окружењу.

Стопа незапослености се током године углавном задржала на историјски ниским нивоима и у децембру је износила 6,2%, у поређењу са 6,3% на крају претходне године. Индикатори тржишта рада и у 2026. години указују на релативно повољно окружење за запошљавање, иако су присутни знаци постепеног успоравања. Стопа незапослености је у јануару смањена на 6,1%, што је најнижи ниво од формирања зоне евра, након чега је у мају износила 6,2%. Иако је тржиште рада и даље снажно, потражња за радном снагом се постепено смањује, што је израженије у прерађивачкој индустрији, док сектор услуга показује већу отпорност. Уз постепено хлађење тржишта рада, раст понуде радне снаге, подржан већом стопом партиципације и приливом радника из иностранства, доприноси одсуству израженијих притисака на раст зарада.

Вриједност робне размјене Босне и Херцеговине с иностранством повећана је током 2025. године, при чему је раст извоза био нешто израженији од раста увоза. Укупан извоз из БиХ износио је 17,0 милијарди КМ и био је већи за 5,6% у односу на претходну годину, док је увоз повећан за 4,5%, на 30,0 милијарди КМ.

Графикон 1.7: Извоз БиХ у земље главне трговинске партнере

Извор: БХАС, ЦББиХ

Опоравак спољне потражње одразио се и на извоз у земље Европске уније, који је повећан за 5,6% и износио је 12,4 милијарде КМ, у поређењу са 11,7 милијарди КМ у 2024. години. Истовремено, увоз из земаља ЕУ повећан је за 2,7%, на 17,4 милијарде КМ. Покривеност укупног увоза извозом благо је повећана са 56,1% у 2024. години на 56,7% у 2025. години. Ипак, услјед знатно веће вриједности увоза у односу на извоз, спољнотрговински робни дефицит додатно је повећан и износио је приближно 13,0 милијарди КМ, у поређењу са 12,6 милијарди КМ у претходној години.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

МАКРОЕКОНОМСКИ ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ У БиХ

2. МАКРОЕКОНОМСКИ ТРЕНДОВИ И РИЗИЦИ У БИХ

Ризици из домаћег макроекономског окружења повећали су се првенствено под утицајем јачања домаћих инфлаторних притисака и успоравања раста економске активности. Благо смањење незапослености и снажан раст реалних нето плата дали су допринос расту личне потрошње, али је због ниже куповне моћи становништва раст личне потрошње био мањи него у претходној години. На тржишту некретнина настављен је раст цијена као и повећање кредитне изложености банака према овом тржишном сегменту, али ризици по финансијску стабилност још увијек нису високи с обзиром на то да не постоје докази о стварању спекулативног ценовног балона на самом тржишту. Дефицит текућег рачуна платног биланса остао је готово на истом нивоу као у претходној години, што је уз веома благи опоравак спољне потражње ублажило спољне рањивости земље. С друге стране, забиљежен је раст фискалних ризика, слиједом повећања фискалног дефицита сектора опште владе, те благог повећања учешћа укупног јавног дуга у БДП-у, али умјерени ниво изложености банкарског сектора према сектору владе ограничава ризике повезане с фискалном политиком.

Економска активност је у 2025. години остварила скроман раст подржан благим растом домаће потражње и повећањем инвестиција, али је раст био нешто спорији него у претходној години због јачања домаћих инфлаторних притисака. Истовремено, благи раст економске активности и стабилизација цијена у земљама ЕУ утицали су на скроман опоравак спољне потражње, чиме је нето извоз имао мањи негативан утицај на раст економске активности.

Последње доступне макроекономске пројекције ЦББиХ упућују да ће интензитет реалне економске активности БиХ у 2026. години бити нижи услјед поновног јачања инфлаторних притисака након избијања ратних сукоба на Блиском истоку, док је већи раст у 2027. години пројциран под претпоставком слабљења постојећих инфлаторних шокова.

Бх. економија је у 2025. години забиљежила годишњи раст реалне економске активности од 2,1%, при чему је раст био нижи за 36 бп у односу на претходну годину. До благог успоравања раста реалне економске активности првенствено је дошло због мањег раста личне потрошње и успоравања раста инвестиционе потрошње, док је нето извоз имао мањи негативан допринос реалном расту БДП-а у односу на претходну годину (Графикон 2.1). У 2025. години настављен је раст личне потрошње, као резултат раста плата и повећања дознака из иностранства, али се раст успорио услјед изражених инфлаторних притисака и слабљења реалне куповне моћи становништва. Остварени реални годишњи раст личне потрошње износио је 2,3%, док је у истом периоду претходне године износио 4,4%, при чему је допринос ове категорије расту реалног БДП-а остао и даље висок (1,5 процентних поена). Бруто инвестиције су оствариле снажан раст од 6,8% те су дале највећи допринос расту реалног БДП-а у 2025. години (1,8 процентних поена). Уз раст личне потрошње и бруто инвестиција, државна потрошња је такође дала мањи допринос расту (50 бп), слиједом повећања државне потрошње и плата у јавном сектору. Као резултат благог јачања спољне потражње забиљежено је повећање извоза роба и услуга (2,5%), те је нето извоз имао мањи негативан допринос реалном расту БДП-а. Истовремено, раст домаће потражње, иако слабији него у претходној години, утицао је на повећање увоза роба и услуга за 5,3%.

Према пројекцијама ЦББХ¹, у 2026. и 2027. години укупна економска активност требало би да оствари реални раст од 1,9% и 3,3%, респективно. Раст економске активности за 2026. годину значајно је ревидиран наниже (чак за 140 бп), између осталог, и због осјетно вишег инфлаторног притиска, након екстремног шока раста цијена енергената, што ће се одразити на нижи раст личне потрошње, инвестиција и у коначници укупног извоза. Најважнији допринос расту реалног БДП-а у 2026. години долази од реалне личне потрошње на основу даљњег раста реалних нето плата, упркос високој инфлацији, те очекиване динамике прилива од дознака из иностранства и наставака снажног раста кредитирања становништва. Нето извоз ће и даље негативно доприносити реалном расту економске активности, али знатно мање него у претходне двије године, уследи очекиваног уједначеног успоравања раста увоза у наредне двије године, уз наставак скромног раста извоза. Скромне стопе раста извоза очекују се нарочито у сегменту услуга, због растућих цијена туристичких аранжмана повезаних с растом цијена превоза и мањим бројем долазака страних туриста из земаља Блиског истока. Виша стопа економског раста у 2027. години је пројигирана под претпоставком слабљења постојећих инфлаторних шокова, при чему ће кључан утицај на раст имати лична потрошња.

Као и претходне године, највећи допринос

расту бруто додане вриједности дале су услужне дјелатности, те дјелатности ИТ сектора и пословних услуга у којима се биљежи наставак повољних привредних кретања, док су производне дјелатности забиљежиле годишњи пад активности. Највеће стопе раста остварене су у дјелатностима хотелијерства и угоститељства (13,9%); превоза и складиштења (6,4%), те дјелатности информација и комуникација (4,5%). У дјелатности трговине на велико и мало, која има највеће учешће у бруто доданој вриједности остварен је раст од свега 1,4%, што се може приписати веома скромном расту личне потрошње. С друге стране, пад реалне економске активности у дјелатности прерађивачке индустрије настављен је и у 2025. години (-2,5%), те у дјелатности производње и снабдијевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом (-5,9%), уследи смањења производње електричне енергије. Пад производње електричне енергије у хидроелектранама настављен је другу узастопну годину (-7,8%), иако је пад производње био знатно мањи него у претходној години (-25,4%). Такође је забиљежен пад производње електричне енергије у термоелектранама за 6,41%, док је наставила расти производња енергије из обновљивих извора. У вјетроелектранама и соларним електранама евидентиран је раст производње од чак 65,4%, чиме је производња енергије из ових обновљивих извора достигла ниво од 7,8% укупне производње електричне енергије у БиХ у 2025. години. С обзиром на то да се највеће учешће електричне енергије добива из производње у термоелектранама,² један од главних изазова управо је везан за транзицију електро-енергетског сектора и декарбонизацију бх. привреде. Увођење пореза на емисије угљен-диоксида од почетка 2026. године на извоз свих производа из БиХ, укључујући и електричну енергију, представља велики изазов за конкурентност цјелокупне домаће привреде.

¹ Пролетни круг средњорочних макроекономских пројекција из априла 2026. године.

² У 2025. години 61,2% електричне енергије добијено је из производње у термоелектранама.

Постепена замјена дијела капацитета високоефикасним гасним електранама и планско гашење термоелектрана би требало омогућити значајно смањење емисија CO₂ у БиХ, што ће носити високе трошкове и потенцијално утицати на додатне инфлаторне притиске. Декарбонизација би се требала провести на начин да се паралелно обезбиједи безбједно и поуздано снабдијевање енергијом кроз диверзификацију праваца снабдијевања и повећање производње из обновљивих извора.

Тренд пада укупне индустријске производње наставио се до краја 2025. године, као и у првом кварталу 2026. године при чему је укупна индустријска производња забиљежила годишњи пад од 1,8%. Наставак пада индустријске производње у прерађивачкој индустрији трећу годину заредом, те пада у дјелатности производње и снабдијевања електричне енергије другу узастопну годину довео је до благог погоршања квалитета кредитног портфеља предузећа која послују у овим дјелатностима. Повећан ниво ризика, као и могућност материјализације кредитног ризика у многим индустријским дјелатностима остаје и даље повишена, имајући у виду бројне изазове с којима је суочена бх. привреда у погледу енергетске транзиције, што би могло да утиче и на индикаторе квалитета активе на нивоу банкарског сектора у наредном периоду.

Ипак, у појединим сегментима индустријске производње забиљежени су позитивни трендови и раст обима индустријске производње³, што је утицало на повећање укупног извоза роба, при чему је остварени годишњи раст износио 5,6%.

³ Највећи раст обима индустријске производње у 2025. години забиљежен је у производњи моторних возила, приколица и полуприколица (12,7%), те у производњи готових металних производа, осим машина и опреме (9,7%).

Текстни оквир 2: Оцјена главних макрофинансијских ризика по финансијску стабилности

Оцјена главних макрофинансијских ризика који могу настати у реалном, фискалном, спољном или финансијском сектору или као резултат њихове међусобне повезаности, као и процјена монетарних и финансијских услова и склоности инвеститора ка ризику урађена је на основу квантитативног алата (енг. Dashboard). Процјена ризика заснована је на поједностављеној стандардизацији и рангирању позиција свеобухватног сета индикатора који представљају основ за квантификацију синтетичке оцјене степена ризика из различитих сегмената система. Оцјена у распону од 1 до 5 представља изразито низак до благо умјерен степен изложености ризицима; оцјена у распону од 5 до 8 умјерен до благо висок степен изложености ризицима; оцјена у распону од 8 до 10 представља висок степен изложености ризицима. Рангирање оцјена за монетарне и финансијске услове и склоности ка ризику креће се у супротном смјеру, односно повећање удаљености од средишта графикана представља побољшање монетарних и финансијских услова, тј. повећање склоности инвеститора ка преузимању ризика.

Графикон ТО 2.1: Мапа макрофинансијских ризика

Укупна изложеност финансијског система макрофинансијским ризицима у 2025. години остала је у територији благог до умјереног степена ризика, али се повећала у односу на претходну годину.

Најизраженији су били ризици из домаћег окружења услјед смањења економског раста и повећања инфлаторних притисака, а збиљежено је и благо јачање ризика који долазе из међународног окружења. У сегменту солвентности и ликвидности банкарског сектора такође је забиљежен благи раст ризика као одраз снажнијег раста задужености приватног нефинансијског сектора и благог смањења индикатора ликвидности у поређењу с претходном годином. Монетарни и финансијски услови остали су повољни, док је упркос јачању ризика у међународном и домаћем макроекономском окружењу забиљежено повећање склоности инвеститора ка преузимању ризика. Главни извори ризика из међународног окружења за финансијску стабилност, растуће геополитичке неизвјесности и трговински поремећаји били су на повишеном нивоу током цијеле 2025. године. Након избијања рата на Блиском истоку, ризици од поремећаја у ланцима снабдијевања, посебно у сегменту енергената и њихових цијена су додатно повећани.

У контексту економија европских земаља из којих долазе кључни трговински партнери за БиХ, економски раст у 2025. години је био нешто већи него што се очекивало, а самим тим је и забиљежено благо повећање спољне потражње које је имало благи позитиван утицај на платнобилансну позицију БиХ у поређењу с претходном годином. Истовремено, због успоравања раста инвестиционе и личне потрошње остварен је мањи раст економске активности у БиХ, што је уз јачање инфлаторних притисака повећало оцјену домаћих макроекономских ризика. Пројекције економског раста за наредну годину значајно су ревидиране наниже услјед снажног екстерног шока раста цијена енергената, који се прелио на јачање инфлаторних притисака у 2026. години. Истовремено, процјена БДП јаза за наредни период указује на постепено приближавање домаће економије равнотежном нивоу.

Међутим, битно је напоменути да наставак одрживог економског раста захтијева снажнији допринос укупне факторске продуктивности, ефикасније коришћење расположиве радне снаге и подстицање инвестиција које повећавају производне капацитете економије да би се могао повећати степен конвергенције БиХ према земљама ЕУ⁴.

Трендови с глобалних тржишта који се узимају у обзир приликом процјене **ризика из међународног окружења на домаћу економију** су током 2025. године углавном имали стабилизирајући ефект, што је утицало да ризици који долазе из спољног окружења буду ограничени. Након почетка ублажавања рестриктивне монетарне политике у јуну 2024. године, ЕЦБ је у 2025. години наставила да смањује каматне стопе до краја другог квартала, уз задржавање каматних стопа непромијењеним у задња два квартала, а паралелно је и шестомјесечни EURIBOR биљежио опадајући тренд, уз благи раст у посљедњем кварталу. Повољни услови финансирања и успоравање инфлације оснажили су економски раст земљама главних спољнотрговинских партнера БиХ и повољно утицали на благи опоравак спољне потражње и повећање извоза. Такође, смањење цијена нафте на свјетским тржиштима током 2025. године допринијело је ублажавању ризика који долазе из међународног окружења. Девизне резерве које служе као заштитни слој домаћој економији за апсорбовање спољних шокова на крају 2025. године досегле су рекордну вриједност од 18,2 милијарди КМ и тиме дале позитиван допринос у погледу оцјене степена ризика. С друге стране, због значајне увозне зависности домаће економије и раста увозне потражње који је настављен у 2025. години, индикатор увоз изражен у % БДП-а се и даље налази у територији умјереног до благо повишеног степена ризика, што имплицира повећану осјетљивост бх. економије на неповољне спољне утицаје.

⁴ Видјети публикацију ЦББиХ „Процјена потенцијалног БДП-а и БДП јаза за БиХ до 2028. године“

Такође, током 2025. године повећана је волатилност америчког долара у односу на евро и КМ валуту, што је дало допринос повећању ризика индикатора курсних кретања која се вежу за конкурентност ЕУ произвођача и на тај начин индиректно утичу и на спољну потражњу за домаћим производима. Имајући у виду погоршане економске изгледе у ЕУ након избијања ратних сукоба на Блиском истоку, волатилност енергетских тржишта, као и даље присутне неизвјесности у погледу коначне структуре трговинских мјера САД-а, спољна потражња би и у наредној години могла остати слаба, због чега се очекује да ће ризици који долазе из међународног окружења имати кључан утицај на економска кретања у БиХ у наредном периоду.

Ризик солвентности банкарског сектора још увијек се налази у територији ниског степена ризика, иако је настава да расте у 2025. години. Снажан раст кредитне активности и повећање задужености становништва и корпоративног сектора резултирало је повећањем оцјене ризика у сегменту солвентности. С друге стране, сви индикатори финансијског здравља налазе се на задовољавајућем нивоу, те је банкарски сектор на крају 2025. године повећао стабилност захваљујући снажном расту профитабилности, доброј капитализованости, која је континуирано праћена побољшањем квалитета кредитног портфеља.

Ризик ликвидности је по при пут прешао у територију умјереног до благо повећаног степена ризика, као одраз постепеног смањења индикатора ликвидности, док се због смањења учешћа ликвидне активе у краткорочним обавезама ризик финансирања такође благо повећао. У сегменту извора финансирања ризик рочне трансформације за банке и даље је висок због континуираног погоршавања рочне структуре извора средстава, упркос благом расту каматних стопа на орочене депозите.

Оцјена свеукупних монетарних и финансијских услова је повећана у односу на претходну годину што указује да су услови задуживања у 2025. години били повољнији у односу на претходну годину, као резултат благог смањења каматних стопа на домаћем тржишту. Кредитни стандарди за одобравање кредита у сектору становништва били су ублажени, нарочито у сегменту стамбених кредита, што је уз благи раст личне потрошње резултирало јачањем кредитне активности у овом сектору. С друге стране, кредитни стандарди за кредите нефинансијским предузећима били су пооштрени током цијеле 2025. године као одраз повећане перцепције ризика у макроекономском окружењу. Упркос пооштреним стандардима за кредите предузећима остварен је снажан кредитни раст у сектору приватних нефинансијских предузећа. Слиједом наведеног, забиљежено је смањење негативног јаза који мјери омјер кредита приватном сектору и БДП-а, што је утицало да се укупна оцјена монетарних и финансијских услова побољша. Оцјена финансијских услова у 2026. години могла би бити благо смањена узимајући у обзир кретања каматних стопа које у првом кварталу биљеже благи раст, док су кредитни стандарди остали непромијењени, што имплицира пооштрене стандарде за одобравање кредита предузећима, нарочито имајући у виду јачање ризика у домаћем окружењу. Кредитни стандарди за одобравање кредита становништву у првом кварталу 2026. године остали су ублажени, уз наставак снажног раста кредитне активности.

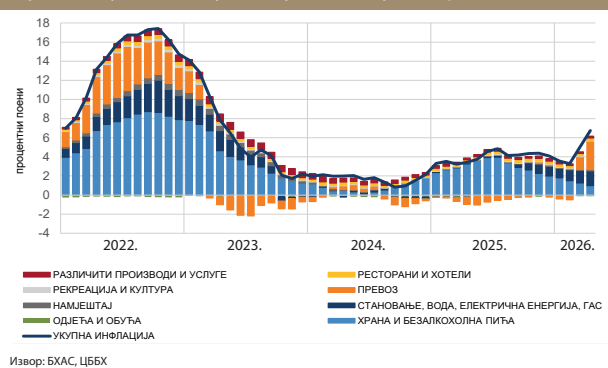
Перцепција ризика од стране инвеститора је благо побољшана у 2025. години иако се очекивало њено погоршање имајући у виду повећане ризике из домаћег и спољног окружења. Негативне посљедице повећаних ризика одразиле су се на прилив инвестиција у БиХ, са забиљеженим смањењем директних страних инвестиција у структури платног биланса.

Истовремено, портфељ инвестиције су знатније порасле, највећим дијелом по основу реализације прве емисије обвезница Владе ФБиХ на Лондонској берзи, што је највише придонијело већој оцјени која указује на повећану склоност инвеститора ка преузимању ризика. Такође, иако је настављен раст цијена некретнина у 2025. години, перцепција ризика од стране домаћих инвеститора није се значајније промијенила с обзиром на то да потражња још увијек премашује понуду на тржишту некретнина у БиХ. У погледу инвестирања на домаћем тржишту капитала, на обје бх. берзе забиљежен је пад редовног промета, међутим, раст вриједности индекса на Сарајевској берзи имао је утицај на благо повећање оцјене у овом сегменту.

Уз успоравање раста економске активности, ризици по финансијску стабилност из домаћег окружења такође су ојачали услјед убрзаног раста инфлације у 2025. години. Раст инфлације током 2025. године био је већи него у претходној години под утицајем јачања домаћих инфлаторних притисака, првенствено услјед раста цијена електричне енергије и нето плата, док је на тржишту зоне евра дошло до стабилизације цијена. Након избијања сукоба на Блиском истоку инфлациони притисци су додатно порасли, при чему раст цијена у категорији превоза највише доприноси кретању укупне инфлације. Поред егзогених фактора, у наредном периоду инфлација ће бити под све већим домаћим инфлаторним притиском због мање укупне домаће производње енергетског сектора и повећаних потреба за увозом електричне енергије. На годишњем нивоу раст потрошачких цијена износио је 4%, а убрзавање укупне инфлације било је у највећој мјери резултат убрзаног раста цијена у двије главне категорије (храна и електрична енергија), које чине преко 50% укупне потрошње домаћинства. Најзначајније убрзавање раста цијена забиљежено је у категорији хране и безалкохолних пића гдје се инфлација повећала с нивоа од 2,1% у 2024. години на ниво од 8,1% у 2025. години.

У категорији становања, снабдијевања електричном енергијом и осталих режијских трошкова такође је забиљежено убрзавање раста цијена у односу на претходну годину (с нивоа од 0,1% на 2,3%), при чему је у оквиру ове категорије највећи раст цијена забиљежен у пододјелку станарине (9,9%), што одражава снажан раст цијена најма који је пратио раст цијена некретнина у 2025. години. Истовремено, снажнији раст цијена у пододјелку Електрична енергија, гас и остали енергенти биљежи се у посљедњем кварталу 2025. и у првом кварталу 2026., као резултат повећања цијена електричне енергије за домаћинства у ФБиХ и РС⁵. Инфлаторни притисци остали су високи и у категорији услуга, гдје је раст цијена у ресторанима и хотелима износио 7%, док је раст цијена у категорији осталих производа и услуга износио 3,1%. С друге стране, забиљежено је смањење цијена у категорији превоза (-2,2%), што је уз наставак дефлаторних трендова у категорији одјеће и обуће ублажило раст укупне инфлације. Инфлаторни притисци су значајно ојачали након почетка ратних сукоба на Блиском истоку, што се одразило на поремећај глобалних енергетских токова и снажан раст цијена нафтних деривата, те у марту и априлу 2026. године раст цијена у категорији превоза највише доприноси кретању укупне инфлације. У априлу 2026. године укупна инфлација на годишњем нивоу достигла је вриједност од 6,75% (Графикон 2.2).

Графикон 2.2: Инфлација у БиХ и доприноси главних компоненти (мјесец текуће године у односу на исти мјесец претходне године)

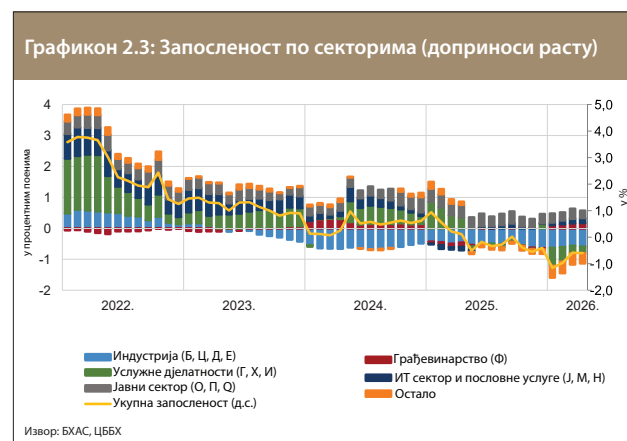
⁵ У ФБиХ уведене су блок-тарифе од 1. септембра 2025. године чиме просјечно поскупљење електричне енергије за домаћинства износи 6,9%. У РС цијене електричне енергије повећане су за домаћинства за 7,7% од почетка 2025. године, након чега су цијене поново порасле за око 10% од фебруара 2026. године.

Према посљедњим средњорочним пројекцијама ЦББиХ из априла 2026. године, годишња инфлација у БиХ у 2026. ће износити 4,7%, при чему је раст потрошачких цијена под доминантним утицајем екстерног инфлаторног шока. Додатно, домаћи фактори, попут раста трошковних притисака у сектору услуга, раст цијена електричне енергије, раст плата, доприносе задржавању инфлације на вишем нивоу у односу на претходне пројекције. У 2027. години очекује се инфлација у висини од 2,8% гдје ће, у структури раста највећи допринос имати и даље режијски трошкови, првенствено због даљњег раста цијена електричне енергије, те цијене хране.

У условима благог успоравања раста економске активности, 2025. годину обиљежио је снажан раст номиналних плата, те је упркос јачању инфлаторних притисака остварено повећање реалног дохотка, што је подстицало снажно кредитирање домаћинстава и наставило да доприноси расту цијена на тржишту стамбених некретнина. И док раст реалних плата и персонални трансфери из иностранства доприносе повећању способности уредног сервисирања обавеза и ублажавају ризике у сектору становништва, благи тренд смањења броја запослених лица и структурне неравнотеже на тржишту рада дјелују у супротном правцу и повећавају ризике, нарочито у погледу раста домаће економске активности.

У 2025. години позитивни трендови на тржишту рада и повећање броја запослених забиљежени су у услужним дјелатностима, ИТ сектору и јавном сектору, док је у индустријским дјелатностима у којима је остварен пад бруто додане вриједности настављено смањење броја запослених лица (Графикон 2.3).

Према подацима из Анкете о радној снази, према ILO методологији, просјечна стопа незапослености у 2025. години још увијек је висока (12,2%), а структурне неравнотеже на тржишту рада с израженим проблемима ниске активности радно способног становништва, високе дугорочне незапослености и незапослености младих су и даље присутне, те представљају значајне ризике за потенцијални раст продуктивности и економски развој БиХ.

Истовремено раст просјечних номиналних и реалних плата био је већи него у претходној години, што је уз снажан раст прилива дознака из иностранства ублажило негативне ефекте дугорочне инфлације на расположи доходак и способност сервисирања дуга домаћинстава. Просјечан раст номиналних и реалних плата на годишњем нивоу износио је 13,7% и 9,7%, респективно, док су приливи по основу персоналних трансфера износили 4,46 милијарди КМ или 7,9% БДП-а у 2025. години и били су виши 7% него у претходној години. Раст реалног дохотка је у значајној мјери подстицао кредитирање становништва и раст потражње за стамбеним некретнинама, што и даље доприноси расту цијена на тржишту стамбених некретнина који је настављен у 2025. години.

Текстни оквир 3: Тржиште некретнина

Након неколико година убрзаног раста, у 2025. години је дјеловало да тржиште некретнина у БиХ улази у период благе стагнације. Најуочљивији индикатори посустајања на тржишту су се прије свега огледали кроз пад понуде те успорен раст цијена некретнина у области новоградње. Ипак, иако су подаци из претходне године сигнализирани почетак обрата тренда на тржишту некретнина, први подаци за 2026. годину указују да се радило само о краткорочној тржишној корекцији а не о дугорочном тренду. Битно је истаћи да према доступним подацима како за 2025, тако и за 2026. годину, још увијек не постоји повећан ризик по финансијску стабилност који произлази са овог тржишта кроз стварање шпекулативног цијеновног балона на самом тржишту.

Најзначајнији пад на тржишту некретнина у 2025. години забиљежен је у сегменту понуде, односно на страни стамбене изградње. Тако је број завршених станова у БиХ смањен за 11,8%, што представља први пад станоградње од 2020. године. Пад броја нових некретнина на тржишту смањио је индекс новоизграђених станова на 1.000 становника испод 1,0 (Графикон ТО 3.1), чиме је БиХ и даље на зачељу Европе по вриједности овог индикатора. Подсјећамо да је у 2024. години овај индикатор по први пут прешао вриједност већу од 1 стамбене јединице по глави становника. С друге стране број незавршених станова је наставио расти досегнувши нову рекордну вриједност од 6.926 незавршених станова у једној години, што износи такође рекордних 2,2 стамбене јединице по глави становника. Ипак, бх. тржиште се налази у доњем дијелу европске лjestвице и по овом индикатору упркос забиљеженом расту.

У 2025. години реализован је нешто мањи физички обим трговања. У области новоградње укупна продана површина станова била је мања за 2,3%.

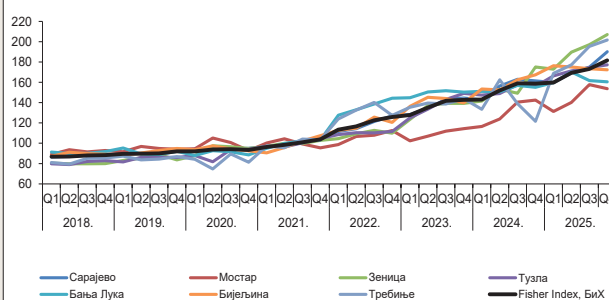
Графикон ТО 3.1: Број завршених и станова у изградњи (на 1.000 становника)

Извор: Агенција за статистику БиХ

Тржишна активност наставила је да се смањује и у области староградње и то трећу годину узастопно, па је у 7 градова који чине индекс цијена некретнина забиљежено смањење продајних трансакција од 8,5% мјерено укупном површином проданог простора. У области новоградње евидентирано је и успоравање раста цијена (просјечна пондерисана цијена по квадратном метру забиљежила је раст од 5,2%, док је у претходној години раст износио 13,2%), што би могло да представља рани сигнал промјене вишегодишњих трендова. У исто вријеме, у области староградње (посматрајући кумулативно градове који улазе у састав индекса цијена некретнина), просјечна пондерисана цијена по квадратом метру порасла је за 11,5% што је на приближно једнаком нивоу као раст забиљежен током 2024. године. Детаљан приказ индекса цијена некретнина по појединачним градовима и укупног индекса за БиХ приказан је на Графикону ТО 3.2.

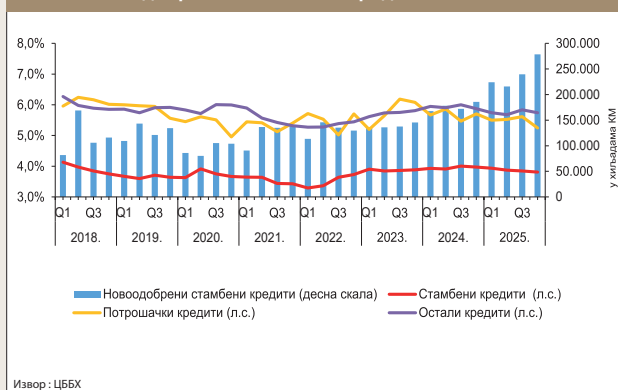
Графикон ТО 3.2: Индекс цијена некретнина

Извор: ЦББиХ

У 2025. години је настављен тренд раста новоодобрених стамбених кредита, те су комерцијалне банке пласирале близу 1 милијарду КМ вриједности стамбених кредита, што је апсолутно рекордна номинална вриједност забиљежена у једној години. Иако на повећан износ стамбених кредита утиче раст цијена некретнина с једне стране, овај тренд с друге стране засигурно одражава и несмањену потражњу за некретнинама на бх. тржишту. Стамбени кредити су пласирани по нешто нижим каматним стопама у односу на претходну годину, пратећи благи тренд пада каматних стопа на кредите становништву у свим категоријама (Графикон ТО 3.3). Стога, стамбени кредити остају најприступачнија категорија кредита на бх. банкарском сектору у смислу висине каматне стопе.

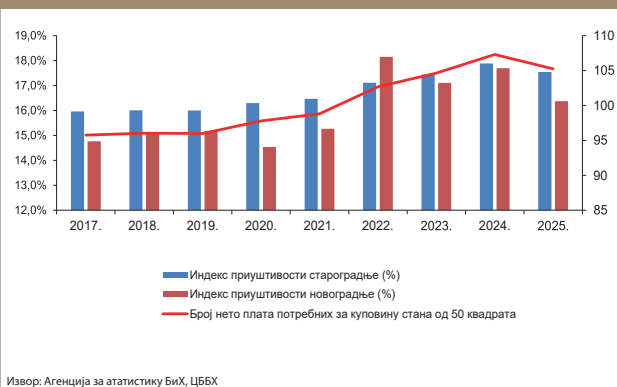
Графикон ТО 3.3: Каматне стопе на кредите становништву и износ новоодобрених стамбених кредита

У 2025. години се зауставио вишегодишњи тренд погоршавања приуштивости стамбених некретнина, имајући у виду да је раст номиналних нето плата био интензивнији од раста цијена некретнина. Закључно са 2025. годином индекс приуштивости новоградње износио је 16,4% (17,2% у 2024. години), док је индекс приуштивости староградње износио 17,5% (17,9% у 2024. години), што значи да бх. грађани за квадрат стана морају да издвоје у просјеку 16,4% или 17,5% својих годишњих примања, израчунатих на основу просјечне нето плате за 2025. годину (1.570 КМ).

Интерпретирајући индекс приуштивости са друге стране, према подацима за 2025. годину за стан од 50 квадрата у БиХ потребно је издвојити између 99 (новоградња) и 105 (староградња) просјечних нето плата у БиХ, што је такође нешто бољи резултат од оног забиљеженог у претходним годинама. (Графикон ТО 3.4).

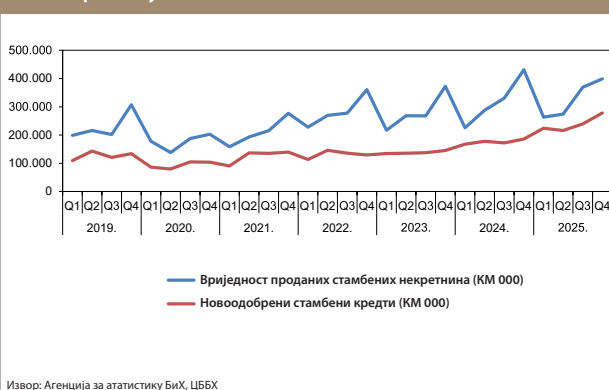
Графикон ТО 3.4: Индекс приуштивости некретнина на бх. тржишту

Извор: Агенција за статистику БиХ, ЦББХ

Побољшана приуштивост некретнина за бх. грађане са просјечним примањима један је од фактора који стоји иза снажног раста стамбених кредита у 2025. години. Тако је омјер вриједности новоодобрених стамбених кредита и вриједност проданих некретнина порастао на 73% у 2025. години, што је значајно повећање у односу на претходне године када се тај омјер кретао у рангу између 45% и 55%, а што указује да банкарски кредити постају доминантан извор финансирања купопродаје некретнина (Графикон ТО 3.5).

Графикон ТО 3.5: Вриједност проданих стамбених некретнина на бх. тржишту

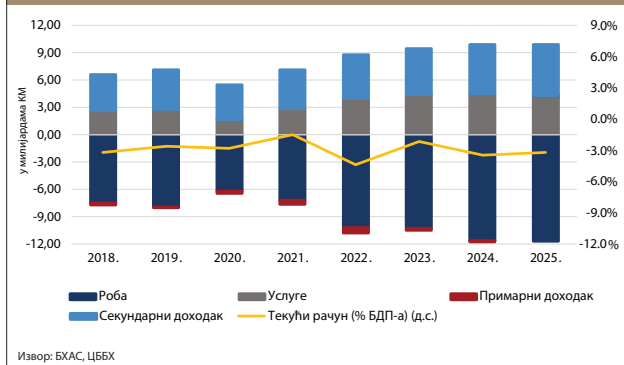
Извор: Агенција за статистику БиХ, ЦББХ

Закључно са 2025. годином стамбени кредити су чинили 12,8% укупних кредита бх. банкарског сектора, што је историјски гледано највеће учешће ове категорије кредита у структури укупних кредита. У односу на БДП, стамбени кредити чине 6,6% чиме ризици по финансијску стабилност повезани с овим тржиштем остају ублажени. Значајно је истаћи и да је квалитет стамбених кредита наставио да се побољшава, па се учешће неквалитетних кредита у укупним кредитима у овом сегменту смањило на 0,7% што је још увијек нижи NPL омјер у поређењу с другим категоријама које чине кредите становништву.

Тржиште некретнина би могло да се суочис појачаном волатилношћу у наредном периоду, под утицајем два кључна фактора. С једне стране, очекивана смањена економска активност и макроекономско окружење обиљежено повишеним ризицима дјеловаће негативно на тржиште некретнина, што у смислу понуде тако и у смислу потражње за некретнинама. С друге стране, висока инфлација и раст каматних стопа ће дјеловати као ограничавајући фактор за значајније успоравање раста цијена на тржишту. Наиме, очекује се да ће цијене некретнина пратити инфлаторне притиске који су значајно појачани већ у првој половини 2026. године. Први подаци са тржишта некретнина за 2026. годину потврдили су предвиђање да је у условима високе инфлације тешко очекивати успоравање раста цијена на тржишту некретнина. Тако је у Q1 2026. забиљежен раст цијена некретнина у новоградњи од 20,4%, доминантно под утицајем повећаних цијена градње. Даљње кретање цијена некретнина у значајној мјери ће зависити од кретања саме инфлације, а која је опет под доминантним утицајем егзогених фактора (геополитички ризици). Управо због непредвидивости геополитичких ризика може се очекивати волатилност на тржишту некретнина, уз већу вјероватност наставка снажног раста цијена некретнина какав је забиљежен у првом кварталу 2026. године.

Спољне рањивости које произлазе из платнобилансне позиције земље благо су смањене услед смањења дефицита текућег рачуна у односу на БДП. Дефицит на текућем рачуну платног биланса на крају 2025. године износио је 1,82 милијарди КМ (3,2% БДП) и био је нижи за 25 бп у односу на претходну годину. У 2025. години остварено је повећање спољнотрговинске размјене БиХ са иностранством, као резултат снажније домаће увозне потражње и повећања извозне активности, што је резултирало благим растом робног дефицита (0,5%), који је традиционално главна дефицитарна категорија текућег рачуна платног биланса. Дефицит текућег рачуна у 2025. години ублажен је првенствено захваљујући расту суфицита на рачуну секундарног дохотка (3,2%), док је остварени суфицит на рачуну услуга био нижи него у претходној години (-4%). Најзначајнији дио нето прилива на рачуну услуга односи се на нето прилива по основу долазака и потрошње страних туриста, који су у 2025. години били незнатно изнад нивоа из 2024. године. Нето приливи по основу послова обраде и дораде робе у иностранству су у 2025. години забиљежили пад од 27,8% као резултат скромног обима индустријске производње и броја наруџби из иностранства, што се највише одразило на смањење прилива на рачуну услуга. Дознаке из иностранства, које чине највећи дио прилива на рачуну секундарног дохотка (око 70%) и представљају битан стабилизујући фактор текућег рачуна БиХ наставиле су да биљеже раст у 2025. години по стопи од 7%. На рачуну примарног дохотка остварен је позитиван салдо у износу од 0,3 милиона КМ, који није имао утицај на стање текућег рачуна у 2025. години (Графикон 2.4).

Графикон 2.4: Структура текућег рачуна БиХ

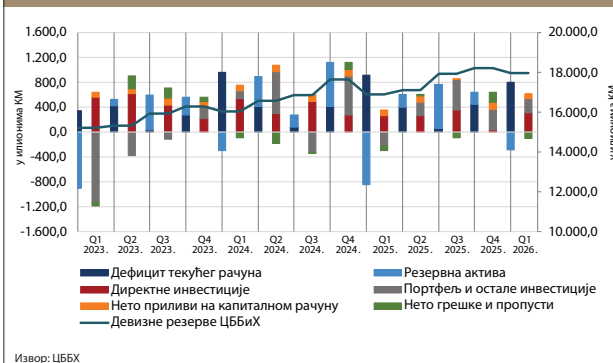

На финансијском рачуну платног биланса забиљежено је смањење нето прилива у поређењу са претходном годином, које се у највећој мјери односи на смањење прилива по основу директних страних инвестиција. Остварени су приливи по основу директних страних инвестиција у износу од 1,2 милијарди КМ, са стопом пада од 31,2% у поређењу с претходном годином. У оквиру портфељ инвестиција забиљежен је нето прилив средстава у износу од 13,8 милиона КМ, што је с једне стране одраз повећања нето финансијске активе банака и других финансијских институција у иностране дужничке хартије од вриједности (370,2 милиона КМ), те повећања нето финансијске пасиве владиног сектора које се готово у потпуности односи на емисију евро обвезница Владе ФБиХ на Лондонској берзи у вриједности од 350 милиона евра у 2025. години. На рачуну осталих инвестиција биљеже се нето приливи у износу од 806,7 милиона КМ. У оквиру дебитних ставки значајно је смањено задуживање по основу зајмова, с обзиром на то да је износ отплате дуга знатно премашао износ задуживања владиног сектора у 2025. години⁶. Страно задуживање осталих сектора по основу зајмова такође је било ниже него у претходној години, те су укупни приливи по основу зајмова били нижи за 412,3 милиона КМ (56,6%).

Истовремено, забиљежено је смањење прилива по основу валуте и депозита, док се обим задуживања приватног сектора у иностранству путем трговачких кредита и аванса благо повећао у односу на претходну годину, те су у коначници приливи у оквиру осталих инвестиција износили 947 милиона КМ. Истовремено, у 2025. години настављено је инвестирање резидентних сектора у страну активу, али знатно мање него у претходној години, те су укупне остале инвестиције резидентних сектора у финансијску активу, односно одливи с рачуна осталих инвестиција износили 140,3 милиона КМ.

Нето приливи на финансијском и капиталном рачуну платног биланса су били виши од дефицита текућег рачуна у 2025. години, а девизне резерве су учествовале у покривању дефицита текућег рачуна једино у првом кварталу 2025. године, када је забиљежени квартални дефицит текућег рачуна знатно премашао износ прилива на финансијском и капиталном рачуну платног биланса (Графикон 2.5). На годишњем нивоу забиљежен је раст резервне активе од 256,2 милиона КМ.

Графикон 2.5: Финансирање дефицита текућег рачуна

⁶ Укупан износ отплате владиног вањског дуга у 2025. години износио 1,09 милијарди КМ, а највећи појединачни износи отплате били су према ММФ и Свјетској банци (245,5 милиона КМ и 211,5 милиона КМ, респективно).

У наредном периоду, према пројекцијама ЦББиХ се очекује да ће се нето извоз, изражен у процентима БДП-а, прво стагнирати, а онда се постепено смањивати што би уз раст прилива главних суфицитарних категорија (првенствено секундарног дохотка) могло утицати на смањење дефицита текућег рачуна. Ипак, међу ризицима везаним за глобалну економију који утичу на економска кретања наше земље, претежно се издвајају они негативни, првенствено због снажног инфлаторног шока, слабљења глобалног економског раста и смањење конкурентности европске економије, што може утицати на пад извозне потражње и слабљење трговинске размјене. Наведено, уз претпоставку раста увозне потражње, може створити додатан притисак на дефицит текућег рачуна платног биланса.

Фискална позиција сектора опште владе Босне и Херцеговине у 2025. години биљежи умјерено погоршање, што се рефлектује кроз продубљивање консолидованог фискалног дефицита и благо повећање учешћа јавног дуга у БДП-у. Сектор опште владе БиХ је на крају 2025. забиљежио фискални дефицит⁷ у износу од 1,25 милијарди КМ или 2,3% БДП-а (Графикон 2.6). До продубљивања дефицита дошло је услјед раста буџетских расхода који је надмашио динамику раста буџетских прихода, уз истовремено значајније повећање инвестиција у фиксну активу, односно нето набавку нефинансијских средстава, које је такође допринијело продубљивању дефицита у текућој години. Остварени буџетски расходи износили су 23,9 милијарди КМ и порасли су за 11,4% у односу на претходну годину. У структури потрошње и даље доминира непродуктивна текућа потрошња, примарно социјална давања и компензације запосленима које биљеже високе стопе раста (10,1% и 10,8%).

Овај тренд је убрзан увођењем свеобухватног пакета фискалних измјена, укључујући административно повећање минималних плата у оба ентитета⁸, што је посљедично створило притисак на раст плата у јавном сектору и трансфера привреди (субвенције за мале обрте и предузетнике⁹). Инвестиције у фиксну активу (нето набавка нефинансијских средстава) су износили 2,16 милијарди КМ, те су забиљежиле раст од 8,6% као резултат значајнијег повећања инвестиција у путну инфраструктуру¹⁰ и здравствени сектор. Иако је повећање капиталних инвестиција позитивно с аспекта дугорочног економског раста, финансирање ових пројеката у амбијенту повишених текућих расхода директно је продубило фискалну неравнотежу. Истовремено, снажан прилив јавних прихода у износу од 24,76 милијарди КМ са стопом раста од 10,4% ублажио је веће фискалне притиске, али анализа структуре прихода указује на рањивост на екстерне шокове. Раст прихода од индиректних пореза успорио је на 5,5% (укупно 9,98 милијарди КМ) услјед слабљења домаће личне потрошње. Раст прихода је у значајној мјери одржаван високим нивоом потрошачких цијена (инфлаторни ефекат) и снажном активношћу у услужном сектору и туризму. С друге стране, значајан, али краткорочан стабилизациони фактор имао је раст прихода од социјалних доприноса (11,1%), који је директна посљедица административног раста номиналних плата, који се прелио на раст свих осталих плата.

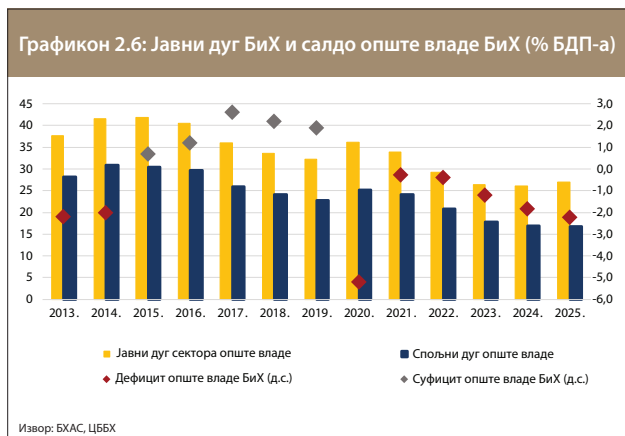
⁸ Од 1. јануара 2025. године, минимална плата у ФБиХ повећана са 619 КМ на 1.000 КМ. У РС је у јануару 2025. године усвојена одлука у складу с којом је извршено повећање и диференцијација минималне плате према степену образовања запослених, на начин: 900 КМ – за неквалификоване и полуквалификоване раднике; 950 КМ – за раднике са трећим степеном образовања; 1.000 КМ – за раднике са средњом стручном спремом; те 1.300 КМ – за раднике са високом стручном спремом.

⁹ У РС је почетком 2025. године усвојена уредба о додјели подстицаја за повећање плата радника којом се рефундирају новчана средстава у вриједности 70% уплаћених доприноса на увећани дио плата радника. Закон о измјени и допуни Закона о доприносима у ФБиХ у складу с којим је смањена укупна стопа доприноса за послодавце са 41,5% на 36%, ступио је на снагу 1.7.2025. године.

¹⁰ Највећи дио се односи на Аутоцесте Федерације БиХ.

⁷ Статистика владиних финансија ЦББиХ - Годишњи извјештај о операцијама сектора опште владе БиХ укључује податке прикупљене од министарства финансија свих нивоа власти, фондова социјалног осигурања свих нивоа власти и ентитетских ЈП Аутоцесте и ЈП Цесте свих нивоа власти.

Из перспективе финансијске стабилности, ослањање фискалног система на инфлаторне ефекте и административне интервенције на тржишту рада носи структурни ризик у случају наглог економског успоравања.

Укупан јавни дуг опште владе БиХ¹¹ на крају 2025. године износио је 15,25 милијарди КМ, и његово учешће у БДП-у је благо порасло, те износи 27% БДП-а. У односу на претходну годину јавни дуг је забиљежио раст од 8,5%, при чему је забиљежен раст унутрашње и спољне задужености БиХ. Спољни дуг БиХ¹² на крају 2025. године износио је 9,47 милијарди КМ и забиљежио је скромно повећање од 4% с обзиром на то да у текућој години није било значајнијег повлачења средстава од ино кредитора. Према критеријумима из Мاستрихта, БиХ се и даље позиционира у ред умјерено задужених земаља с ниским системским ризиком од дужничке кризе. Међутим, динамика и канали задуживања у 2025. години унијели су нове елементе у процјену финансијске стабилности. Наиме, Влада ФБиХ се у 2025. години по први пут задужила на Лондонској берзи у износу од 350 милиона евра, након чега је успиједило још једно задужење у мају 2026. године у износу од 800 милиона евра.

Влада Републике Српске почела се задуживати на међународном тржишту капитала од 2018. године, укупно пет пута, од чега су три емисије обвезница реализоване у 2026. години (двје на Лондонској берзи у износу од 750 милиона евра и једна на тржишту САД-а у износу од 200 милиона евра). Иако излазак влада на међународно тржиште диверзификује изворе финансирања, изложеност међународном тржишту капитала повећава осјетљивост јавних финансија на глобалне промјене каматних стопа и перцепцију инвеститорског ризика према земљама у развоју. У 2025. години међународна кредитна агенција Standard and Poor's (S&P) задржала је кредитни рејтинг БиХ на нивоу „Б+“, уз стабилне изгледе, док је у складу с оцјеном међународне рејтинг агенције Moody's Investor Service, кредитни рејтинг БиХ задржан на нивоу „Б3“ са стабилним изгледима. Међутим, недавни догађаји попут стављања Босне и Херцеговине на сиву листу (деталније описано у Поглављу 6, Регулаторни оквир), уз растуће фискалне притиске и ограничену политичку ефикасност, не иду у прилог очекивањима о евентуалном побољшању кредитног рејтинга. Повећана перцепција ризика земље повећава премију ризика и посљедично повећава трошкове новог задуживања и ризик рефинансирања постојећих дугова. Потешкоће у рефинансирању спољног дуга аутоматски би преусмјерила потребе за финансирањем на домаће тржиште.

У погледу унутрашње задужености, ентитетске владе су у 2025. години наставиле интензивну емисију дужничких хартија од вриједности на домаћем тржишту у укупном износу од 1,09 милијарди КМ. Иако су приноси и каматне стопе за дугорочније инструменте у ФБиХ и у РС задржали стабилност или су благо пали, у РС-у је забиљежен раст приноса на краткорочне дужничке инструменте, што сигнализује селективно поштравање услова финансирања и опрез домаћих инвеститора.

¹¹ Извор: ЦББиХ

¹² Извор: ЦББиХ

Најзначајнији материјални ризик по стабилност финансијског система произлази из улоге домаћег банкарског сектора као примарног кредитора владе. Током 2025. године, укупна изложеност комерцијалних банака према свим нивоима власти додатно је порасла кроз директно кредитирање и куповину ентитетских трезорских записа и обвезница (уз изузетак општинског нивоа који биљежи благо раздуживање), али се изложеност према сектору влада још увијек налази на умјереном нивоу, због чега утицај раста ризика у фискалном сектору на банкарски сектор остаје ограничен (Табела 2.1).

Табела 2.1: Потраживања комерцијалних банака од сектора владе
у милионима КМ

Потраживања	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Централна влада	16,1	8,9	5,9	3,8	5,5
Кредити	16,1	8,9	5,9	3,8	5,5
Хартије од вриједности	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Влада на нивоу ентитета	2.474,8	2.554,7	2.764,4	3.120,4	4.057,1
Кредити	584,6	517,8	463,2	542,1	699,8
Хартије од вриједности	1.890,1	2.036,9	2.301,2	2.578,3	3.357,3
Влада кантона	134,8	146,0	203,7	247,4	357,2
Кредити	125,7	146,0	203,7	247,4	357,2
Хартије од вриједности	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Влада на нивоу општина	332,1	340,3	328,2	390,6	368,4
Кредити	323,8	333,5	323,3	387,3	365,9
Хартије од вриједности	8,4	6,8	4,9	3,3	2,5
УКУПНО	2.957,8	3.050,0	3.302,2	3.762,2	4.788,3
(% од укупне активе)	7,8	7,8	8,0	8,3	9,7
Кредити	1.050,2	1.006,3	996,1	1.180,6	1.428,5
(% од укупне активе)	2,8	2,6	2,4	2,6	2,9
Хартије од вриједности	1.907,6	2.043,7	2.306,1	2.581,6	3.359,8
(% од укупне активе)	5,0	5,2	5,6	5,7	6,8

Извор: ЦББиХ

Ипак, потребно је нагласити да продубљивање веза између државе и банкарског сектора генерише два кључна ризика: појачана концентрација пласмана банкарског сектора у ентитетске хартије од вриједности директно утиче на алокацију капитала унутар финансијског система, док ризик прелијевања потенцијаног фискалног стреса може повећати притисак на ликвидносну позицију и адекватност капитала банкарског сектора.

У правилу, државни инструменти нуде стабилан принос уз нулти пондер ризика, те комерцијалне банке у амбијенту повећане аверзије према ризику преферирају финансирање јавног сектора.

Посљедишно, сужава се кредитна понуда и пооштравају услови финансирања за приватна предузећа и становништво, што дугорочно лимитира инвестициони потенцијал привреде и успорава стопу економског раста. На основу индикатора из банкарског сектора, оцјењује се да у 2025. години и првој половини 2026. године овај ризик није материјализован нити изражен. Захваљујући високом нивоу ликвидности и снажној депозитној бази унутар домаћег банкарског система, комерцијалне банке су имале адекватан потенцијал да симултано прате повећане потребе владе и задрже снажну динамику кредитирања приватног сектора и становништва. Ипак, овај ризик остаје класификован као потенцијални структурни изазов у средњем року. Уколико у наредном периоду дође до стезања ликвидности или успоравања раста депозита, наставак значајнијег раста финансирања државе потенцијално би могло почети угрожавати волумен расположиве кредитне понуде за привреду (тзв. crowding-out ефекат). С обзиром на то да банке у БиХ посједују значајан дио јавног дуга, сваки потенцијални фискални стрес или проблем с ликвидношћу на нивоу ентитетских буџета директно би се прелио на билансе домаћих банака стварајући притисак на ликвидносну позицију и адекватност капитала.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДОМАЋИНСТВА

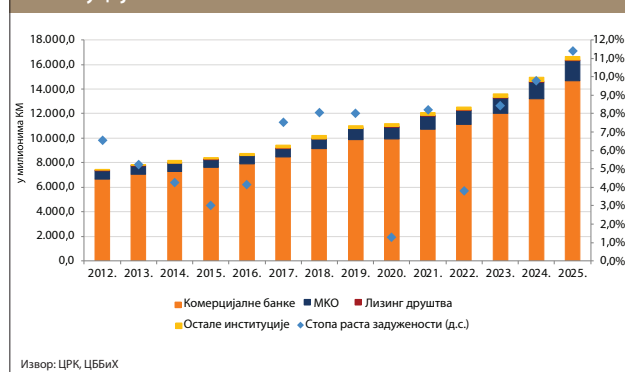
3. ДОМАЋИНСТВА

У 2025. години сектор домаћинства биљежи наставак раста задужености, те се највећи дио задужености и даље односи на кредите код комерцијалних банака. Раст је био изражен код кредита за општу потрошњу и посебно код стамбених кредита, што одражава снажну потражњу за некретнинама, али и раст цијена некретнина. Способност сервисирања обавеза према банкама није била озбиљније нарушена, што потврђује ниска стопа default-а у сектору становништва, а истовремено је забиљежен наставак смањења учешћа некавалитетних кредита, што представља тринаесту годину узастопног побољшања овог индикатора. Ипак, благи раст некавалитетних кредита за општу потрошњу указује на присуство рањивости у овом типу задужења. Изложеност каматном ризику је ублажена уговарањем кредита с фиксном каматном стопом или джим периодом фиксације. Депозити становништва су наставили тренд раста, при чему доминирају средства на трансакционим рачунима и депозити по виђењу. Раст депозита потврђује повјерење становништва у банкарски сектор, али њихова структура када је ријеч о висини указује на изражену концентрацију финансијске имовине код мањег броја депонената. Сектор домаћинства је у 2025. години остао стабилан, али снажан раст потрошачког и стамбеног задуживања захтијева наставак праћења.

У 2025. години је забиљежен наставак раста задужености домаћинства. Укупна задуженост становништва на крају 2025. године, према подацима из ЦРК-а, износила је 16,6 милијарди КМ и у односу на крај претходне године порасла је за 11,4%. Традиционално, највећи дио задужености становништва се односи на задуженост по кредитима у комерцијалним банкама, која у укупној задужености учествује са 88,2%. Задуженост по кредитима у комерцијалним банкама је у 2025. години забиљежила раст од 11,3% у односу на претходну годину.

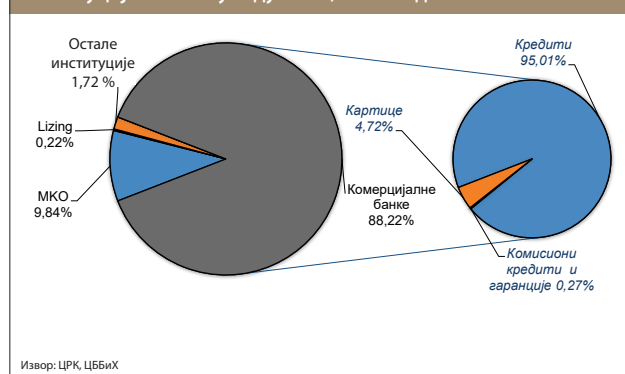
Задуженост домаћинства код микрокредитних организација је такође порасла, те је према подацима из ЦРК-а у односу на претходну годину већа за 17,5%. С друге стране, задуженост домаћинства према лизинг компанијама у 2025. години је и даље занемарива (Графикон 3.1).

Графикон 3.1: Задуженост становништва према финансијским институцијама

Структура задужености становништва у комерцијалним банкама према типу задужења у протеклом периоду се није значајније мијењала. Раст укупних потраживања од становништва највећим дијелом је резултат пораста задужености становништва по класичним кредитима код комерцијалних банака, с обзиром на то да је учешће класичних кредита у укупној задужености становништва код комерцијалних банака и даље далеко највеће и износи 95% (Графикон 3.2).

Графикон 3.2: Задуженост становништва према институцијама и типу задужења, 2025. године

Табела 3.1: Потраживања од становништва, картице

у КМ

	Број активних картица		Одобрени износ		Искоришћени износ		Задужење по картици	
	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена
Дебитне картице	681.486	1,3%	1.079.676.481	6,0%	397.957.400	6,2%	584	4,9%
Кредитне картице	281.959	1,5%	386.971.339	2,1%	175.992.860	5,9%	624	4,4%
Картице са одгођеним плаћањем	297.747	76,5%	688.702.071	255,3%	118.538.383	162,0%	398	48,4%
УКУПНО	1.261.192	12,7%	2.155.349.891	35,4%	692.488.643	18,2%	549	4,9%

Извор: ЦРК

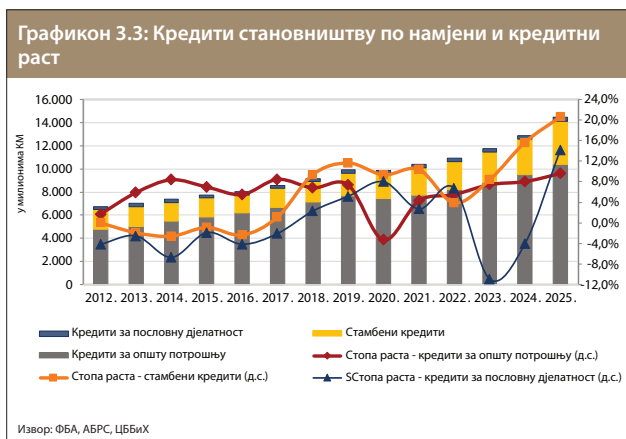
У 2025. години забиљежено је повећање броја активних платних картица. Такође је евидентирано повећање укупног искоришћеног дијела лимита по картицама, као и просјечне задужености становништва по платној картици. Број евидентираних платних картица у 2025. години је већи за 12,7% у односу на претходну годину, што је највећим дијелом посљедица повећања броја картица с одгођеним плаћањем. Одобрени лимит по свим врстама картица је повећан, тако да је укупан износ одобреног лимита свих активних картица забиљежио раст од 35,4%. Искоришћени дио лимита свих активних картица је забиљежио повећање за 18,2% у односу на претходну годину. (Табела 3.1)¹³. Просјечна задуженост становништва по картицама с одгођеним плаћањем је забиљежила раст од 48,4% у 2025. у односу на 2024. годину. Снажан раст просјечне задужености по картицама с одгођеним плаћањем указује на интензивније коришћење овог инструмента за финансирање потрошње становништва. У условима повећаних трошкова живота, дио домаћинства се све више ослања на одгођено плаћање као облик краткорочног финансирања. Просјечна задуженост становништва по кредитним картицама је забиљежила раст од 4,4% у 2025. у односу на 2024. годину, с обзиром на то да овај облик задуживања носи високе каматне стопе, док је просјечна задуженост по дебитним картицама порасла за 4,9%.

С обзиром на то да је лимит по дебитним картицама најчешће одређен висином просјечних мјесечних примања, искоришћени дио лимита по картици може да се користи као индикатор потрошње становништва у односу на висину њихових примања. Просјечно задужење по дебитним картицама на крају 2025. године износило је 584 КМ, што представља 36,5% просјечне нето плате у 2025. години.

Посматрајући структуру потраживања од становништва, у 2025. години регистрован је раст задужености по свим типовима кредита према намјени. Као и претходних година, у структури потраживања од становништва доминирају кредити за општу потрошњу, у које су укључена и потраживања по свим типовима картица. Структура кредита становништву је остала готово непромијењена у односу на претходну годину (Графикон 3.3), те највеће учешће у укупним кредитима становништву чине кредити за општу потрошњу (72,2%), потом стамбени кредити (25,7%), док се остатак односи на кредите за пословну дјелатност (2,1%). Кредити за општу потрошњу су у 2025. години наставили биљежити раст по стопи од 9,6%, док су стамбени кредити забиљежили значајнији раст од 20,6% у односу на претходну годину, а њихово учешће у укупним кредитима је повећано за 1,7 процентних поена. Описана кретања на тржишту некретнина (Текстни оквир 2.) су у посљедњих неколико година утицала на раст потражње за стамбеним кредитима. Поред тога, кредити за општу потрошњу се посљедњих неколико година у мањој мјери користе за финансирање стамбених потреба, што је довело до јачања потражње за стамбеним кредитима.

¹³ Приликом анализе у обзир нису узете дебитне картице без одобреног износа дозвољеног прекорачења и по којима не постоји задуженост становништва, а које су банке евидентирале у ЦРК.

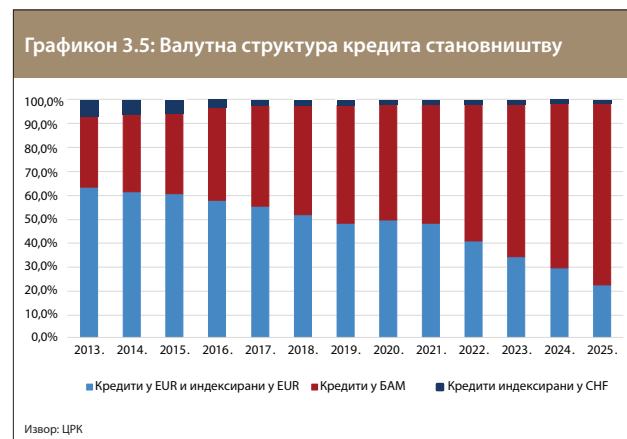
Увођењем регулаторних лимита у погледу дужине трајања и износа ненамјенских и замјенских кредита, уз континуирани раст цијена некретнина, кредити за општу потрошњу су у посљедњих неколико година све мање примјерени за финансирање стамбених потреба. Задуженост становништва по основу кредита за пословну дјелатност је у 2025. години забиљежила раст од 14,2%, али је учешће у укупним кредитима и даље око 2%.

Према подацима ЦББиХ у 2025. години је евидентирано 4,5 милијарди КМ новоодобрених кредита становништву, што представља пораст од 14,1% у односу на претходну годину и указује на повећану кредитну активности банака у протеклој години. У 2025. години сектору становништва одобрено је или репрограмирано 563,2 милиона КМ кредита више у односу на 2024. годину, при чему није евидентна значајнија промјена у потражњи када је ријеч о рочности кредита (Графикон 3.4).

У валутној структури кредита становништву настављено је смањење учешћа кредита с валутном клаузулом у евр у укупним кредитима. Иако за грађане који се задужују уз валутну клаузулу у монетарном режиму валутног одбора практички не постоји ризик од повећања кредитних обавеза услјед промјене валутног курса, овакви трендови могу се оцијенити позитивним. Финансирање из претежно домаћих извора такође има утицај на овај тренд. Према подацима из ЦРК-а, кредити у EUR валути и кредити с валутном клаузулом у EUR у 2025. години су забиљежили смањење за 15,4%, док су кредити у КМ забиљежили пораст од 22,8% (Графикон 3.5).

У 2025. години је забиљежен раст дугорочних кредита у свим категоријама рочности. Што се тиче валутне структуре, задуженост становништва у EUR и с валутном клаузулом у EUR биљежи пад у категоријама рочности преко 3 године, док је задуженост у КМ забиљежила знатан раст у свим категоријама рочности, изузев у категорији до једне године рочности. Посматрајући рочну структуру, становништво је највише задужено по кредитима уговорене рочности преко десет година, а затим по кредитима рочности од пет до десет година (Табела 3.2). Снажан раст кредита у КМ у категорији рочности преко 10 година резултат је високе потражње за стамбеним некретнинама и раста цијена некретнина који је забиљежен у 2025. години.

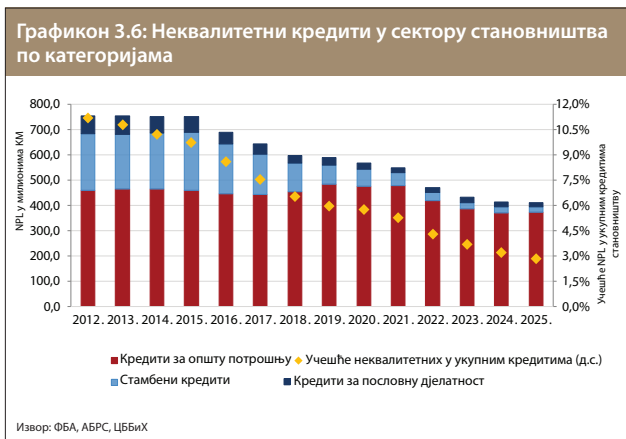
Табела 3.2: Кредити становништву, рочна и валутна структура

Рочност / Валута	Остатак дуга и доспјела ненаплаћена главница, у хиљадама КМ							
	ВАМ		Кредити у инострану валути и кредити с валутном клаузулом				УКУПНО	
			EUR		Остали кредити у инострану валути			
	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена	2025.	Годишња промјена
до 1 године	32.706	-53,3%	9.032	89,8%	0	0,0%	41.739	-44,2%
1 - 3 године	284.806	12,6%	86.603	57,0%	2.499	-29,7%	373.908	19,9%
3 - 5 година	717.428	7,8%	87.314	-10,9%	20.999	-8,5%	825.742	5,0%
5 - 10 година	3.306.476	15,5%	460.040	-26,3%	14.071	26,7%	3.780.588	8,1%
преко 10 година	6.447.622	30,7%	2.471.032	-14,7%	1.411	39,8%	8.920.064	13,9%
УКУПНО	10.789.039	22,8%	3.114.021	-15,4%	38.980	-4,0%	13.942.041	11,5%

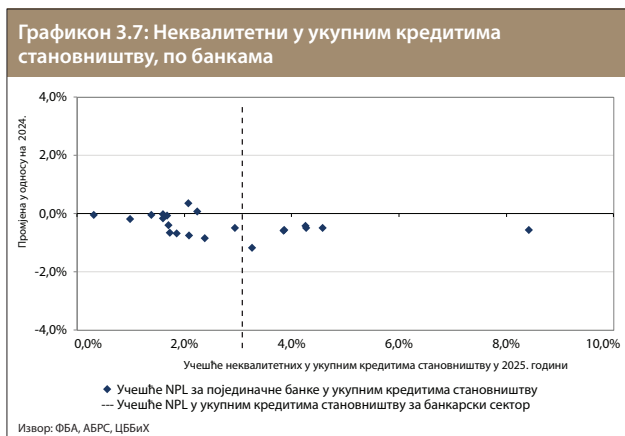
Извор: ЦРК

Ниво некавалитетних кредита у укупним кредитима сектора домаћинства наставио да се смањује и у 2025. години, тринаесту годину узастопно. Учешће некавалитетних кредита у укупним кредитима на крају 2025. године смањено је у односу на претходну годину за 37 бп и износило је 2,9% (Графикон 3.6). У 2025. години је дошло до пораста кредитних пласмана становништву, што је уз смањење износа некавалитетних кредита допринијело побољшању индикатора некавалитетних према укупним кредитима. Побољшање квалитета кредитног портфеља у сектору домаћинства као и у протеклим годинама било је резултат активности које су проводиле банке, попут рачуноводственог и трајног отписа некавалитетних кредита и ефикаснијег управљања кредитним ризиком. Уколико се посматра кретање некавалитетних кредита по намјени, некавалитетни кредити за општу потрошњу на крају 2025. године биљеже благи раст од 0,7% у односу на крај претходне године, док су некавалитетни кредити за стамбену изградњу у посматраном периоду били мањи за 10%, а некавалитетни кредити за обављање пословне дјелатности биљеже смањење од 10,8%.

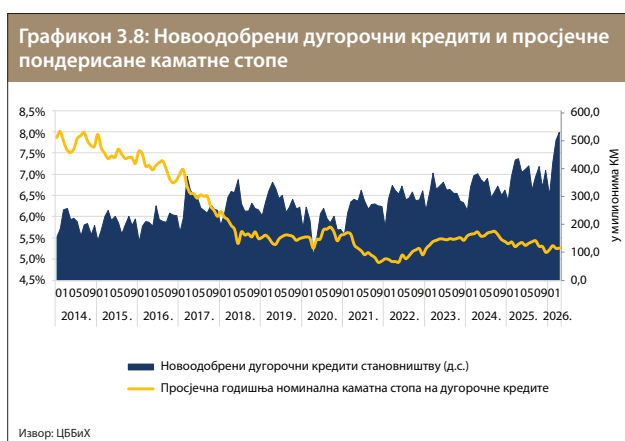
Истовремено, у 2025. години евидентирано је повећање кредита у нивоу кредитног ризика 2, у износу од 125 милиона КМ или 14,3%, од чега највећи дио представља пораст кредита који имају повећани кредитни ризик у категорији опште потрошње од 66,4 милиона КМ или 9,4%, те стамбених кредита од 54,1 милион КМ или 39,7%, што указује да је дошло до кашњења у отплати одређеног дијела кредита и раста кредитног ризика у овим категоријама. Пораст ризичног профила клијената који су првенствено услијед кашњења у отплати кредита сврстани у ниво кредитног ризика 2, може представљати сигнал будућег повећања некавалитетних кредита и потенцијално заустављање дугогодишњег тренда смањења учешћа некавалитетних у укупним кредитима сектора становништва.

Посматрајући квалитет кредитног портфела у сегменту становништва по појединачним банкама, може се уочити да се учешће некавалитетних у укупним кредитима становништва у 2025. години смањило код готово свих банака у сектору, укључујући и банке с највећом концентрацијом некавалитетних кредита (Графикон 3.7).

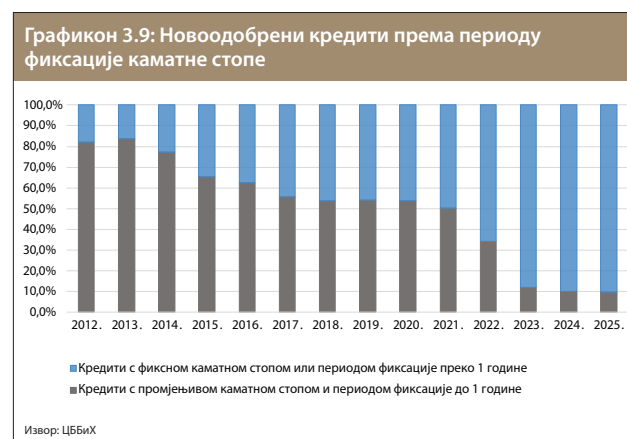

Каматне стопе на кредите становништва су забиљежиле пад у току 2025. године, који је настављен и у првом кварталу 2026. године. Пад каматних стопа се одразио и на пад просјечне годишње номиналне каматне стопе на дугорочне кредите у 2025. години, која је износила 5,34% и била је мања за 23 базна поена у односу на претходну годину (Графикон 3.8).

Каматни ризик у сектору становништва је ублажен, што се може закључити на основу повећаног обима кредитирања уз фиксну каматну стопу или продужавањем периода фиксације каматне стопе.

Тренд смањивања учешћа кредита с варијабилном каматном стопом или периодом фиксације до једне године у новоодобреним кредитима становништву настављен је и у 2025. години, али је био знатно слабијег интензитета него претходних година. Кредити с варијабилном каматном стопом или периодом фиксације до једне године су у 2025. години чинили 9,6% укупних новоодобрених кредита становништву, што је за 0,4 процентна поена мање у односу на крај 2024. године (Графикон 3.9).

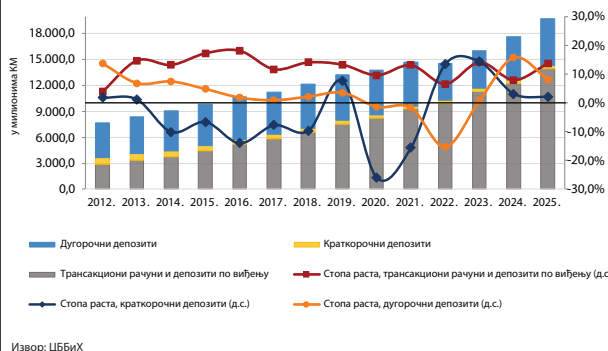

У 2025. години је забиљежен раст укупних депозита становништва, како средстава на трансакционим рачунима, тако и краткорочних и дугорочних орочених депозита. Укупни депозити становништва су на крају 2025. године износили 19,7 милијарди КМ. У структури депозита по рочности и даље преовладавају трансакциони рачуни и депозити по виђењу који су достигли вриједност од 13,9 милијарди КМ, те чине 70,4% укупних депозита становништва (Графикон 3.10). Највећи раст од 13,7% је забиљежен у категорији трансакционих рачуна и депозита по виђењу, што се може објаснити растом плата, али и повећањем прилива по основу персоналних трансфера. Годишњи раст депозита је задњих пет година био изражајнији од кредитног раста, изузев у 2022. години, када је забиљежен благи пад укупних депозита становништва, због шока снажног повлачења депозита из банака, након избијања рата у Украјини и проблема с којима се суочила руска групација Сбербанк.

Будући да су ограничене прилике и могућности за инвестирање на тржишту капитала, становништво већину своје уштеђевине држи у виду депозита код комерцијалних банака. Оживљавање тржишта капитала, развој секундарног тржишта капитала и нових инструмената пласирања слободних финансијских средстава би утицали на раст конкуренције, те потенцијални раст пасивних каматних стопа.

Према подацима Агенције за осигурање депозита БиХ за 2025. годину у категоријама депозита који премашују износ осигураног штедног улога од 70 хиљада КМ биљежи се већи раст у броју закључених уговора. Депозити у категорији преко 70 хиљада КМ су у посматраном периоду остварили раст броја закључених депозитних уговора од 15,4% у односу на 2024. годину, те раст износа депозита од 15,8%. С друге стране, депозити до 70 хиљада КМ су забиљежили незнатан раст броја закључених уговора од 0,9%, док је укупан износ порастао за 8,5%. Од укупног броја депозитних рачуна свега 2% се односи на депозите преко 70 хиљада КМ, али они чине 45,1% укупних депозита становништва (8,9 милијарди КМ). Наведено указује на изразиту финансијску неједнакост међу становништвом у БиХ с обзиром на то да врло мали број депонената располаже високим износима уштеђевине, што је уобичајено у земљама истог или сличног степена развоја попут наше. Анкетни подаци о нефинансијској имовини домаћинстава у БиХ још увијек нису расположиви, а на основу истих би се добила шири социјална и економска слика у смислу посједовања нефинансијске и финансијске имовине, дуга, нето богатства, дохотка и потрошње становништва БиХ.

Графикон 3.10: Депозити становништва по рочности

Пасивне каматне стопе на депозите становништва, које су посљедњих неколико година биле на изразито ниским нивоима, од 2023. године су почеле да биљеже значајнији пораст. Ипак, у 2025. години није забиљежен значајнији раст просјечне пондерисане каматне стопе на депозите. Просјечна пондерисана каматна стопа на депозите становништва с договореним доспијећем (орочени депозити) у 2025. години је износила 2,16% и већа је за 3 базна поена у односу на 2024. годину. Просјечна пондерисана каматна стопа на дугорочне депозите је износила 2,23% и нижа је за 5 базних поена, а каматна стопа на краткорочне депозите становништва је износила 1,66% и виша је за 47 базних поена у односу на претходну годину (Графикон 3.11).

Графикон 3.11: Орочени депозити становништва и каматне стопе на депозите

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПРЕДУЗЕЋА

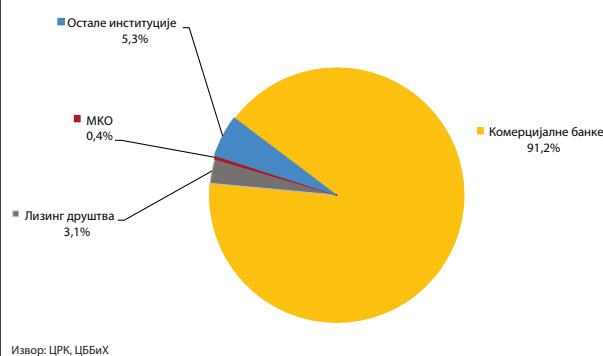
4. ПРЕДУЗЕЋА

Укупна задуженост сектора нефинансијских предузећа према домаћим финансијским посредницима забиљежила је значајнији раст у 2025. години, упркос повећаним ризицима из домаћег и међународног макроекономског окружења којима је овај сектор изложен већ трећу годину заредом. Истовремено, настављен је раст спољне задужености предузећа, који смањује зависност предузећа од домаћег кредитирања и који узима све веће учешће у структури њихове укупне задужености. Традиционално, у финансирању пословних активности сектор предузећа се највише ослањао на кредитну подршку банака. Банке су у 2025. години пласирале кредите по готово истим каматним стопама као претходне године, те се може закључити да су услови финансирања нефинансијских предузећа у БиХ и даље повољни. Предузећа су и у 2025. години у значајној мјери наставила да се задужују у банкама уз фиксну каматну стопу, да би смањила изложеност каматном ризику. Наставак раста пословних прихода нефинансијских предузећа и задовољавајућа капитализованост указују да су предузећа успјела да амортизују ризике који произлазе из слабог домаћег и међународног економског окружења. Посљедично, предузећа су била у могућности да уредно сервисирају постојеће обавезе, што се огледа кроз пад нивоа некавалитетних потраживања у банкама и адекватним капацитетима за даљње задуживање. Међутим, у наредном периоду, кључни ризици за пословање предузећа представљају наставак слабљења спољне потражње, пооштравање услова финансирања, уз очекивано повећање инфлаторних притисака у 2026. години. Такође, додатно оптерећење за пословање предузећа представљаће значајна инвестирања у енергетску транзицију као и пуна примјена карбонске накнаде за извозна предузећа која је на снази од почетка 2026. године, што може резултирати значајним повећањем трошкова пословања предузећа и повећати притисак на уредно сервисирања обавеза сектора предузећа.

У 2025. години дошло је до значајног повећања укупне задужености сектора нефинансијских предузећа према домаћим финансијским посредницима у односу на претходну годину. Према подацима из ЦРК, укупна задуженост правних лица према свим групама финансијских посредника на крају 2025. године износила је 19,2 милијарде КМ, што је за 15,3% више у односу на претходну годину. Истовремено, мјерено учешћем у БДП-у, укупна задуженост предузећа нешто је већа и износи 33,2% бруто домаћег производа.

Структура задужености показује да се финансирање предузећа у Босни и Херцеговини и даље готово у потпуности ослања на банкарски сектор. Имајући у виду слабу развијеност осталих сегмената финансијског тржишта, примарни извор финансирања предузећа у БиХ су банке. На крају 2025. године, кредити одобрени од стране банака чинили су 91,2% укупног дуга предузећа према свим групама финансијских посредника, док је финансирање путем тржишта капитала и даље на веома ниском нивоу (Графикон 4.1).

Графикон 4.1: Потраживања од предузећа према типу задужења на крају 2025. године

Према подацима из ЦРК, дуг правних лица према банкама у БиХ на крају 2025. године износио је 31% БДП-а. Банкарски кредити и даље представљају доминантан облик финансирања правних лица, при чему највећи дио банкарских потраживања чине краткорочни и дугорочни кредити, те револвинг кредити.

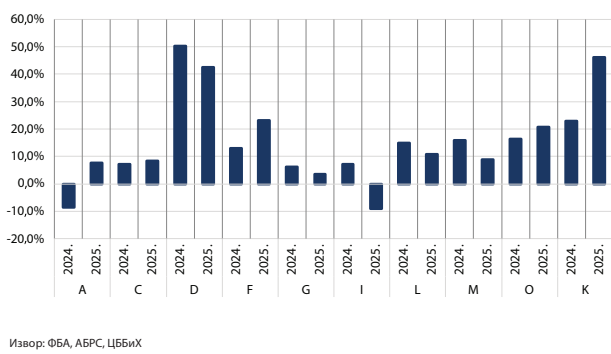
С друге стране, изложености по основу гаранција, акредитива и факторинга остају на веома скромном нивоу и без значајне системске важности. Учешће микрокредитних организација и лизинг друштава у финансирању правних лица и даље је веома скромно, због чега њихов допринос укупној задужености правних лица остаје занемарив.

Иако је економска активност у 2025. години забиљежила успоравање економског раста, у већини економских индустрија забиљежено је снажније повећање кредитне задужености предузећа. Укупна изложеност банкарског сектора према правним лицима износила је 14,5 милијарди КМ и већа је за 12,4% у поређењу с претходном годином. Посматрано према економским дјелатностима, изложеност банкарског сектора у БиХ и даље је највећа према предузећима из дјелатности трговине и прерађивачке индустрије, на које се односи 48,6% укупне изложености банкарског сектора према свим правним лицима. Иако је највећи раст бруто додане вриједности остварен у дјелатности хотелијерства и угоститељства, задуженост предузећа из ове дјелатности смањена је за 9,1 % што може указивати да су у 2025. години изостале значајније нове инвестиције, те да је раст бруто додане вриједности остварен из постојећих капацитета. Такође, значајнији раст бруто додане вриједности остварен је у дјелатности превоза и складиштења у којој се биљежи раст кредитне задужености у банкама од 9,3%, док су предузећа из дјелатности која се баве трговином забиљежила раст кредитне задужености у банкама од 3,5%.

С друге стране, иако је спољна потражња забиљежила скромни опоравак, забиљежен је пад бруто додане вриједности у производним дјелатностима. Предузећа из дјелатности *производње и снабдијевања електричном енергијом* која су остварила највећи пад реалне економске активности (5,9%), забиљежила су раст задужености од чак 42,4%.

Значајан раст кредитне активности у дјелатности *производње и снабдијевања електричном енергијом* током 2025. године може се објаснити интензивирањем инвестиција у нове енергетске капацитете и за потребе модернизације постојеће инфраструктуре, те за пројекте обновљивих извора енергије. Додатно, процес енергетске транзиције и потреба за јачањем преносне и дистрибутивне мреже повећали су потребе за дугорочним финансирањем, што се одразило на раст кредитне задужености. У оквиру дјелатности прерађивачке индустрије, која је највише допринијела укупном паду индустријске производње у 2025. години, пад обима производње у области базних метала имао је највећи утицај, као и директна посљедица глобалног пада потражње за челиком. Ипак, задуженост предузећа из дјелатности прерађивачке индустрије повећана је за 8,4% у односу на претходну годину. С обзиром на скромне изгледе за значајнији опоравак привредне активности код главних спољнотрговинских партнера БиХ, очекује се да ће скромна спољна потражња и даље представљати ограничавајући фактор за раст домаће индустријске производње. Уколико изостане значајнији опоравак извозне тражње, прерађивачка индустрија могла би остати изложена продуженом периоду успорене активности, што би, имајући у виду високу кредитну изложеност банака према предузећима из ове дјелатности, могло резултирати повећаним притисцима на квалитет aktive и материјализацијом кредитног ризика. С друге стране, иако је бруто додатна вриједност у дјелатности грађевинарства остварила раст од 0,8%, исти је значајно успорио у поређењу с претходном годином када је раст бруто додане вриједности износио 6,9%. Истовремено, услјед наставка раста обима производње и цијена извођачких радова, предузећа из дјелатности грађевинарства забиљежила су значајнији раст кредитне задужености у банкама од 23,2%. (Графикон 4.2).

Графикон 4.2: Годишње промјене потраживања од предузећа према одабраним дјелатностима

Извор: ФБА, АБРС, ЦББиХ

- A Пољопривреда, шумарство и риболов
 C Прерађивачка индустрија
 D Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација
 F Грађевинарство
 G Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала
 H Превоз и складиштење
 I Дјелатности пружања смјештаја, те припреме и услуживања хране (хотелијерство и угоститељство)
 K Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања
 L Пословање некретностима
 M Стручне, научне и техничке дјелатности
 O Јавна управа и одбрана, обавезно социјално осигурање

ОСТАЛО:

- E Снабдијевање водом; уклањање отпадних вода, управљање отпадом, те дјелатности санације животне средине
 J Информације и комуникације
 N Административне и помоћне усл. дјелатности
 P Образовање
 Q Дјелатности здравствене и социјалне заштите
 R Умјетност, забава и рекреација
 S Остале услужне дјелатности

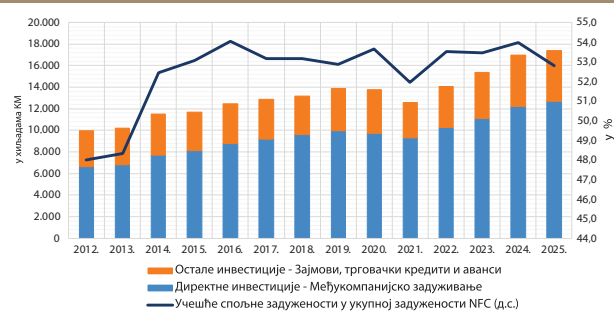
Спољна задуженост нефинансијских предузећа у БиХ наставила је да биљежи раст и у 2025. години и узима све веће учешће у структури њихове укупне задужености, што указује на растући значај финансирања домаћих предузећа од стране спољних кредитора.

Према подацима ЦББиХ из Статистике међународне инвестиционе позиције БиХ¹⁴, укупна задуженост нефинансијских предузећа према иностранству, укључујући и непрофитне институције које служе домаћинствима (NPISH) на крају 2025. године износи 12,70 милијарди КМ, што је за 471,9 милиона КМ или 3,9% више у односу на крај 2024. године.

¹⁴ Међународна инвестициона позиција је статистички извјештај који приказује вриједност и композицију финансијске aktive резидената једне економије, која представља потраживања посматране економије од нерезидената, те финансијску пасиву резидената једне економије, која представља обавезе резидената посматране економије према нерезидентима.

Од укупних финансијских обавеза, 63% задужености нефинансијских предузећа се односи на спољну задуженост по основу зајмова и трговачких кредита и аванса, док се 36,8% задужености односи на директно међукомпанијско задуживање између предузећа. У 2025. години највећи раст спољне задужености предузећа забиљежен је по основу зајмова који су били већи за 523,9 милиона КМ или 6,9%, док је директно међукомпанијско задуживање након три године раста забиљежило смањење за 52 милиона КМ или за 1,1%. Континуиран раст спољне задужености сектора нефинансијских предузећа, изражен током посљедњих тринаест година, указује на изражену ослоњеност сектора предузећа у БиХ на изворе финансирања из иностранства. Такав тренд указује да домаћа предузећа значајан дио својих финансијских потреба задовољавају задуживањем на међународном тржишту. Разлози повећаног ослањања на спољне изворе финансирања могу се приписати повољнијим и флексибилнијим условима финансирања у односу на домаће тржиште, као и поштреним кредитним стандардима у погледу одобравања кредита предузећима. Додатно, недовољна развијеност домаћег тржишта капитала сужава могућности прикупљања средстава путем алтернативних облика финансирања, што додатно подстиче предузећа да потребна средства обезбјеђују на иностраним тржиштима (Графикон 4.3).

Графикон 4.3: Спољна задуженост нефинансијских предузећа

Извор: ФБА, АБРС, ЦББиХ
 Напомена: * Укупна задуженост NFC обухвата спољну задуженост и задуженост приватних предузећа у домаћем банкарском сектору

Анализирајући просјечну задуженост по предузећу и број нових предузећа, може се закључити да упркос повишеном нивоу макроекономских ризика није дошло до значајнијих промјена у броју и просјечној задужености предузећа у већини дјелатности (Графикон 4.4). Овакви резултати могу се довести у везу с јачањем финансијске отпорности нефинансијских предузећа у БиХ током времена, што се огледа у побољшању способности уредног сервисирања дугова, што је детаљније објашњено у поглављу 5.1 (Банкарски сектор, анализа стопе default-а).

У 2025. години је дошло до значајнијег повећања дуга по основу класичних кредита у сектору предузећа. Анализирајући структуру класичних кредита према уговореној рочности и даље превладавају дугорочни кредити, а просјечан рок до доспијећа је благо повећан. У сектору предузећа, према уговореној рочности, као и претходних година преовладавају дугорочни кредити, који на крају године чине 92% укупних кредита. Према подацима из ЦРК-а, у 2025. години забиљежено је повећање износа дуга у свим категоријама рочности, које је најзначајније у категорији од 3 до 5 година и износи 13,6%. Вриједи истаћи да је у 2025. години настављен тренд раста задуживања предузећа у категорији рочности преко 10 година већ другу годину заредом и износи 7,3%.

Иако је учешће наведене категорије рочности у укупним класичним кредитима и даље ниско, раст дугорочног задуживања указује на повећање активности предузећа у дугорочне инвестиционе пројекте (изградња капацитета, модернизација, енергетска транзиција), што представља позитиван сигнал за будући привредни раст. Највеће учешће у укупним класичним кредитима (40,1%) имају кредити од 5 до 10 година (Табела 4.1). На основу података о рочној структури кредита према преосталој рочности, просјечно доспијеће је благо нарасло и износи 43,5 мјесеци.

Табела 4.1: Кредити предузећима, рочна и валутна структура остатка дуга
у хиљадама КМ

Рочност	Остатак дуга и доспјела ненаплаћена главница				
	Кредити у инострану валути и кредити с валутном клаузулом				
	BAM	EUR	CHF	USD	УКУПНО
до 1 године	510.920	264.950	14.235	48.817	838.921
1 - 3 године	1.399.812	300.509	0	0	1.700.321
3 - 5 година	1.988.820	549.982	0	0	2.538.802
5 - 10 година	2.025.357	2.330.465	0	0	4.355.822
преко 10 година	550.133	866.378	0	94	1.416.604
УКУПНО	6.475.042	4.312.282	14.235	48.911	10.850.470

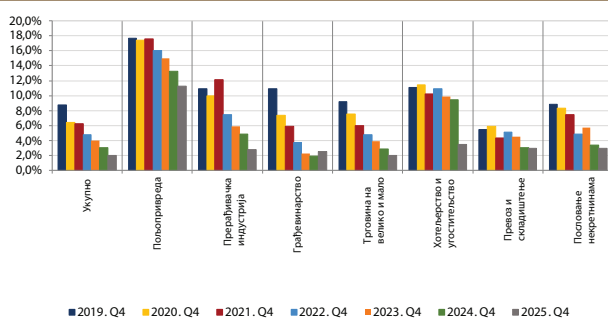
Извор: ЦРК

Смањење некавалитетних у укупним кредитима у сектору предузећа упућује на закључак да су предузећа у 2025. години успјешно амортизовала ризике из макроекономског окружења. Међутим, кредитни ризик се може оцијенити повећаним, имајући у виду да у појединим индустријама већ постоје назнаке почетка акумулације кредитног ризика услед јачања инфлаторних притисака и слабљења макроекономских прилика. Додатно, почетак примјене карбонске накнаде на прекограничну емисију CO₂ и обавезу инвестирања предузећа у обновљиве изворе енергије, уз наставак слабљења макроекономских прилика, у наредном периоду вршиће притисак на пословање предузећа, што би могло резултирати повећаном материјализацијом кредитног ризика у банкама.

Учешће некавалитетних кредита у укупним кредитима у сектору предузећа наставило се смањивати, те је на крају 2025. године износило 2%, што је за 1,1% мање у односу на претходну годину. Квалитет кредитног портфеља по дјелатностима на годишњем нивоу, у скоро свим групама економских дјелатности, забиљежио је смањење некавалитетних кредита у укупним кредитима у 2025. години (Графикон 4.5). Ипак, повишени ризици у макроекономском окружењу, уз повећање инфлаторних притисака, одразили су се на пословање предузећа у дјелатности грађевинарства у којој је забиљежен благи раст учешћа некавалитетних кредита у укупним кредитима. Учешће кредита с повећаним кредитним ризиком (кредити нивоа кредитног ризика 2) у укупним кредитима правним лицима такође је смањено у односу на крај претходне године и износи 11%. Међутим, предузећа из извозно оријентисаних дјелатности већ дужи период послују у окружењу обиљеженом повишеним макроекономским ризицима, што се највише одразило на пословање предузећа из прерађивачке индустрије, те из сектора производње и снабдијевања електричном енергијом. Посљедично, учешће кредита у нивоу кредитног ризика 2 у укупним кредитима пласираним предузећима из прерађивачке индустрије повећало се с прошлогодишњег нивоа од 13,7% на ниво од 14,6% на крају 2025. године, док се учешће кредита нивоа кредитног ризика 2 који су пласирани предузећима која се баве производњом и снабдијевањем електричне енергије повећао са 6,8% на 7,9%. Наведена кретања указују на повећану изложеност кредитном ризику у сегменту предузећа и потврђују присуство повишених ризика у наведеним дјелатностима. Такође, поред претходно наведених дјелатности, предузећа која послују у сектору трговине на велико и мало забиљежила су повећање кредита у нивоу кредитног ризика 2.

Узимајући у обзир и даље присутне ризике који произлазе из успорене привредне активности, слабе спољне потражње и неизвјесности у међународном окружењу, изгледно је да ће доћи до успоравања, па и заустављања, вишегодишњег тренда смањења некавалитетних потраживања у сектору нефинансијских предузећа у наредном периоду. Додатни притисак на пословање предузећа из наведених дјелатности у погледу раста трошкова, као и повећања кредитног ризика представља пуна примјена карбонске накнаде СВМ која је на снази од почетка 2026. године (енгл. Carbon Border Adjustment Mechanism), што је детаљније описано у Текстном оквиру 3. Такође, предузећа у БиХ ће у наредном периоду морати наставити с инвестирањима у енергетску транзицију и обновљиве изворе енергије, што ће наставити вршити притисак на раст трошкова предузећа у БиХ.

Графикон 4.5: Учешће некавалитетних у укупним кредитима предузећима, по дјелатностима

Извор: ФБА, АБРС, ЦББиХ

Текстни оквир 4: Почетни ефекти и рефлексије потпуне примјене ЕУ СВМ механизма на пословање извозних предузећа из БиХ на тржиште Европске уније

Након вишегодишњих најави и припрема, „Механизам Европске уније за прекогранично прилагођавање угљеника“ (СВМ – Carbon Border Adjustment Mechanism) је од 1. јануара 2026. године ушао у фазу пуне примјене.

Практично, то значи да је бх. извоз као чланицама ЕУ потпуно обухваћен ЕУ-СВАМ регулативом, и да је асортиман извозних предузећа БиХ постао предмет додатног трошковног оптерећења повезаног с емисијама угљен-диоксида CO₂, уграђеним или употријебљеним током њиховог процеса производње.

Примјена Механизма за прилагођавање угљеника представља изузетно значајну регулаторну промјену за извозна предузећа БиХ у контексту конкурентности и приступа ЕУ тржишту, нарочито за предузећа из сектора електричне енергије и прерађивачке индустрије, која укључује кључне гране као што су производња жељеза, челика, алуминијума, цемента, те и производња вјештачких гнојива и мазива.

Анализом структуре извоза БиХ може се закључити да ће се пуна примјена СВАМ механизма, очекивано, највише одразити на пословање предузећа из сектора прерађивачке индустрије, посебно на произвођаче жељеза, челика, алуминијума и других металних производа, као и на предузећа која се баве производњом и снабдијевањем електричном енергијом. Наведени сектори имају веома значајно учешће у укупном извозу БиХ према Европској унији, због чега су предузећа из наведених дјелатности међу најизложенијима потенцијалном расту трошкова услјед примјене СВАМ механизма.

Графикон ТО 4.1: Вриједности извоза у дјелатностима које ће бити највише подложне пуној примјени ЕУ ЦВАМ механизма (у 000 КМ)

Упркос ранијим очекивањима да би Босна и Херцеговина могла да оствари привремено изузеће од примјене механизма СВАМ-а на извоз електричне енергије у ЕУ, то се ипак није десило. Наиме, до 1. јануара 2026. године, БиХ није успјела да испуни регулаторне и тржишне услове предвиђене чланом 2. став 7. СВАМ регулативе¹⁵. То значи да је извоз електричне енергије из БиХ од почетка 2026. године обухваћен потпуном примјеном ЕУ СВАМ Механизмом, једнако као што је примијењена потпуна имплементација СВАМ Механизма за производе из БиХ који потичу из производње цемента, алуминијума, вјештачких гнојива, производње водоника, жељеза и челика приликом извоза на тржиште ЕУ. Иако је Босна и Херцеговина израдила Национални енергетски и климатски план (NECP)¹⁶, чиме је направљен значајан корак ка усклађивању с енергетским и климатским политикама Европске уније, до почетка 2026. године нису усвојени кључни закони који су требали омогућити потпуну хармонизацију с европским климатским и енергетским прописима, односно изостала је прецизнија законска дефиниција постизања климатске неутралности БиХ до 2050. године.

Додатни разлог због којег наведено „привремено изузеће“ није остварено односи се на изостанак успостављања система наплате емисија угљен-диоксида упоредив са системом «ЕУ ЕТС», што представља темељ климатске политике Европске уније (детаљније објашњено у Извјештају о финансијској стабилности за 2023. годину¹⁷, ТО.3). Електроенергетски сектор БиХ представља један од најизложенијих сегмената бх. привреде, имајући у виду да је БиХ традиционални извозник електричне енергије, што потврђује и чињеница да држава константно извози између 43% и 48% своје укупне производње.

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX-32023R0956> (Regulation (EU) 2023/956 of the European Parliament and of the Council of 10 May 2023 establishing a carbon border adjustment mechanism).

¹⁶ <http://www.mvteo.gov.ba/publication/read/17072023>; [http://www.mvteo.gov.ba/data/Home/Dokumenti/Energetika/Nacr NECP BiH_loc.pdf](http://www.mvteo.gov.ba/data/Home/Dokumenti/Energetika/Nacr%20NECP%20BiH_loc.pdf);

¹⁷ [https://www.cbbh.ba/Content/Archive/575/Izvještaj%20o%20finansijskoj%20stabilnosti%202023%20\(3\).pdf](https://www.cbbh.ba/Content/Archive/575/Izvještaj%20o%20finansijskoj%20stabilnosti%202023%20(3).pdf)

Табела ТО 4.1: Преглед производње и извоза електричне енергије у БиХ

Година	Бруто производња – хидроелектране (GWh)	Бруто производња – термоелектране (GWh)	Бруто производња – вјетроелектране и соларне електране (VE i SE) (GWh)	Бруто производња електричне енергије, укупно (GWh)	Извоз електричне енергије (GWh)	Вриједност извоза (мил. KM)
2022.	4.583,00	10.705,00	473,00	15.762,00	6.856,00	1.074,70
2023.	6.511,00	9.389,00	499,00	16.397,00	7.886,00	1.060,00
2024.	4.885,00	9.466,00	679,00	15.029,00	7.175,00	640,00
2025.	4.504,00	8.859,00	1.124,00	14.487,00	6.851,00	868,80
I квартал 2026.	2.114,00	1.832,00	266,00	4.211,00	1.931,00	180,00

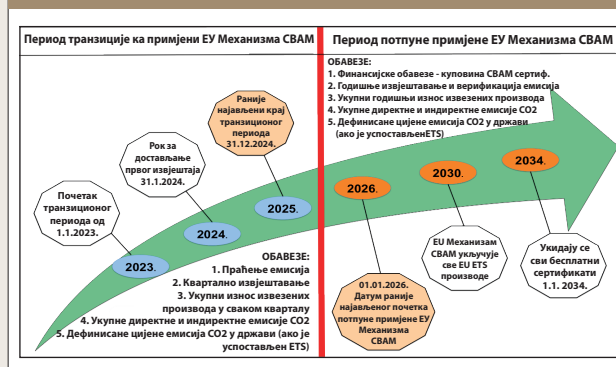
Извор: БХАС и МВТЕО БиХ

Практичним увођењем СВAM-а, електрична енергија у БиХ једноставно губи цјеновну конкурентност на тржишту Европске уније, с обзиром на то да је 60% производње електричне енергије произведено из термоелектрана на угаљ (Табела ТО4.1).

У формалном и обрачунском смислу, то значи да 2026. година представља прву годину настанка ове врсте обавеза, односно прва година званичне евиденције СВAM трошка. Сљедећа, 2027. година, биће прва година стварне наплате обрачунатог трошка и то посредством СВAM сертификата од увозника из ЕУ. На тај начин Европска унија успоставља транспарентан и предвидив оквир за обрачун СВAM трошкова, омогућавајући увозницима стационираним у земљама - чланицама ЕУ, да се благовремено прилагоде новим тржишним условима. Битно за истаћи је да СВAM формално не плаћају извозна бх. предузећа, него купци, тј. увозници у земљама-чланицама ЕУ. Међутим, у пракси ће ЕУ купци тај трошак готово сигурно избјегавати на начин да ће од бх. извозника с високим СВAM оптерећењем тражити знатно ниже откупне цијене или ће редуковати набавке из БиХ, алтернативно путем набавки из земаља с мањим СВAM оптерећењем. Европска комисија је објавила прву цијену СВAM сертификата за први квартал 2026. године¹⁸ постављајући тако јасну цијену емисије угљеника који се емитује приликом производње челика, електричне енергије и других производа обухваћених СВAM механизмом за ЕУ тржиште.

Висина СВAM накнаде износи 75,36 евра по тони емитованог CO₂-еквивалента и то је први конкретан финансијски и планско-обрачунски сигнал за све ЕУ купце и извознике изван ЕУ, током периода примјене СВAM механизма. Ови подаци ЕУ Комисије омогућавају ЕУ увозницима прецизније планирање трошкова за увоз из БиХ и других земаља обухваћених примјеном СВAM Механизма. Током 2026. године, цијене СВAM сертификата одређиваће се квартално, док ће од почетка 2027. године ЕУ вршити седмичне објаве цијена. Свака квартална цијена сертификата обрачунава се као просјек аукцијских цијена из ЕУ ETS система, што обезбјеђује праведно и тржишно усклађено формирање цијене емисије угљеника по тони.

Слика ТО4.1: Динамика имплементације СВAM механизма

Имајући у виду висок степен трговинских веза БиХ с тржиштем Европске уније, примјена СВAM механизма представља један од најзначајнијих друштвених, економских, формално-правних, социјалних и еколошких изазова транзиције за Босну и Херцеговину у наредном периоду.

¹⁸ https://taxation-customs.ec.europa.eu/news/first-cbam-certificate-price-now-available-2026-04-07_en

Анализа првог кварталног СВАМ извјештаја за 2026. годину¹⁹ показује да су ефекти пуне примјене овог механизма већ постали видљиви највише у контексту значајних промјена у трговинским токовима између земаља Западног Балкана и Европске уније. Према наведеном извјештају, укупан обим комерцијалних размјена електричне енергије смањен је приближно 25% у односу на исти период претходне године, што представља први јаснији индикатор тржишних посљедица након почетка пуне примјене СВАМ механизма. Посебно је изражен пад извоза електричне енергије из земаља Западног Балкана према Европској унији, који је у првом кварталу 2026. године био мањи за 8,1%, односно за око 410 GWh – у поређењу с истим периодом претходне године. Оваква кретања показују да се СВАМ механизам већ у почетној фази примјене почео да одражава на конкурентност извозника ка ЕУ из региона Западног Балкана, посебно оних извозника чија се производња у значајној мјери ослања на фосилна горива. Сасвим је јасно да се механизам примјене СВАМ већ директно одражава на регионалне трговинске токове, инвестиционе одлуке и конкурентност привреда земаља Западног Балкана.

Почетак активне примјене СВАМ механизма на извоз електричне енергије, као и производа од жељеза, челика, алуминијума и вјештачких гнојива из БиХ на тржиште Европске уније, суочиће извозна предузећа у БиХ са изузетно широким обимом ризика. Поред предвидивог смањења обима извоза на тржиште ЕУ и одраза на укупни спољнотрговински биланс БиХ, адресирање таквих ризика може кренути у више праваца од којих се посебно истичу истраживања опција за потенцијална преусмјеравања извоза из БиХ ка тржиштима која нису обухваћена СВАМ регулативом (што може донијети повећање трошкова и ниже продајне цијене), као и покретање широког обима друштвених активности унутар БиХ на путу што брже транзиције ка смањењу емисије CO₂.

Потребно је додатно нагласити изазове и потребу рјешавања социјалних проблема проистеклих из гашења погона с високом емисијом CO₂, као и значајан акценат на еколошке мјере, односно заштиту природног наслеђа БиХ. Такође, банке у Босни и Херцеговини убрзано постављају ESG стандарде приликом процјене кредитне способности, па њихово неиспуњавање може резултирати нижим кредитним бонитетом и отежаним приступом финансирању. Предузећа која задрже високу зависност од фосилних горива суочиће се са строжијим условима финансирања, вишим каматним стопама и, у коначници, знатно тежим приступом кредитима. Инвестирање у властите «зелене капацитете», односно у обновљиве изворе енергије, у наредном периоду, представљаће један од основних услова за очување стабилног пословања сваког предузећа. Да би се ублажили ризици пословања предузећа у БиХ везани с почетком потпуне примјене ЕУ СВАМ Механизма, потребно је покренути додатно јачање институционалних капацитета за прилагођавање оваквим тржишним условима (како је усаглашено и закључено Софијском декларацијом 10. новембра 2020. године).

Укупни приходи предузећа у 2025. години забиљежили су нешто спорији раст од 3,1% поредећи с претходном годином. Анализирајући приходе по дјелатностима, може се закључити да је раст укупних прихода предузећа доминантно био вођен услужним дјелатностима, док с друге стране, дјелатности које су традиционално више ослоњене на извоз и индустријску производњу оствариле су скромнији раст.

Према подацима Dun & Bradstreet компаније која се бави пружањем пословних и бонитетних информација, у 2025. години укупни приходи предузећа БиХ расли су стопом од 3,1%. (Табела 4.2). Услијед наставка повећања цијена и раста личне потрошње, покретач раста прихода највише је био сектор услужних дјелатности.

¹⁹ EnCS+CBAM+Quarterly+Report+2026_1.pdf (CBAM Quarterly report 2026/1)

Анализирајући структуру прихода по дјелатностима у 2025. години, евидентно је да предузећа која се баве трговином на велико и мало и даље задржавају доминантно учешће у укупним приходима (44,5%), уз остварени благи и стабилан раст од 1,31%. Такође, услјед наставка успјешне туристичке сезоне током 2025.године, значајнији раст прихода остварила су и предузећа која се баве хотелијерством и угоститељством (8,7%). Континуиран и стабилан раст биљеже и предузећа из области информација и комуникација (7,5%), као и дјелатности здравствене и социјалне заштите (10%). Предузећа из области производње и снабдијевања електричном енергијом су након двогодишњег пада прихода заредом, у 2025. години остварила значајнији раст прихода (10,1%), највише као резултат повећања продајних цијена електричне енергије за крајње купце (укључујући увођење нових тарифних модела, попут блок-тарифа). Такође, предузећа из области прерађивачке индустрије, која заузимају друго највеће учешће у укупним приходима од 24%, након веома скромног раста у претходној години, у 2025. години биљеже умјерени раст од 3,65%. Иако су предузећа из претходне двије наведене области (електроенергетски сектор и прерађивачка индустрија) забиљежила раст прихода у 2025. години, наставак овог позитивног тренда у наредном периоду може бити прекинут, имајући у виду ризике везане за почетак примјене СВМ механизма, као и даље слабу спољну потражњу.

С друге стране, након рекордног раста у 2024. години, предузећа која се баве пословањем некретнинама забиљежила су пад прихода током 2025. године (6,3%) услјед смањења понуде на тржишту која се одразила на смањење броја остварених купопродајних трансакција. Додатно, предузећа из области грађевинарства забиљежила су веома скроман раст прихода од тек 0,72%, што се једним дијелом може приписати успоравању реализације завршених стамбених пројеката (детаљније објашњено у Текстном оквиру 3).

Значајнији пад прихода евидентан је код предузећа која се баве финансијским посредовањем и услугама (7,2%), иако наведена дјелатност има веома скромно учешће у укупним приходима (0,47%). Такође, пад пословних прихода забиљежен је и у предузећима која се баве рударством (5,1%), узрокован континуираним падом производње угља у локалним рудницима и смањеном испоруком сировина према термоелектранама услјед честих кварова на блоковима и технолошке застарјелости. Ризици за пословање многих нефинансијских предузећа су додатно појачани услјед очекиваних повећања инфлаторних притисака, неповољних изгледа у спољнотрговинској размјени за 2026. годину. Наведени ризици у наредном периоду највише ће наставити да врше притисак на пословање предузећа из производних дјелатности, што би се могло одразити на смањење њихових прихода.

Табела 4.2 : Пословни приходи предузећа, по дјелатностима

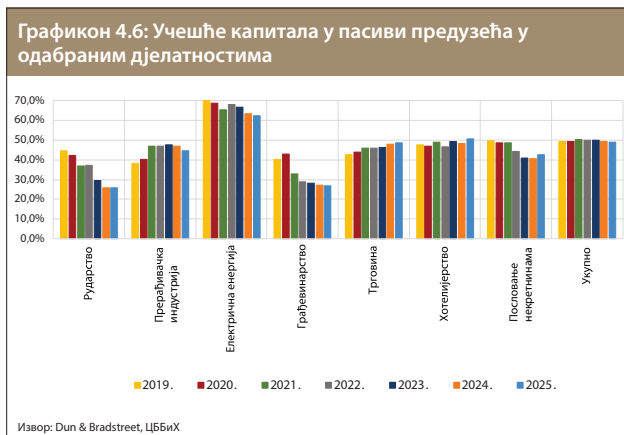
Дјелатност	Пословни приходи, у милионима КМ						
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
А- Пољопривреда	987,05	1.021,06	1.084,89	1.301,57	1.352,28	1.369,87	1.440,76
Б- Рударство	917,14	909,13	887,78	1.032,47	1.109,50	1.218,70	1.156,49
Ц- Прерађивачка индустрија	17.661,09	16.302,43	20.686,81	26.095,19	24.958,32	25.217,23	26.136,65
Д- Производња и снабдијевање електричном енергијом	4.262,78	3.894,63	5.346,12	6.638,80	5.851,55	5.629,02	6.196,03
Е- Снабдијевање водом, уклањање отпадних вода	786,22	769,49	1.048,09	1.098,50	990,38	1.089,10	1.129,62
Ф- Грађевинарство	3.433,65	3.495,23	4.048,00	4.512,36	4.910,98	5.613,02	5.653,77
Г- Трговина на велико и мало	31.751,30	28.814,68	34.750,30	42.198,29	44.297,70	47.903,43	48.530,69
Х- Превоз и складиштење	2.832,17	2.492,72	2.895,83	3.667,06	3.724,30	3.947,49	3.966,79
И- Хотелијерство и угоститељство	503,13	286,04	474,67	630,82	772,88	889,38	966,86
Ј- Информације и комуникације	2.387,47	2.389,66	2.745,66	3.107,36	3.412,57	3.682,41	3.958,92
К- Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	346,52	326,10	382,08	465,55	459,91	549,83	510,12
Л- Пословање некретнинама	229,26	202,08	246,40	287,47	345,26	538,13	504,29
М- Стручне научне и техничке дјелатности	1.688,99	1.663,35	1.919,64	2.054,84	2.304,89	2.529,91	2.717,85
Н- Административне и помоћне услужне дјелатности	485,77	442,88	565,58	724,89	874,93	1.002,71	1.101,31
О- Јавна управа и одбрана	69,73	83,02	106,40	79,72	32,53	39,64	46,48
П- Образовање	133,16	121,47	133,82	156,19	189,61	230,85	250,95
Q- Дјелатности здравствене и социјалне заштите	1.680,42	1.764,36	2.041,26	2.309,22	2.677,89	2.978,98	3.276,76
Р- Умјетност, забава и рекреација	492,02	434,81	605,26	770,12	941,32	1.038,02	1.142,60
С- Остале услужне дјелатности	96,46	97,40	108,26	127,53	146,76	177,43	185,91
Т- Дјелатности домаћинства као послодавца	0,00	0,00	0,00	0,05	0,00	0,00	0,00
У- Дјелатности вантериторијалних организација и тијела	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
УКУПНО	70.744,31	65.510,53	80.076,84	97.257,99	99.353,54	105.645,14	108.872,87

Извор: Dun & Bradstreet (Компанија која се бави пружањем пословних и бонитетних информација)

Укупно учешће капитала у пасиви предузећа забиљежило је веома благо смањење поређећи с претходном годином. Анализирајући учешће капитала у пасиви предузећа по дјелатностима, примјетно је благо смањење учешћа капитала у извозним дјелатностима у 2025. години (Графикон 4.6). Ризици којима су предузећа која послују у области прерађивачке индустрије и производње и снабдијевања електричном енергије изложена већ трећу годину заредом одразила су се на благи пад њихове капитализованости у 2025. години (2,09% и 0,79%). Ипак, све дјелатности осим рударства и грађевинарства и даље имају ниво капитализованости већи од 30%. Као резултат вишегодишњег цикличног пословања предузећа у области рударства и њихових смањених прихода, у овој дјелатности забиљежено је најниже учешће капитала у пасиви које је у 2025. години додатно смањено и износи 25,9%.

Такође, предузећа која послују у области грађевинарства наставила су да биљеже веома ниско учешће капитала у пасиви које је у 2025. години ниже за 36 бп и износи 26,9%, што се може приписати континуираној одређености предузећа из ове дјелатности за задуживањем код банака као најзначајнијим извором средстава за текуће пословање или инвестиционе пројекте. У посљедње четири године заредом, упоредо с интензивирањем задужености ових предузећа у банкарском сектору, учешће капитала у пасиви смањено је на ниво испод 30%, што указује да је коефицијент властитог финансирања предузећа из ових дјелатности изразито низак. С друге стране, предузећа која се баве услужним дјелатностима забиљежила су благи раст учешћа капитала у пасиви и тако наставила биљежити вишегодишњи тренд добре капитализованости.

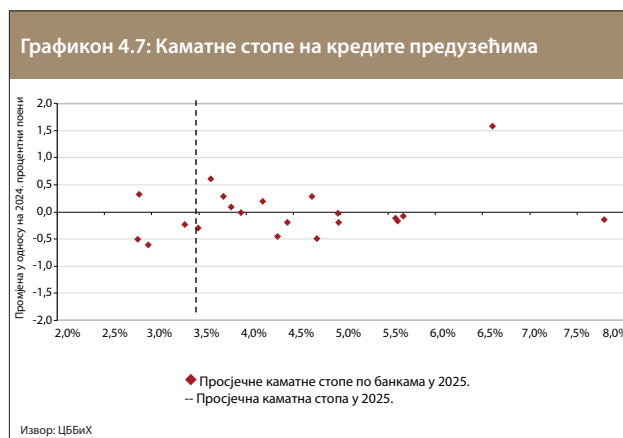
Упркос веома благом смањењу укупног учешћа капитала у пасиви у 2025. години, може се закључити да је сектор предузећа и даље добро капитализован.

Каматне стопе на домаћем тржишту у сектору предузећа су у току 2025. године услјед повећане перцепције ризика знатније осцилирале, али је у коначници просјечена годишња пондерисана каматна стопазакредите пласираненефинансијским предузећима забиљежила благо смањење поредећи с претходном годином. У првој половини године каматне стопе на новоодобрене пласмане нефинансијским предузећима имале су тренд раста, да би од посљедњег квартала трошкови задуживања сектора нефинансијских предузећа забиљежили благо смањење. Кретања каматних стопа у току 2025. године била су склона значајнијим осцилацијама у складу с кретањима у домаћем макроекономском окружењу. Према подацима ЦББиХ, просјечна каматна стопа²⁰ на новоодобрене кредите сектору нефинансијских предузећа у 2025. години износила је 4,34%, те се уз веома благо смањење за свега 2 бп, задржала на готово истом нивоу у односу на просјечну стопу из 2024. године.

²⁰ Статистика каматне стопе се редовно објављује на веб-страници ЦББиХ, а за аналитичке потребе израчуна просјечног трошка задуживања сектора предузећа врши се калкулација, односно пондерисање каматних стопа обимом одобрених кредита из свих категорија.

Упркос повишеном нивоу ризика у макроекономском окружењу, услови финансирања за сектор нефинансијских предузећа остали су повољни током цијеле 2025. године. Посматрајући трошкове задуживања по појединачним банкама, изузимајући седам банака, код свих осталих банака у систему забиљежен је благи пад просјечне каматне стопе поредећи с претходном годином (Графикон 4.7). Раст ризика у међународном и домаћем макроекономском окружењу додатно је повећао перцепцију ризика за пословање предузећа након почетка ратних дешавања на Блиском истоку, што ће засигурно наставити да врши притисак на повећање каматних стопа и на банкарском тржишту БиХ.

Као резултат интензивнијег кредитног задужења уз фиксну каматну стопу, у току 2025. године дошло је до смањења изложености каматном ризику сектора предузећа. У структури новоодобрених кредита током 2025. године забиљежено је смањење учешћа кредита с промјењивом каматном стопом, односно иницијалним периодом фиксације каматне стопе до 1 године, те њихово учешће износи 31,05% (Графикон 4.8.). У околностима и даље повишених макроекономских ризика предузећа су била склона да фиксирају трошкове по којима су се могла задуживати на домаћем тржишту, што олакшава управљање каматним ризиком, те смањује њихов ризик рефинансирања.

Изложеност сектора предузећа валутном ризику поредећи с претходном годином није се значајније мијењала. Валутни ризик у постојећем монетарном режиму не представља значајан извор ризика по пословање предузећа. Дуг предузећа по основу класичних кредита деноминован или индексиран у евро валути, на крају 2025. године износи 39,7% од укупних потраживања банака од сектора предузећа. У односу на претходну годину, њихово учешће је смањено за 60 базних поена. Истовремено, повећано је учешће кредита одобрених у домаћој валути, те је на крају 2025. године остатак дуга по основу ових кредита чинио 59,7% укупне задужености сектора предузећа. Учешће дуга деноминованог у осталим валутама износи свега 0,58%. Према категоријама рочности, у категорији рочности 5 до 10 година, највећи дио дуга деноминован је у EUR валути, док је у свим осталим категоријама рочности највећи дио дуга деноминован у БАМ.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ФИНАНСИЈСКИ
ПОСРЕДНИЦИ

5. ФИНАНСИЈСКИ ПОСРЕДНИЦИ

Укупна актива финансијских посредника на крају 2025. године забиљежила је раст од 9,8%. Доминантно учешће у укупној активи и даље заузима банкарски сектор (Табела 5.1).

Табела 5.1: Вриједност имовине финансијских посредника

	2023.		2024.		2025.	
	Вриједност, милиони КМ	Учешће, %	Вриједност, милиони КМ	Учешће, %	Вриједност, милиони КМ	Учешће, %
Банке ¹⁾	39.056,2	87,6	42.919,1	87,7	47.077,1	87,6
Лизинг компаније ¹⁾	525,3	1,2	568,5	1,2	638,2	1,2
Микрокредитне организације ¹⁾	1.445,2	3,2	1.651,4	3,4	1.892,4	3,5
Инвестициони фондови ²⁾	1.041,7	2,3	1.131,1	2,3	1.300,4	2,4
Друштва за осигурање и реосигурање ³⁾	2.496,8	5,6	2.657,3	5,4	2.815,9	5,2
Укупно	44.565,1		48.927,5		53.724,0	

Извор:

1 - ФБА и АБРС

2 - Комисија за вриједносне папире ФБиХ и Комисија за хартије од вриједности РС

3 - Ентитетске агенције за надзор осигуравајућих друштва, Агенција за осигурање у БиХ ЦББиХ

5.1 Банкарски сектор

Банкарски сектор БиХ је у 2025. години остао стабилан и отпоран на ризике који произлазе из успоравања раста реалне економске активности и јачања инфлаторних притисака. Добри индикатори финансијског здравља банкарског сектора задржани су и током 2025. а наставак позитивних трендова из претходне године огледа се у благом расту вриједности индикатора капитализованости, побољшању квалитета активе, високој профитабилности и ликвидности банкарског сектора. Задржавање повољних услова финансирања и стабилна потражња резултирали су наставком снажног раста кредитирања приватног нефинансијског сектора. Посљедишно, долази до затварања негативног јаза омјера кредита приватном сектору и БДП-а, те постепеног опоравка финансијског циклуса. С обзиром на то да је тренд снажне кредитне активности настављен у текућој години, оцјењујемо да би финансијски циклус до краја другог квартала 2026. године требао достићи свој дугорочни тренд и ући у фазу експанзије.

Референтне стопе просјечног трошка финансирања банака у БиХ биљеже благо повећање, али се и даље налазе на релативно ниским нивоима. Рочна структура извора средстава није се значајније мијењала у 2025. години, те доминантно учешће у изворима средстава и даље имају депозити на трансакционим рачунима. Повишени ризици који произлазе из повећане глобалне неизвјесности додатно су продубљени јачањем инфлаторних притисака након избијања ратних сукоба на Блиском истоку. Негативни учинци инфлаторног притиска, нарочито уколико буду дуготрајни, могу утицати на погоршање финансијског положаја предузећа и становништва. Потенцијално погоршање квалитета активе повезано је и са slabим опоравком економске активности. Спољна потражња би могла остати слаба због повећаних ризика из међународног макроекономског окружења, док с друге стране увођење карбонских такси од стране ЕУ утицаће на смањење конкурентности извоза. Јачање кредитног ризика произлази и из појачаног кредитирања сектора становништва, нарочито у сегменту ненамјенских кредита. Инфлаторни притисци би се могли прелити и на раст трошкова финансирања, што уз потенцијалну материјализацију кредитног ризика може да умањи профитабилности банкарског сектора у наредном периоду. Раст каматног ризика повезан је с потенцијалним значајнијим притиском на раст трошкова извора финансирања, што уз истовремено снажан раст дугорочног кредитирања уз фиксну каматну стопу повећава притиске на одржив ниво нето каматне марже. Резултативеденог тестирања на стрес су показали да је банкарски сектор способан да амортизује екстремне макроекономске шокове, као и значајне ликвидносне одливе.

Уз добре капиталне позиције које банкама омогућавају да апсорбују потенцијалне макроекономске шокове, отпорност банкарског сектора додатно је побољшана увођењем заштитног слоја капитала за системски значајне банке од краја 2025. године.

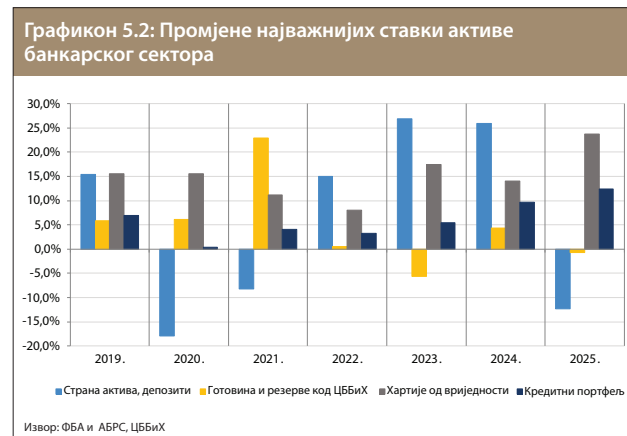
5.1.1. Кључна кретања у банкарском сектору

У 2025. години настављен је раст aktive банкарског сектора првенствено услед снажнијег кредитног раста и повећања инвестирања у дужничке хартије од вриједности, док је истовремено ликвидна имовина забиљежила благо смањење у односу на претходну годину. Укупна актива банкарског сектора расла је готово истим темпом као у претходној години (9,7%) и достигла вриједност од 47 милијарди КМ на крају 2025. године. При томе је наставио да се повећава омјер aktive банкарског сектора и БДП-а, док учешће aktive банкарског сектора у укупној имовини финансијских посредника стагнира на нивоу око 88% у посљедње три године (Табела 5.1). Убрзавање кредитног раста настављено је трећу годину заредом након вишегодишњег периода изузетно слабе кредитне активности, чиме је омјер укупних кредита и БДП-а поново достигао ниво изнад 50%, први пут након 2021. године (Графикон 5.1).

Кључан утицај на повећање active банкарског сектора имао је раст кредитног портфеља, а остварени кредитни раст износио је 12,4%.

Најснажнији кредитни раст остварен је у приватном нефинансијском сектору, а главни генератор раста је сектор становништва. Такође, банке су наставиле да повећавају инвестирања у хартије од вриједности, те је у овом сегменту портфеља остварен раст од 23,7% (Графикон 5.2).

У структури портфеља хартија од вриједности и даље су најзначајније хартије од вриједности ентитетских влада и стране државне обвезнице. У 2025. години банке су повећале изложеност према ентитетским владама по основу дужничких хартија од вриједности за чак 30,1%, док је раст инвестиција у хартије од вриједности нерезидената износио 15,9%. Са смањењем каматних стопа у зони евра током 2025. године, долази до нормализације кривих приноса на државне обвезнице, те су банке дио новчаних средстава које су у претходним периодима инвестирале у краткорочне ино депозите преусмјериле у овај вид имовине. Инвестирања у стране депозите смањена су за 12,3% док је истовремено ниво ликвидне active остао готово исти (забиљежено је благо смањење од 1% у односу на претходну годину услед смањења најзначајније ставке ликвидне active готовина и резерве код ЦББиХ, од 0,7%).

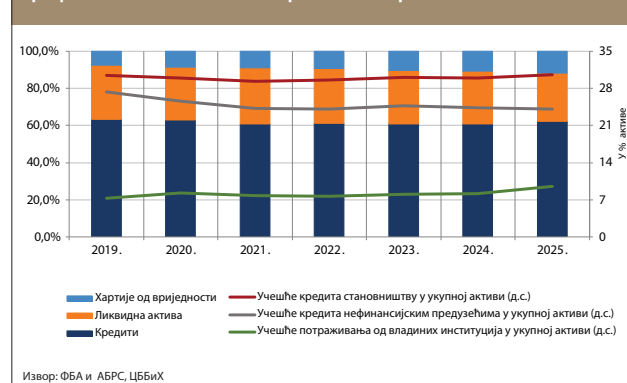
Упркос погоршању макроекономских прилика, стабилан ниво каматних стопа на домаћем тржишту, уз наставак раста домаћих извора финансирања и задржавање повољних кредитних стандарда за сектор становништва поговодили су наставку снажног кредитног раста.

Укупни кредити на нивоу банкарског сектора БиХ износили су 29 милијарди КМ, те је остварен кредитни раст у износу 3,2 милијарде КМ или 12,4%. У структури кредитног портфеља најзначајнији су кредити становништву који чине једну половину укупних кредита, док се на кредите пласиране приватним нефинансијским предузећима односи 39,2% укупних кредитних пласмана. Захваљујући снажнијој кредитној активности у сектору становништва, учешће ових кредита у укупној активи повећало се поредећи с претходном годином и достигло је ниво од 30,7%. С обзиром на мање интензиван кредитни раст у сектору приватних нефинансијских предузећа у односу на сектор становништва, забиљежено је благо смањење учешћа ових кредита у укупној активи на ниво од 24,1%. Кредити владиним институцијама и даље чине врло мали дио кредитног портфеља, али се учешће укупних потраживања од владиних институција примјетније повећало и чини 9,5% укупне активе на крају 2025. године, као резултат повећаног инвестирања банака у ентитетске хартије од вриједности током 2025. године (Графикон 5.3).

Према подацима монетарне и финансијске статистике ЦББиХ, укупна изложеност банкарског сектора према свим нивоима власти у БиХ, укључујући буџет и ванбуџетске фондове на крају 2025. године износила је 4,82 милијарди КМ и већа је за 1 милијарду КМ или за 28,1% у односу на претходну годину. На нивоу цијелокупног банкарског система, изложеност ка сектору централне владе на крају 2025. године је била на нивоу од 76,7% основног капитала банкарског система²¹. Иако се изложеност према сектору владе још увијек налази на умјереном нивоу, те ризици по финансијску стабилност нису високи, евидентан је раст повезаности између владиног и банкарског сектора (тзв. Sovereign-bank nexus).

Бројне анализе показују да земље с високим учешћем државног дуга у портфељима банака имају повећане ризике у банкарском сектору. Чак и у одсуству default-а када владе уредно измирују обавезе, повећано ослањање на домаће банке ради финансирања растућег јавног дуга може изложити банке потенцијалним губицима капитала у случају јачања фискалних ризика.

Графикон 5.3: Актива банкарског сектора

Кредитни раст у сектору становништва на крају 2025. године износио је 12,3%, а био је подстакнут растом личне потрошње и расположивог дохотка. Иако је раст личне потрошње био мањи него у претходној години, потражња за кредитима опште потрошње наставила је снажно расти, те ови кредити биљеже повећање 913,6 милиона КМ или 9,6%. Кредити за општу потрошњу и даље представљају главни генератор кредитног раста у сегменту становништва и чине 72,2% укупних кредита становништву на крају 2025. године. У структури кредита становништву све већу важност имају стамбени кредити, који су у овој години забиљежили највећи релативни раст од 20,6%, док су у апсолутном износу забиљежили раст од 635 милиона КМ, те је њихово учешће у укупним кредитима становништву достигло ниво од 25,7%. Снажан раст цијена некретнина у последње три године доприноси већим износима задужења по основу стамбених кредита.

²¹ У складу с одлукама о великим изложеностима агенција за банкарство („Службене новине Федерације БиХ”, број 98/25 и „Службени гласник РС”, број 106/25), збир изложености према Савјету министара БиХ, Влади ФБиХ, Влади РС и Влади Брчко дистрикта не смије прелазити 300% основног капитала банке.

Поред тога, раст ове категорије кредита такође указује на чињеницу да се некретнине у БиХ у све већој мјери финансирају стамбеним кредитима, што није био случај у протеклим периодима, када је био знатно већи јаз између укупне продане вриједности некретнина и новоодобрених стамбених кредита (видјети Графикон ТО 3.5 у Текстном оквиру 3). Потражња за стамбеним некретнинама није се умањила, упркос двоцифреном расту цијене по квадратном метру што упућује на закључак да инвестирање у некретнине из перспективе грађана представља готово једини сигуран и рентабилан облик инвестиције у БиХ у условима појачане неизвјесности и поновног јачања инфлаторних притисака. Раст потражње за стамбеним кредитима може се једним дијелом приписати и повољним финансијским условима, као и непромијењеним кредитним стандардима који су превладавали током цијеле 2025. године. Резултати из Анкете о кредитној активности банака указују на непромијењену перцепцију кредитног ризика банака у погледу одобравања кредита становништву током цијеле 2025. године, након што се перцепција ризика тек благо погоршала у посљедњем кварталу 2024. године. Кредитни стандарди за стамбене кредите су остали непромијењени у првој половини 2025. године, уз благо ублажавање кредитних стандарда у трећем кварталу, које је задржано и у посљедњем кварталу 2025. године. Истовремено, кредитни стандарди за потрошачке и ненамјенске кредите благо су пооштрени у посљедњем кварталу 2024. године, након чега су остали непромијењени током цијеле 2025. године. Раст потражње становништва за стамбеним, као и за потрошачким и ненамјенским кредитима је задржан кроз све кварталне 2025. године. С друге стране, пооштрени финансијски услови за кредите предузећима из претходне године задржали су се и у првој половини 2025. године, уз додатно пооштравање у трећем кварталу.

Пооштрени стандарди за краткорочне и дугорочне кредите предузећима задржани су и у посљедњем кварталу 2025. године, што је било у складу са повишеном перцепцијом ризика који долазе из макроекономског окружења. Упркос томе, кредитна активност у сектору приватних нефинансијских предузећа је била благо интензивнија односно на претходну годину, те је годишња стопа кредитног раста овог сектора износила 8,8%.

У 2026. години према прољећним макроекономским пројекцијама ЦББиХ очекује се наставак снажног раста кредита становништву у складу с дуготрајним растом потрошачких цијена, благим растом личне потрошње, те кретањима на тржишту некретнина. Ипак, пројигирани раст је нешто мањи него у претходној години услјед повећања ризика у макроекономском окружењу, у првом реду кроз појачане инфлаторне притиске који повећавају кредитни ризик у случају погоршања финансијског положаја дужника. Пројигирани кредитни раст за приватна нефинансијска предузећа у 2026. години је доста мањи од пројигираног раста кредита становништву, услјед знатно веће перцепције ризика и јачег утицаја инфлационих притисака на пословање предузећа, као и постепеног благог заоштравања финансијских услова и повећања раста просјечних каматних стопа за предузећа.

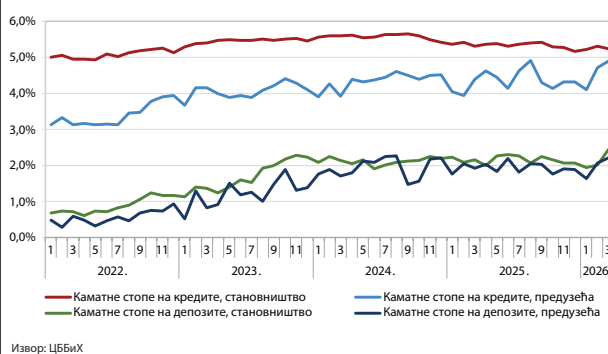
Финансијски услови на домаћем тржишту остали су повољни током 2025. године, уз постепени благи тренд пада просјечних активних каматних стопа за кредите становништву, док су каматне стопе на новоодобрене кредите приватним нефинансијским предузећима више осцилирале услјед повећане перцепције ризика. Каматне стопе на главне изворе финансирања банака остале су стабилне током 2025. године, након благог раста у посљедњем кварталу претходне године.

Раст каматних стопа у првом кварталу 2026. године повезан је с повећаним ризицима у макроекономском окружењу слиједом наставка јачања инфлаторних притисака.

У 2025. години просјечна пондерисана каматна стопа на кредите становништву је смањена за 24 базна поена, на ниво од 5,34%. Континуирани благи пад каматних стопа на новоодобрене кредите становништву који је започео у четвртом кварталу претходне године настављен је и током цијеле 2025. године. Овакво кретање каматних стопа било је у складу с непромијењеном перцепцијом ризика у погледу одобравања кредита становништву цијели посматрани период. Просјечна годишња пондерисана каматна стопа на кредите приватним нефинансијским предузећима задржана је на готово истом нивоу као и претходне године (4,34%), али су каматне стопе на новоодобрене кредите предузећима током године осцилирале у складу с перцепцијом ризика из домаћег макроекономског окружења. Постепено јачање ризика у домаћем макроекономском окружењу током 2025. године, у првом кроз јачање инфлаторних притисака, повећало је перцепцију ризика за пословање предузећа, што се поред поштрених кредитних стандарда за одобравање кредита рефлектовало и кроз благи раст каматних стопа на новоодобрене кредите предузећима. Просјечна каматна стопа за кредите предузећима повећале се с нивоа од 4,13% у првом кварталу на ниво од 4,55% у трећем кварталу, док је у посљедњем кварталу 2025. године забиљежен пад просјечне каматне стопе на новоодобрене кредите предузећима од 28 бп. Раст нестабилности и поновно јачање инфлаторних притисака након избијања ратних сукоба на Блиском истоку поново је довело до раста перцепције ризика. Каматне стопе на новоодобрене кредите приватним нефинансијским предузећима у првом кварталу 2026. године биљеже раст за 29 базних поена у односу на просјечну каматну стопу из 2025. године.

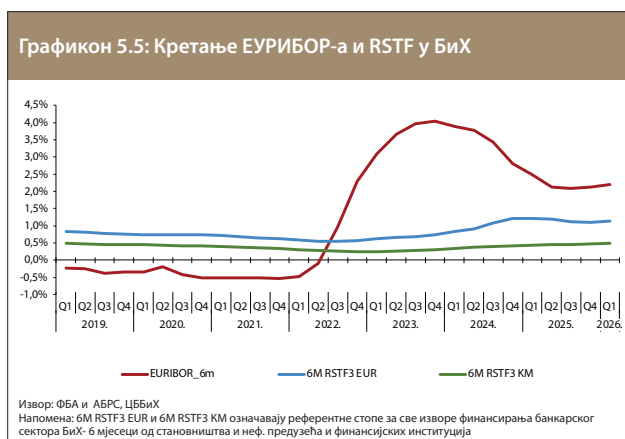
На страни извора финансирања, просјечне пондерисане каматне стопе на новоуговорене орочене депозите становништва забиљежиле су раст у посљедњем кварталу 2024. године, након чега су остале на истом нивоу у прва три квартала, уз благи пад у посљедњем кварталу 2025. године. Каматне стопе на орочене депозите предузећа у 2025. години имале су сличну динамику кретања као и каматне стопе на орочене депозите становништва, док је у првом кварталу 2026. године евидентиран раст пасивних каматних стопа на орочене депозите оба сектора (Графикон 5.4).

Графикон 5.4: Просјечне пондерисане каматне стопе на новоуговорене кредите и депозите

Након вишегодишњег благог пада, трошак финансирања банака почео је постепено да расте од средине претходне године, у највећој мјери под утицајем раста трошкова задуживања у EUR валути везаних за инструменте који се односе на испуњавање MREL регулаторних захтјева. Током 2025. године и у првом кварталу 2026. године, на раст трошкова финансирања банака утицало је и повећање учешћа орочених депозита у домаћој и иностраној валути, као и благи раст каматних стопа. Кретање шестомјесечне референтне стопе за EUR валуту показује да су трошкови финансирања банака у БиХ почели снажније расти од средине 2024. године, када се већина банака почела прилагођавати регулаторним захтјевима за испуњење минималних прихватљивих обавеза и капитала (MREL). MREL инструменти су у правилу увијек скупљи извори, јер су ризичнији, односно могу се по потреби претворити у капитал или отписати у случају санације кредитне институције.

Током прве половине 2025. године трошкови финансирања банака у EUR валути задржали су се на истом нивоу, те су забиљежили незнатан пад у трећем и четвртном кварталу текуће године (Графикону 5.5). Финансирање из извора у домаћој валути је значајно јефтиније од извора у евр, при чему трошкови финансирања банака у домаћој валути континуирано биљеже благи раст у посљедње двије године, након четворогодишњег периода постепеног смањивања. Разлика у висини трошкова задуживања у EUR валути у односу на домаћу валуту благо се смањује у посљедња три квартала, што се може приписати повећању орочених депозита у домаћој валути и благом расту каматних стопа. На крају првог квартала 2026. године 6M RSTF3 за KM износи 0,49%, док 6M RSTF3 за EUR износи 1,14%.

ЕЦБ је током 2025. године наставила с циклусом ублажавања рестриктивне монетарне политике, али су ефекти прелијевања на домаће тржиште повезани са снижавањем каматних стопа у зони евра остали слаби. Утицај ратних сукоба на Блиском истоку на инфлаторна кретања и економски раст у ЕУ повећао је неизвјесност у погледу ублажавања рестриктивне монетарне политике ЕЦБ-а, а новизаокрету монетарној политици се догодио средином јуна 2026. године. Првобитно се предвиђало да су шокови краткотрајни и да би монетарна политика могла остати непромијењена, али су упорни инфлаторни притисци ипак довели до повећања каматних стопа ЕЦБ-а.

Вриједности референтних стопа просјечног трошка финансирања банака у првом кварталу 2026. године упућују на наставак благог раста каматних стопа на главне изворе финансирања који би се могао наставити током године. Међутим, притисак на повећање каматних трошкова на домаће изворе средстава није значајан с обзиром на то да је финансијско тржиште у БиХ још увијек неразвијено и могућности за алтернативне видове инвестирања вишка средстава којима располаже становништво су лимитиране. Такође, највећи број депозита грађана односи се на депозите врло малих износа који се углавном задржавају на трансакционим рачунима, а на које банке у просјеку плаћају занемариве каматне стопе/накнаде.

Слиједом наведеног, евидентно је да банке уз тренутне политике накнада рачунају да могу одржати умјерен, али стабилан раст депозита који ће бити довољан за финансирање кредитне потражње. Истовремено снажна конкуренција међу банкама не оставља простор за значајније корекције каматних стопа на страни активе. Према средњорочним макроекономским пројекцијама ЦББиХ из априла 2026. године очекује се благо смањење каматних стопа у текућој години за кредите предузећима на годишњем нивоу, уз истовремено задржавање каматних стопа за кредите становништву на истом нивоу као у 2025. години. До краја пројекционог хоризонта (2028.) очекује се благи раст каматних стопа за сектор становништва, те наставак благог снижавања каматних стопа за предузећа.

Снажан раст кредитирања приватног нефинансијског сектора резултирао је смањењем негативног јаза омјера кредита приватном сектору и БДП-а, што уз позитивну вриједност композитног индикатора указује на опоравак финансијског циклуса и јачање цикличких ризика (Графикону 5.6).

На графикону је приказана процјена финансијског циклуса за БиХ, базирана на два основна индикатора²². Јаз омјера кредита и БДП-а представља референтни, односно benchmark индикатор за процјену кредитног циклуса и изражен је у постотним поенима (десна оса графика). Композитни индикатор је креиран на основу већег броја појединачних финансијских и економских индикатора за које је утврђено да у значајној мјери одражавају финансијски циклус БиХ, а изражен је у стандардним девијацијама (лијева оса графика). Динамика кретања оба индикатора је слична и показује изразито висок позитиван јаз у почетном периоду приказаном на графикону, док у рецентнијем периоду сугерише како се негативан јаз постепено затвара. Јаз омјера кредита и БДП-а показује позитиван циклус од чак 20% током 2008. године, након чега слиједи нагло успоравање кредитирања, те се кредитни циклус од 2016. до почетка 2017. године налази у негативној територији.

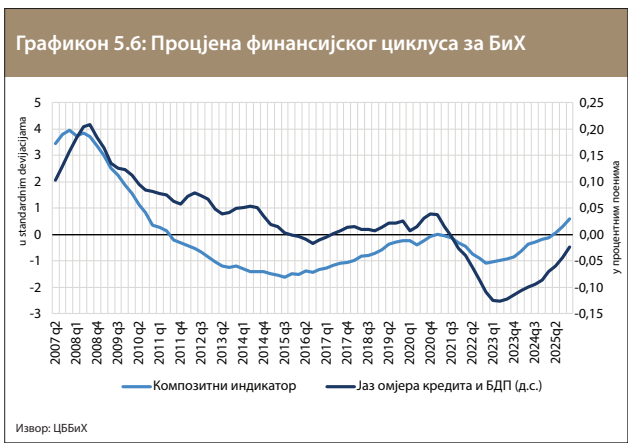
Након тога, кредитни циклус поновно улази у позитивну територију, након чега се све до другог квартала 2021. године циклус кретао благо изнад дугорочног тренда, с мањим одступањима. Од трећег квартала 2021. године финансијски циклус у БиХ се налазио у силазној фази и негативан јаз се континуирано продубљивао до краја првог квартала 2023. године када је чак износио -12,6%, што указује на изразито слабу кредитну активност без опипљивих ризика од прегријавања. Захваљујући јачању кредитне активности, од другог квартала 2023. године, негативан јаз се благо смањује и на крају задњег квартала 2025. године износи -2,3%.

Иако се индикатор још увијек налази у негативној територији, финансијски циклус у посљедњих десет квартала обиљежен је снажним растом кредитирања приватног нефинансијског сектора.

Раст кредитирања нарочито је изражен у сектору становништва, посебно у сегменту ненамјенских кредита, док је темпо раста стамбених кредита у истом периоду знатно јачи, с обзиром на снажан раст цијена некретнина и високу потражњу. Истовремено, раст кредита нефинансијским предузећима снажно се убрзавао до средине 2024. године, да би у посљедњих шест квартала темпо раста ових кредита благо успорио.

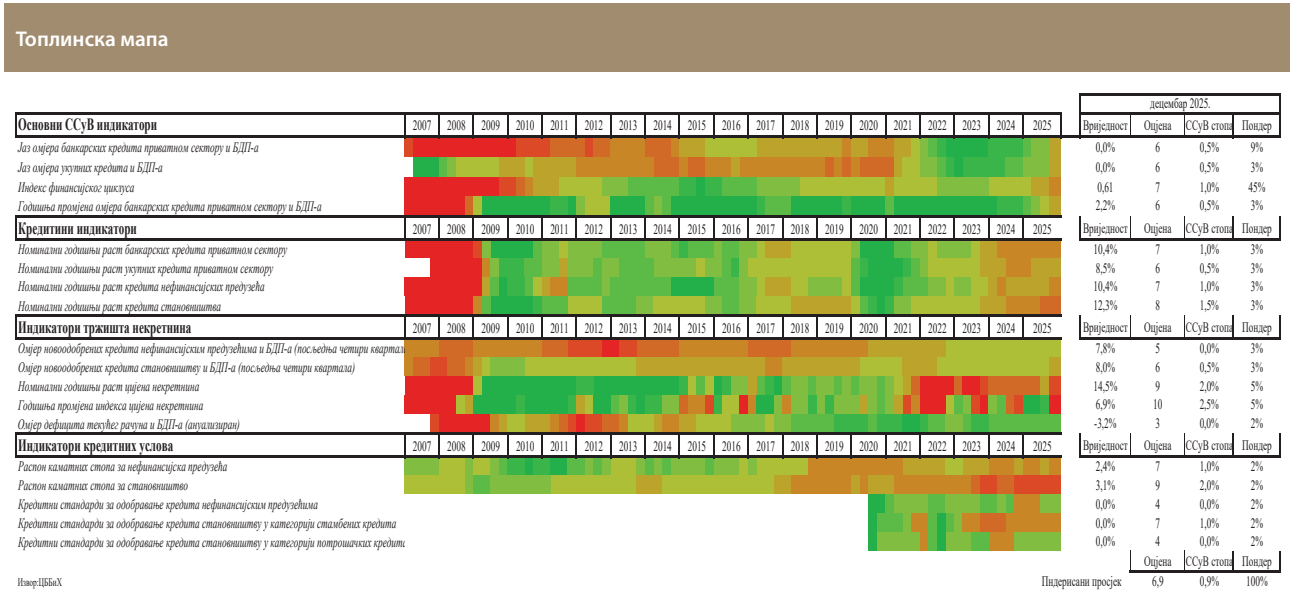
У складу с резултатима процјене ЦББиХ, финансијски циклус би до краја другог квартала 2026. године требао достићи свој дугорочни тренд и наставити с фазом експанзије. Композитни индикатор финансијског циклуса је од другог квартала 2025. године позитиван, након шеснаест квартала негативних вриједности, те у задњем кварталу 2025. износи 0,61 стандардну девијацију. Преткризни период такође указује на значајно прегријавање уз јаз од преко 3 стандардне девијације. Међутим, прелаз у негативну територију догађа се знатно раније у односу на benchmark индикатор – већ крајем 2011. године, што је посљедица брже реакције некредитних индикатора. Позитивној вриједности композитног индикатора у рецентном периоду значајно доприноси снажан раст цијена некретнина, те раст нето каматних прихода, смањење неквалитетних кредита, индикатори с тржишта рада и страно задуживање. С друге стране, већина укључених индикатора кредитирања, заједно с индикаторима берзанских индекса, те каматне марже у сектору становништва још увијек негативно доприносе композитном индикатору финансијског циклуса, уз напомену да се негативан допринос кредитних индикатора значајно смањује у посљедњој години.

²² Методологија процјене финансијског циклуса за БиХ је урађена у складу с препорукама Базелског комитета за банкарску супервизију (БЦБС) и дјеломично је прилагођена домаћој економији и доступним серијама података. Детаљно описано у Извјештају о финансијској стабилности за 2021. годину (Текстни оквир 4: Процјена финансијског циклуса за БиХ) на следећем линку: <https://www.cbbh.ba/Content/Archive/575>.

Резултати анализе нивоа цикличких ризика на основу података за четврти квартал 2025. године приказани су у Топлинској мапи. Просјечна пондерисана оцјена свих индикатора у четвртом кварталу 2025. године износи 6,9 и указује на јачање системских ризика.

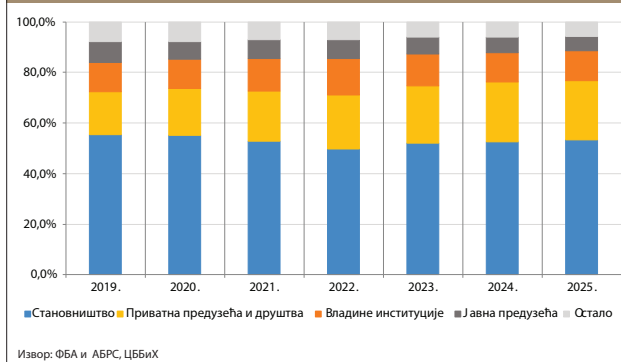
Поред тога, индикатори кредитних услова као што су распони каматних стопа који се смањују, услјед смањења разлике активних и пасивних каматних стопа, те кредитни стандарди за одобравање кредита становништву у категорији стамбених кредита, као и номинални годишњи раст цијена некретнина такође позитивно доприносе укупној оцјени. Топлинска мапа и резултати посљедње проведене анализе с подацима за четврти квартал 2025. године приказани су на Слици 1. Оцјене у распону 8 - 10 на топлинској мапи су приказане различитим нијансама црвене боје и означавају висок ступањ ризика. Оцјене у распону 4 - 7 су приказане различитим нијансама жуте боје, а оне с тамнијим нијансама наранџасте боје указују на јачање ризика. Оцјене у распону 1 – 3 су приказане зеленом бојом на топлинској мапи и не указују на ризике у смислу прегријавања финансијског циклуса.

Повећање укупне пондерисане оцјене у четвртом кварталу резултат је повећања вриједности композитног индикатора финансијског циклуса, који уједно има и највећи пондер у укупној оцјени, као и повећања номиналног годишњег раста кредита становништву, што заједно с осталим кредитним индикаторима (номинални годишњи раст банкарских кредита приватном сектору, раст укупних кредита приватном сектору, као и кредита нефинансијских предузећа) указује на јачање цикличких ризика.

Депозити домаћих резидентних сектора и даље представљају главни покретач раста билансног збира банкарског сектора. Снажнији раст у односу на претходну годину остварен је у условима раста номиналних плата и повећања дознака из иностранства. Укупни депозити резидената на крају 2025. године износили су 37,16 милијарди КМ и порасли су за 10,1% у односу на крај претходне године.

Графикон 5.7: Секторска структура депозита резидената

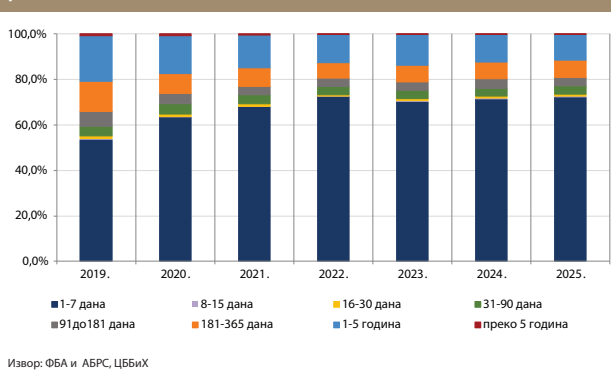
Највећи допринос расту дали су депозити становништва, који су наставили стабилан вишегодишњи раст, чиме се њихово учешће у укупним депозитима резидената наставио повећавати и на крају 2025. године чини 53,5% укупних депозита (Графикон 5.7). Други по учешћу у укупним депозитима су депозити приватних нефинансијских предузећа (23,4%), чији се раст у овој години успорио. Такође, депозити владиних институција и јавних предузећа биљеже блажи раст у односу на крај 2024. године, али је њихово учешће у укупним депозитима резидената остало приближно исто као у претходној години.

У погледу рочне структуре главних извора средстава банака нису забиљежене значајније промјене, те депозити на трансакционим и ависта рачунима чине преко двије трећине укупних депозита. Према подацима ЦББиХ, депозити становништва на крају 2025. године износили су 19,74 милијарде КМ и остварили су раст од 11,8% у односу на крај претходне године. Најинтензивнији раст остварили су депозити становништва на трансакционим рачунима (1,44 милијарде КМ или 16,9%) и дугорочни депозити (407,5 милиона КМ или 8,14%); депозити по виђењу порасли су за 235,4 милиона КМ или 6,3%; краткорочни депозити расли су 8,3 милиона КМ или 2%. На крају 2025. године а-виста депозити чине чак 70,4% укупних депозита становништва, при чему депозити на трансакционим рачунима учествују са 50,4%, а депозити по виђењу са 20% у укупним депозитима становништва.

Иако се раст дугорочних орочених депозита становништва у посљедње двије године знатно интензивирао, због снажнијег раста депозита на трансакционим рачунима њихово учешће у укупним депозитима становништва се смањило за 1 процентни поен у односу на претходну годину и чини 27,4% укупних депозита становништва. Снажан раст депозита становништва на трансакционим рачунима у 2025. години дјеломично се може приписати расту номиналних плата и повећању прилива по основу персоналних трансфера. Рочна структура депозита становништва, као најзначајније категорије извора средстава банака вјероватно ће остати слична и у наредном периоду, имајући у виду да врло мали број депонената располаже значајним вишковима средстава која су у правилу орочена, док се највећи број депозита становништва односи на депозите врло малих износа (детаљније описано у поглављу Домаћинства), због чега је реално очекивати да ће се и даље знатан износ средстава задржати на трансакционим и текућим рачунима.

Структура укупних депозита банака по преосталој рочности такође указује на неповољну рочну структуру извора. Депозити с роком доспијећа од 1 до 7 дана су у 2025. години расли за 11%, те је њихово високо учешће у укупним депозитима повећано за 81 бп, на ниво 72,1%. Најзначајније повећање од 33,8% остварили су депозити преостале рочности преко 5 година, али је њихово учешће у укупним депозитима и даље занемариво и чини свега 0,36% укупних депозита. Депозити свих осталих категорија преостале рочности такође биљеже повећање, али се њихово учешће у укупној структури депозита није значајније мијењало у односу на претходну годину (Графикон 5.8).

Графикон 5.8: Структура укупних депозита по преосталој рочности

5.1.2. Отпорност банкарског сектора на ризике

Банкарски сектор БиХ је у 2025. години задржао висок ниво стабилности и отпорности на ризике у неповољнијем макроекономском окружењу у односу на претходну годину. Свеукупна оцјена индикатора стабилности банкарског сектора налази се на задовољавајућем нивоу, иако је незнатно погоршана у односу на претходну годину под утицајем благог смањења индикатора профитабилности и ликвидности, док је истовремено задржан тренд постепеног побољшања квалитета активе и висока капитализованост. Дobre капиталне позиције и висока ликвидност повећавају способност банака за апсорпцију ризика, што потврђују и резултати проведених тестирања на стрес солвентности и ликвидности, који указују да је банкарски сектор у могућности да амортизује веома снажне макроекономске шокове претпостављене у стресним сценаријима. У наредном периоду може се очекивати јачање ризика, нарочито кредитног ризика, с обзиром на то да су постојећи макроекономски ризици и геополитичке неизвјесности додатно продубљени избијањем ратних сукоба на Блиском истоку крајем фебруара 2026. године. Раст цијена енергената повећава инфлациони притисак и пријети прелијевањем на остале секторе, што може утицати на смањење расположивог дохотка и потенцијалне проблеме у отплати дуга становништва у наредном периоду.

Кредитни ризик је додатно појачан, имајући у виду снажан раст задужености сектора становништва у протеклој години. Истовремено, спољна потражња би могла остати слаба због повећаних ризика из међународног макроекономског окружења, док с друге стране многобројни проблеми у индустријском и прерађивачком сектору, као и увођење карбонских такси од стране ЕУ које ће се ретроактивно плаћати од почетка 2027. године, утицаће на смањење конкурентности извоза. Повишен кредитни ризик у сектору предузећа такође произлази због јачања инфлаторног притиска. Поред тога, негативни учинци инфлаторног притиска, нарочито уколико буду дуготрајни, могу утицати и на погоршање финансијских услова у земљи. Раст трошкова финансирања, уз потенцијалну материјализацију кредитног ризика би могао умањити профитабилности банкарског сектора у наредном периоду. Раст каматног ризика повезан је с потенцијалним значајнијим притиском на раст трошкова извора финансирања, што уз истовремено снажан раст дугорочног кредитирања уз фиксну каматну стопу повећава притиске на одржив ниво нето каматне марже.

Графикон 5.9: Дијаграм индикатора финансијског здравља банкарског сектора

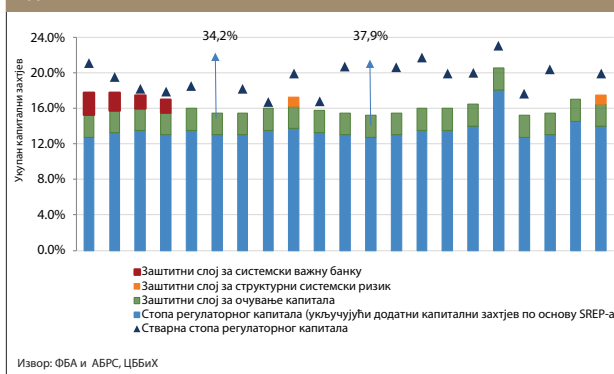
Извор: ЦББиХ
Оцјена стабилности за сваку варијаблу заснована је на појединачној стандардизацији неколико индикатора који представљају основу за квантификацију синтетичке оцјене степена стабилности различитих сегмената пословања банкарског сектора. Да би индикатори били упоређиви, потребно их је прво трансформисати, односно стандардизовати, након чега се у зависности од добијене вриједности з-скора сваком индикатору додијељује оцјена у складу са релативним попојањем у односу на његову емпиријску дистрибуцију. Повећање удаљености од средњег дијаграма за сваку варијаблу, односно виша оцјена указује на пораст стабилности у систему, док оцјене које су ближе средњих упозоравају на пораст ризичности или смањење отпорности банкарског сектора и у складу с тим и већу пријетњу стабилности.

Банкарски сектор БиХ јена крају 2025. године адекватно капитализован и све банке у систему испуњавају прописане регулаторне захтјеве у погледу адекватности капитала мјерене стопом адекватности капитала и стопом финансијске полуге.

Стопа основног капитала и регулаторног капитала на крају 2025. године износе 18,7% и 20,1%, респективно, док стопа финансијске полуге на нивоу система износи 10,7% (регулативни минимум је 6%). Стопа основног капитала задржана је на истом нивоу као и претходне године, док су стопа регулаторног капитала и финансијске полуге благо побољшане, што је утицало на повећање оцјене у сегменту капитализованости. Највећи утицај на раст вриједности основног и редовног основног капитала на нивоу система имало је укључивање остварене добити у основни капитал. Укупна изложеност ризику свих банака у систему на крају 2025. године износи 28,24 милијарди КМ, што представља раст од 2,6 милијарди КМ или 10,4%. На нивоу система, структура укупне изложености ризику се није значајније промијенила у односу на крај претходне године, те су банке највише изложене кредитном ризику (91,7%), док изложености оперативном и тржишном ризику чине 7,9% и 0,4% укупне изложености ризику.

На графикону 5.10 су приказани укупни капитални захтјеви и стварне стопе адекватности капитала по банкама на крају 2025. године. Укупни капитални захтјеви укључују стопу регулаторног капитала заједно с додатним капиталним захтјевом по основу регулаторних захтјева из SREP процјене за сваку појединачну банку, заштитни слој за очување капитала (2,5% за све банке), заштитни слој за структурни системски ризик и заштитни слој капитала за системски значајну банку. Листе системски значајних банака у ФБиХ и РС су објављене на веб-страницама ентитетских агенција за банкарство²³. Код свих банака у систему на крају четвртог квартала 2025. године стварне стопе адекватности капитала су више од стопа укупних регулаторних капиталних захтјева, те указује да банке располажу довољним капиталним вишковима за апсорбовање постојећих ризика.

Графикон 5.10: Укупни капитални захтјеви и стварне стопе адекватности капитала по банкама, Q4 2025.

Резултати тестирања на стрес солвентности закључно са Q4 2025. показују да је банкарски сектор БиХ, на постојећем нивоу капитализованости, у стању издржати материјализацију ризика из оба хипотетска екстремна сценарија. У односу на претходну годину, када су кључни покретачи рецесивних кретања у екстремним сценаријима били различити (шок на страни понуде и шок на страни потражње), овогодишњи екстремни сценарији претпостављају један шок, али различитог интензитета и периода опоравка. Све макроекономске пројекције коришћене у тестирању на стрес су калибрисане помоћу макроекономског модела ЦББиХ.

Тестирање отпорности на стрес у периоду од 2026. до 2028. године проводи се примјеном три различита сценарија и то основног и два екстремна сценарија. Квантификација сценарија обухвата пројекције макроекономских и финансијских варијабли – као што су реални БДП, инфлација, кредитни раст, каматне стопе на кредите становништву и предузећима и цијене некретнина (Табела 5.2).

²³ <https://www.fba.ba/bs/lista-sistemski-znacajnih-banaka-u-federaciji-bih-2>
https://abrs.ba/wp-content/uploads/2025/12/ListaSistemskiZnacajnihBanakaRS_2025.pdf

Табела 5.2: Главне претпоставке у основном и екстремним сценаријима

	Основни сценарио				Екстремни сценарио 1			Екстремни сценарио 2		
2025.	2026.	2027.	2028.	2026.	2027.	2028.	2026.	2027.	2028.	
Макроекономска кретања										
Реални БДП	2,1	1,9	3,3	3,5	-3,5	-0,4	3,5	-5,1	-2,6	1,2
Инфлација (%)	4,0	4,7	2,8	2,5	9,2	3,7	2,0	12,0	9,0	3,8
Цијене некретнина	11,7	9,3	4,8	3,9	5,1	-1,4	2,8	1,0	5,4	2,3
Услови на финансијском тржишту										
Каматне стопе становништво (%)	8,2	7,2	5,3	4,1	0,7	4,8	4,2	-1,4	3,4	3,6
Каматне стопе предузећа (%)	12,2	10,1	8,2	4,8	-1,0	7,0	7,0	-3,0	2,4	13,7
Кредитни раст становништво	4,4	4,0	3,9	4,2	4,4	4,7	4,8	4,7	6,3	6,5
Кредитни раст предузећа	5,3	5,3	5,4	5,6	5,6	5,9	6,0	5,8	6,9	7,2

Извор: ЦББиХ

Напомена: Подаци за макроекономска кретања и кредитни раст представљају годишњу стопу промјене изражену у процентима.

Извор: ЦББиХ

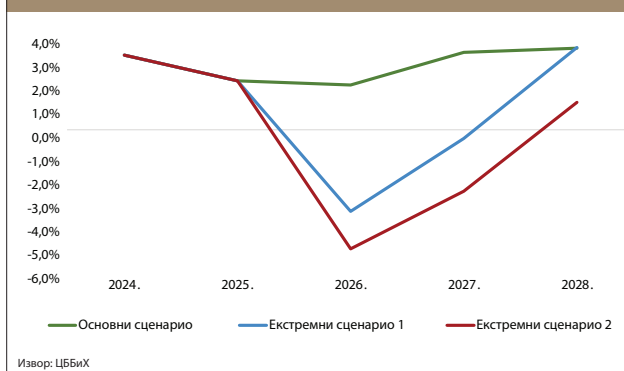
Напомена: Подаци за макроекономска кретања и кредитни раст представљају годишњу стопу промјене изражену у процентима.

Службене пројекције ЦББиХ на којима се базира основни макроекономски сценарио претпостављају благо слабљење економског моментума у 2026. години након чега ће се економска активност поново интензивирати у наредне двије године тестирања. С друге стране, претпоставља се да ће инфлација бити највиша у првој години тестирања, након чега слиједи слабљење инфлаторних притисака, а идентичан тренд кретања ће пратити и активне каматне стопе као и цијене некретнина.

Екстремни сценарио 1 је постављен на начин да се у првој години тестирања (2026) претпоставља рецесија на глобалном нивоу узрокована ескалацијом глобалних политичких напетости.

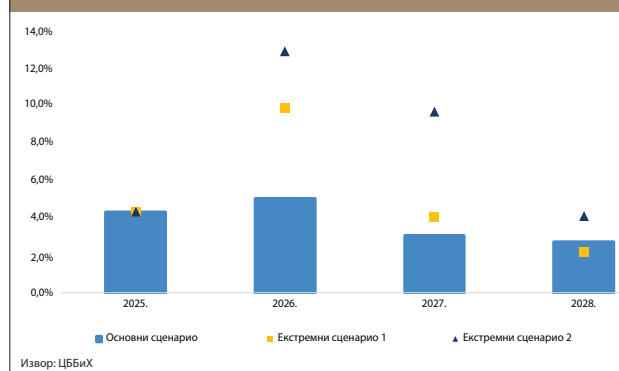
Први шок који би бх. економија доживјела у случају материјализације овог сценарија јесте инфлаторни шок имајући у виду да би наставак геополитичких тензија и рата на Блиском истоку знатно јаче подигле цијене енергената и осталих сировина у односу на основни сценарио. У том случају би растућа инфлација била кључни окидач за почетак рецесивног кретања, а што је основна разлика овог сценарија у односу на историјске рецесије из 2009. и 2020. године када је пад економске активности био праћен и смањеним инфлаторним притисцима.

Графикон 5.11а: Реални раст БДП-а

Извор: ЦББиХ

Графикон 5.11б: Стопа инфлације

Извор: ЦББиХ

Глобални инфлаторни шок који би трајао током већег дијела 2026. године посљедично би нарушио глобалну производњу, а што би се на малу и отворену бх. економију прво прелило кроз смањену потражњу за бх. производима, односно на бх. извоз роба. Осим тога, глобална рецесија би посљедично нарушила и остале економске полуге раста као што су износ дознака из иностранства, долазак туриста, прилив директних страних инвестиција итд. Услијед пада великог броја економских категорија бх. економија би могла очекивати двије узастопне године без економског раста, а економски опоравак би се у том случају могао очекивати у трећој години тестирања вођен глобалним опоравком и смањењем инфлације. Претпостављени пад економске активности резултирао би пооштравањем услова кредитирања како становништва тако и привреде од стране банака чији би кредитни потенцијал био редуциран услијед већих отписа и реализованих губитака. Стога у првој години претпостављамо низак и/или негативан раст кредита становништву и предузећима уз значајно више каматне стопе у односу на основни сценарио. Опоравак кредитног раста ће почети већ у другој години с првим знацима економске стабилизације. Рецесивна кретања негативно би утицала и на потражњу за некретнинама. Ипак, услијед снажне инфлације у првој години тестирања, раст цијена некретнина би се задржао у 2026., док би у другој години цијене некретнина могле чак и благо пасти као посљедица враћања инфлације на умјерени ниво, а уз још недовољно опорављену потражњу за некретнинама. У посљедњој години тестирања, услијед опоравка укупне економије, а што укључује и потражању за некретнинама, цијене би се поново вратиле у позитивну територију раста.

Екстремни сценарио 2 такође претпоставља глобалну рецесију која се прелива на економију БиХ, али са много јачим шоком у првој години тестирања, те посљедично и дужим периодом опоравка.

Стога, иако су кључни покретачи рецесије суштински идентични, за разлику од претходног блажег сценарија који претпоставља В облик кривуље економског кретања (нагли пад и брзи опоравак), овај сценарио претпоставља У облик кривуље економског кретања, односно пролонгиран опоравак, који се очекује тек током посљедње године тестирања. Такође, уз глобалну рецесију бх. економија би била погођена и екстремним климатским непогодама (поплаве, клизишта) које би додатно смањило ниво економске активности. Као и у екстремном сценарију 1, снажна инфлација ће обиљежити и овај сценарио, с највећим скоком потрошачких цијена у првој години тестирања. Продужени период рецесивних кретања негативно би утицао и на тржиште некретнина, како на страни понуде, кроз смањење броја новоизграђених стамбених јединица, тако и на страни потражње услијед слабије куповне моћи становништва и неповољнијих услова финансирања. Ипак, повећани трошкови градње (услијед снажне инфлације), задржаће раст цијена некретнина у позитивној територији током цијелог периода трајања тестирања. Према овом сценарију претпоставља се изразито низак ниво кредитне активности банака и у сектору становништва и у сектору привреде услијед погоршања макроекономских услова, повећане неизвјесности и смањене потражње за кредитима. Услови за кредитирање би били значајно отежани, па би каматне стопе на крају периода биле за 160 и 240 базних поена веће у односу на претпоставке из основног сценарија.

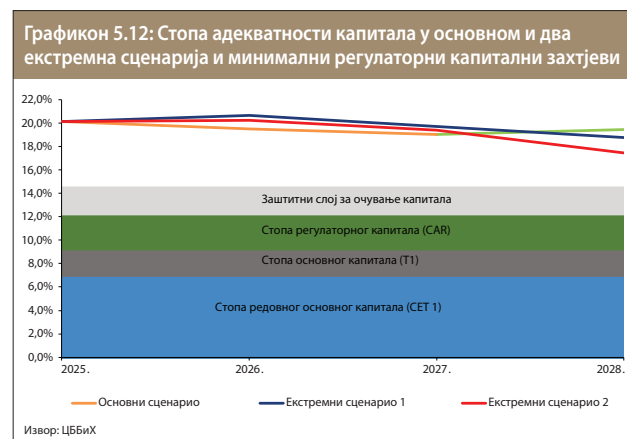
Резултати тестирања банкарског сектора на стрес солвентности се првенствено исказују кроз ниво капитализованости, како банкарског сектора у цјелини, тако и појединачних банака у БиХ. Утицај стрес сценарија на стопу адекватности капитала процијењен је на основу почетне позиције биланса са стањем на крају 2025. У основном сценарију банкарски сектор очекивано задржава висок степен капитализованости до краја периода, а ниво CAR-а на крају тестног периода би износио 19,4%.

Осим агрегатних резултата, тестирање основног сценарија је потврдило и стабилност сваке појединачне банке, па су резултати показали да би све банке током цијелог периода тестирања одржале ниво капитала значајно изнад регулаторног минимума од 12%, као и изнад додатних капиталних захтјева из Стуба 2 дефинисаних кроз процес супервизорског прегледа и процјене (SREP). Слједом тога, у посматраном периоду не би постојала потреба за докапитализацијом нити једне банке у систему.

Материјализацијом претпоставки из екстремног сценарија 1, банкарски сектор у цјелини остаје отпоран а акумулисани вишкови капитала ефикасно апсорбују претпостављена негативна макроекономска кретања. Стопа адекватности капитала у овом сценарију би на крају тестираног периода пала на 18,7%, што је за 140 бп нижа вриједност у односу на почетни CAR. Анализирајући банкарски сектор по појединачним банкама, материјализација овог сценарија би резултирала тиме да би свега једна банка у систему исказала потребе за додатним капиталом. Ипак, потребно је истаћи да ова банка не би испуњавала додатне капиталне захтјеве утврђене у оквиру SREP-а, док би њен CAR и даље остао изнад регулаторног минимума од 12%. Осим тога, још би 5 банака према овом сценарију на крају стресног хоризонта задржало у комбиновани заштитни слој за очување капитала.

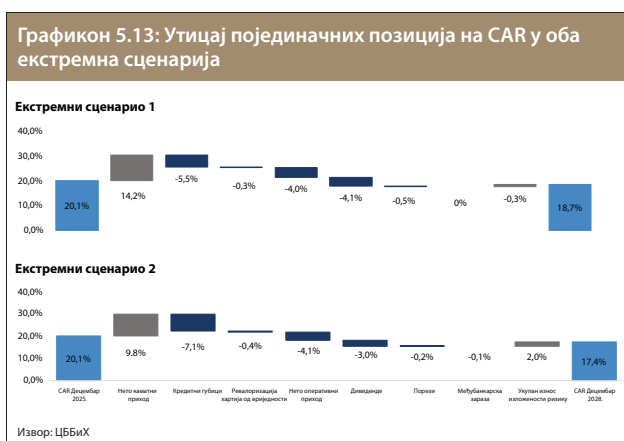
Екстремни сценарио 2 такође је потврдио стабилност банкарског сектора чак и у случају много снажнијег макроекономског шока што је резултирало снажнијим падом CAR-а на нивоу банкарског сектора и то од 270 базних поена на 17,4% на крају тестног периода. Иако пад CAR-а на нивоу система није толико значајан, материјализација овог сценарија би имала значајан ефекат на појединачне банке, имајући у виду да код 11 банака акумулисани вишак капитала не би био довољан за апсорпцију претпостављених шокова те би у посљедњој годинитестирањанаведенебанкенарушиленики од параметара за процјену капитализованости.

Тако би материјализацијом овог сценарија укупно пет банака у систему исказало потребе за додатним капиталом на крају трогодишњег периода, од чега три банке не би испуњавале минималне регулаторне капиталне захтјеве на нивоу система од 12%, док двије банке не би испуњавале додатне капиталне захтјеве утврђене у оквиру SREP-а. Оно што је значајно нагласити јесте да укупне докапитализационе потребе ових 5 банака износе свега 98,1 милион КМ, што представља 0,2% бруто домаћег производа БиХ оствареног у 2025. години. Поред банака које би исказале потребу за докапитализацијом, још пет банака би исцрпило акумулисане капиталне вишкове, односно нарушило би комбиновани заштитни слој за очување капитала.

На графикону 5.13 је приказан допринос појединих билансних позиција на промјену стопе адекватности капитала на системском нивоу у оба екстремна сценарија, током трогодишњег периода тестирања, као и кумулативна промјена стопе адекватности капитала од почетног периода Q4 2025. до Q4 2028. године. Пад капитализованости банкарског сектора у оба екстремна сценарија, првенствено је резултат повећаних губитака по основу кредитног ризика. Ови губици се доминантно односе на повећање резервисања за ризичну активу, посебно унутар кредитних портфеља сектора предузећа и становништва. Додатни притисак на капитал долази и од смањења нето оперативних прихода у односу на почетни период.

С друге стране, нето каматни приходи имају кључан позитиван допринос у одржавању адекватности капитала, и то од 10,4% процентних поена у блажем и 9,8% процентних поена у јачем екстремном сценарију без обзира на смањење до краја 2028. године. Такође, на капитализованост током стреса додатно дјелује и претпоставка исплате дивиденде у сва три периода тестирања на стрес, док утицај међубанкарске заразе у систему на капитализованост банака остаје занемарив. Утицај тржишног ризика на адекватност капитала остаје ограничен захваљујући ниској изложености банака овој врсти инструмената.

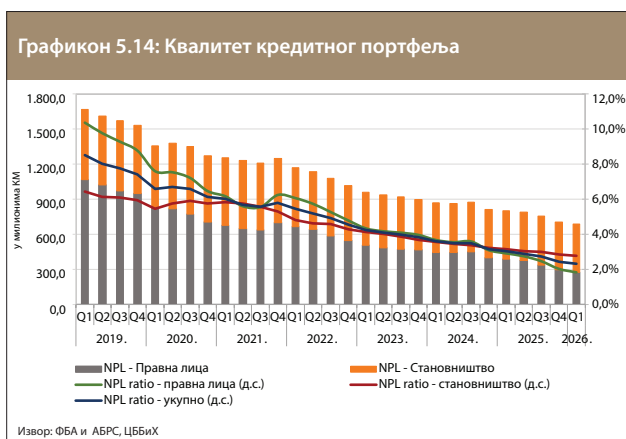
У оба екстремна сценарија пројигира се изражен раст учешћа NPL-ова до краја хоризонта стрес-тестирања, као посљедица очекиваних шокова на економском тржишту (смањење расположивог дохотка, пад производње и извоза, раст инфлације и незапослености, итд.) и финансијском тржишту (раст каматних стопа, позитиван кредитни раст упркос макроекономским ризицима). Успоравање раста цијена некретнина умањит ће вриједност колатерала који обезбјеђују стамбене и пословне кредите у оба сценарија, што ће додатно имати негативан ефект по квалитет кредитног портфеља. Посљедично, у случају материјализације претпостављених шокова, у оквиру екстремног сценарија 1, укупни NPL на нивоу система могао би порастати на 4,1% до краја 2028. године, док би у екстремном сценарију 2 ниво NPL-ова могао досегнути 5,1%.

Једнако као и у основном сценарију, повећање некавалитетних кредита у оба екстремна сценарија било би знатно израженије у сектору предузећа него у сектору становништва, што се може приписати уобичајеним тренду према којем негативна економска кретања снажније погађају корпоративни сектор, што се онда уз временски помак путем тржишта рада и раста незапослености прелијева на сектор домаћинства.

У 2025. години је настављен тренд побољшања индикатора квалитета активе на нивоу банкарског система, који се огледа у новој најнижој вриједности некавалитетних према укупним кредитима након избијања финансијске кризе. Упркос томе, кредитни ризик остаје повишен услед јачања инфлаторних притисака у земљи и слабог раста реалне економске активности, што може резултирати потешкоћама у отплати кредитних обавеза предузећа и становништва. Снажан раст кредитне активности у задњих десет квартала придоноси акумулацији системских ризика, те су у наредном периоду извјесније осцилације у вриједностима кључних индикатора квалитета активе.

Учешће некавалитетне у укупној активи на крају 2025. године износи 1,4% и ниже је за 42 бп у односу на крај претходне године. У току године билансне и ванбилансне изложености у нивоу кредитног ризика 3 забиљежиле су смањење у износу од 111,4 милиона КМ (12,3%), док је укупна финансијска актива виша за 4,88 милијарде КМ или 9,7%. Највећи дио некавалитетне активе чине некавалитетни кредити који су на крају 2025. године износили 705,6 милиона КМ и смањили су се за 107,5 милиона КМ или 13,2% у односу на крај претходне године. Смањење некавалитетних кредита, уз истовремено значајан раст укупних кредита, резултирало је смањењем учешћа некавалитетних у укупним кредитима, тако да је на крају 2025. године NPL ратио износио 2,3%, што је најнижа вриједност забиљежена након избијања финансијске кризе 2008. године.

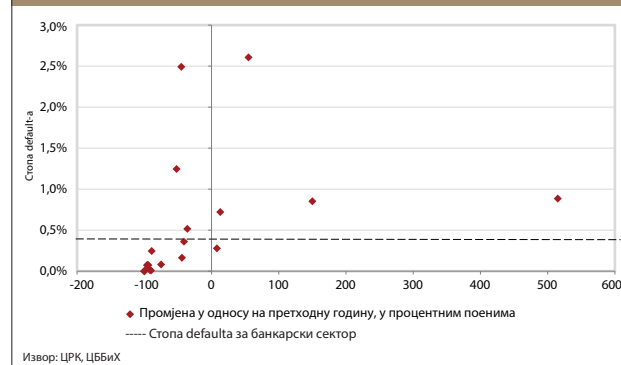
Банкесутоком 2025. године остварило смањење некавалитетних кредита у највећој мјери по основу рачуноводственог и трајног отписа активе процијењене као губитак и проведених активности на наплати некавалитетних потраживања. Према подацима из ЦРК-а, у 2025. години забиљежена је нешто нижа стопа default-а код сектора становништва у погледу вриједности кредитних партија које су прешле из квалитетних у некавалитетна потраживања (с нивоа од 1,05% у 2024. години на ниво од 0,94% у 2025. години). Упркос погоршању макроекономских прилика, није дошло до значајније материјализације кредитног ризика у сегменту правних лица, те се вриједност кредита који су прешли из квалитетних у некавалитетне кредите преполовила у односу на претходну годину и износи свега 0,45%. У току 2025. године некавалитетни кредити у сектору предузећа и становништва наставили су тренд пада, тако да је на крају 2025. године учешће некавалитетних у укупним кредитима у сектору предузећа износило 2%, док је у сектору становништва овај индикатор износио 2,9%. У првом кварталу 2026. године задржан је тренд пада некавалитетних у укупним кредитима у оба сектора (Графикон 5.14).

У сегменту правних лица, готово у свим дјелатностима евидентирано је смањење некавалитетних потраживања, изузев дјелатности грађевинарства у којој је забиљежено благо повећање учешћа некавалитетних у укупним кредитима у 2025. години.

Ниска сопа default-а у сегменту правних лица на нивоу система указује да повишени ризици у макроекономском окружењу још увијек нису утицали на пословање предузећа у смислу погоршања њиховог финансијског положаја које би резултирало значајнијим растом некавалитетних кредита. Анализом стопе default-а по банкама може се закључити да је готово код свих банака у систему дошло до смањења кредитног ризика или је кредитни ризик остао на приближно истом нивоу као и претходне године. Изузетак су двије мање банке, које су имале знатно јачи интензитет рекласификације у некавалитетне кредите у односу на просјек система (Графикон 5.15).

Графикон 5.15: Стопа default-а у сектору предузећа, по банкама у 2025. години

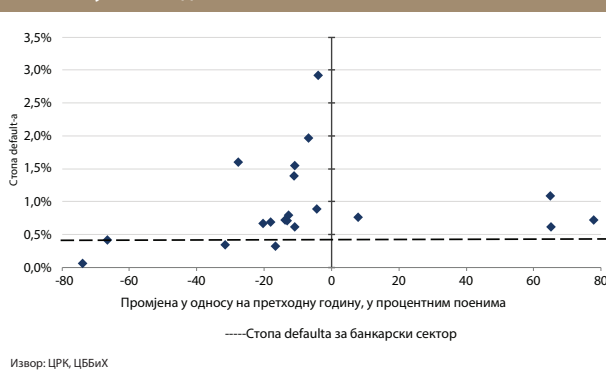
Учешће кредита с повећаним кредитним ризиком (кредити у нивоу кредитног ризика 2) у укупним кредитима правним лицима такође се смањило у односу на крај претходне године и износи 11% (Графикон 5.16). Квалитет кредитног портфеља нефинансијских предузећа у већини дјелатности се побољшао током 2025. године, међутим, у појединим дјелатностима биљежи се осјетнији раст кредита с повишеним нивоом кредитног ризика. Учешће кредита у нивоу кредитног ризика 2 у укупним кредитима пласираним предузећима из прерађивачке индустрије повећао се с нивоа од 13,7% на крају 2024. године на ниво од 14,6% на крају 2025. године, док се учешће кредита нивоа кредитног ризика 2 који су пласирани предузећима која се баве производњом и снабдијевањем електричне енергије повећао са 6,8% на 7,9%.

У контексту увођења карбонских такси на извоз производа из БиХ у ЕУ, који је у примјени од почетка 2026. године најрањивији сектори су енергетски интензивне дјелатности, те се у овим дјелатностима може очекивати и већа материјализација кредитног ризика у наредном периоду. Поред двије споменуте дјелатности, у дјелатности трговине на велико и мало такође је евидентирано повећање кредита у нивоу кредитног ризика 2. С друге стране, дјелатност грађевинарства, која је у претходној години имала највеће учешће кредита у нивоу кредитног ризика 2 у укупним кредитима, у 2025. години биљежи смањење кредита с повишеним нивоом кредитног ризика, као и снажан раст укупних кредита, чиме се учешће кредита у нивоу кредитног ризика 2 у укупним кредитима у овој дјелатности смањило с нивоа 19,2%, на ниво од 11,4% на крају 2025. године. При томе, није забиљежено значајније повећање неквалитетних кредита у дјелатности грађевинарства, те је кредитни ризик знатно мањи него у претходној години. Због наставка слабљења макроекономских прилика, те поновног јачања инфлаторних притисака, као и увођења карбонских такси на извоз производа из БиХ, кредитни ризик у сектору нефинансијских предузећа могао би јачати.

Просјечна стопа default-а у сектору становништва на крају 2025. године износи 0,94% и благо се смањила у односу на претходну годину. Банке које имају веће стопе default-а од просјека система у 2025. години биљеже слабији интензитет рекласификације у неквалитетне кредите у односу на претходну годину (Графикон 5.17).

Графикон 5.17: Стопа default-а у сектору становништва, по банкама у 2025. години

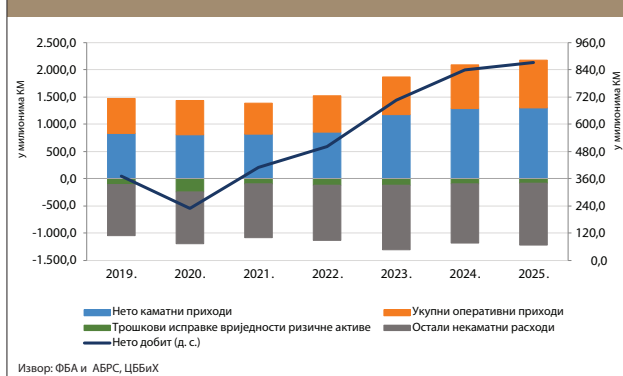
У структури новоодобрених кредита задржан је тренд кредитирања уз фиксну каматну стопу, у одређеној мјери представља ризик по профитабилност банака, уколико банке у будућности буду суочене са значајнијим притиском на пораст трошкова финансирања. Од укупних новоодобрених кредита у 2025. години 79,9% је одобрено уз фиксну каматну стопу, при чему је 90,4% новоодобрених кредита становништву и 69% новоодобрених кредита приватним нефинансијским предузећима уговорено уз фиксну каматну стопу. Међутим, иако раст учешћа кредита с фиксном каматном стопом даје позитиван допринос смањењу каматно индукованог кредитног ризика, снажан раст учешћа кредита с фиксном каматном стопом могао би имати негативан утицај на профитабилност с обзиром на то да се очекује да ће се благи раст трошкова финансирања банака наставити и у наредном периоду, што ће вршити притисак на одрживост нето каматних маржи. Ризик смањења нето каматних прихода банке у значајној мјери компензирају кроз накнаде повезане уз процес одобравања кредита, што резултира значајно вишим ефективним каматним стопама у односу на номиналне (према објављеним кварталним подацима ФБА и АБРС).

Банкарски сектор БиХ је на крају 2025. године остварио вишу нето добит, али су индикатори профитабилности забиљежили смањење под утицајем снажнијег раста вриједности укупне имовине и капитала у поређењу с крајем претходне године.

Раст каматних прихода се успорио упркос снажном расту кредитне активности првенствено као резултат сужавања нето каматних маржи, те је раст профитабилности у највећој мјери остварен захваљујући повећању оперативних прихода банака.

Банкарски сектор БиХ је у 2025. години исказао рекордну нето добит у износу 872,3 милиона КМ, вишу за 3,8% у односу на претходну годину. Раст нето каматних прихода се знатно успорио, упркос снажној кредитној активности, чему доприноси смањење каматних маржи у секторима становништва и предузећа, као и пад каматних прихода које банке остварују на рачунима депозита код депозитних институција у иностранству. У 2025. години дошло је до раста оперативних прихода, углавном захваљујући расту прихода по основу накнада и провизија. На расходној страни је забиљежен раст трошкова плата и доприноса и осталих трошкова, што је довело до раста некаматних трошкова, док су трошкови исправке вриједности ризичне aktive смањени услед побољшања квалитета кредитног портфеља у односу на претходну годину (Графикон 5.18).

Графикон 5.18: Добит банкарског сектора

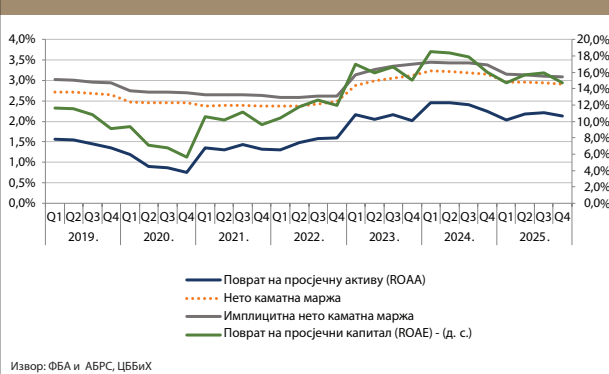

Све банке у систему су исказале позитиван финансијски резултат, при чему је и даље највећи дио добити банкарског сектора сконцентрисан у неколико великих банака. Тако су двије највеће системски значајне банке оствариле добит која чини 38,6% добити читавог сектора, док су четири системске банке генерисале 57% укупне нето добити банкарског сектора.

Укупни нето каматни приходи у 2025. години износили су 1,3 милијарде КМ и у односу на прошлу годину већи су за 17,7 милиона КМ или 1,4%. Скроман раст нето каматних прихода одраз је смањења каматних маржи на домаћем тржишту, те нижих остварених прихода банака по основу депозитних рачуна у иностранству у току 2025. године, слиједом смањења каматних стопа у ЕУ које је отпочело ублажавањем рестриктивне монетарне политике ЕЦБ-а од средине 2024. године²⁴.

Индикатори профитабилности ROAA и ROAE на крају 2025. године износе 2,1% односно 14,7% респективно и биљеже пад вриједности од 0,1, односно 1,3 процентна поена у односу на исти период претходне године. Пад индикатора профитабилности резултат је мањег раста остварене добити у 2025. години у односу на исти период претходне године, уз истовремено примјетнији пораст просјечне active и просјечног капитала. Имплицитна нето каматна маржа биљежи смањење за 29 бп у односу на исти период претходне године и износи 3,09% (Графикон 5.19)²⁵.

Графикон 5.19: Индикатори профитабилности

²⁴ ЕЦБ је у периоду од јуна 2024. године до краја 2025. године 8 пута снизила каматне стопе за укупно 200 бп, те каматна стопа на депозитне олакшице на крају 2025. године износи 2%, након чега је остала непромијењена.

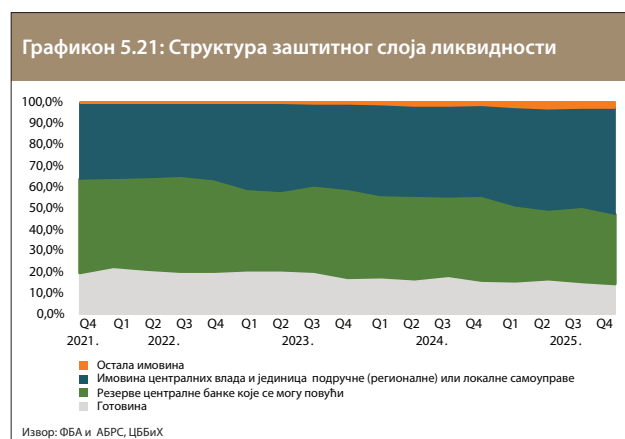
²⁵ Имплицитна нето каматна маржа представља омјер нето каматних прихода и просјечне каматноносне active. Просјечна каматносна активна на крају четвртог квартала израчуната је као просјек стања каматноносне active на крају четвртог квартала претходне године и четвртог квартала текуће године.

У 2025. години вриједности индикатора ликвидности су се благо смањиле у односу на претходну годину, али и даље одражавају високу ликвидност банкарског сектора, што су показали и резултати тестова отпорности на стрес ликвидности. На крају 2025. године ликвидна средства су чинила 25,3% активе банкарског сектора, док је 40,5% краткорочне пасиве било покривено ликвидним средствима (Графикон 5.20). Пад индикатора ликвидности одражава блаже смањење основних ликвидних средстава, те знатно снажнији раст укупне активе и краткорочних финансијских обавеза у 2025. години.

Ликвидносна позиција банкарског сектора мјерена коефицијентом покрића ликвидности (LCR) на крају 2025. године налази се знатно изнад регулаторног минимума и износи 226,4%. Укупан заштитни слој ликвидности, односно ликвидна имовина која улази у обрачун LCR-а, износила је 10,6 милијарди КМ, биљежећи раст од 9,5% у односу на крај претходне године. Истовремено, бржи раст ликвидносних одлива у посматраном периоду (12,2%) утицао је на благо смањење коефицијента покрића ликвидности. Вриједи истаћи да су у структури ликвидне имовине која улази у обрачун LCR-а забиљежене значајне промјене у 2025. години, као резултат смањења резерви банака код централне банке, уз истовремено повећање учешћа хартија од вриједности централних и локалних влада (Графикон 5.21).

Тако је учешће вишка средстава изнад обавезне резерве код ЦББиХ (средства која се могу повући) у структури ликвидне активе забиљежило смањење с нивоа од 39,8% на крају претходне године на ниво од 32,6% на крају 2025. године. Истовремено дошло је до повећања учешћа имовине јединица подручне или локалне самоуправе и имовине централних влада за 7,3 процентна поена у односу на претходну годину, те ова имовина чини 50,4% заштитног слоја ликвидности банкарског сектора на крају 2025. године. Као што је већ споменуто, раст учешћа државних и локалних обвезница у билансима банака појачава спрегу између фискалног и банкарског сектора, те у случају јачања фискалног ризика може повећати притиске на регулаторни капитал.

Коефицијент нето стабилних извора финансирања (NSFR) је на крају 2025. године износио 157,9% и такође се налази на нивоу знатно изнад регулаторног минимума. Структура расположивог стабилног финансирања (AFS) указује да депозити становништва чине највећи дио укупно расположивих средстава (54,3%)²⁶ којим се обезбјеђују активности финансирања банака у једногодишњем периоду. Високо учешће стабилних депозита становништва заједно с инструментима капитала чија поузданост се очекује током периода укљученог у NSFR указује на мању осјетљивост банкарског сектора на поремећаје на финансијским тржиштима.

²⁶ Подаци су преузети из Информације о субјектима банкарског сектора ФБиХ, са стањем на дан 31.12.2025. године

На сличан закључак упућује и вриједност индикатора депозита према кредитима која на крају 2025. године износи 128,6%, што показује да се кредитна активност на домаћем тржишту у потпуности финансира из депозита нефинансијских сектора. Висока покривеност депозита системом осигурања депозита, као и ограничене могућности алтернативних облика инвестирања у БиХ умањује вјероватност значајнијих одлива депозита у нормалним околностима.

Резултати топ-даун тестирања отпорности на стрес с краја 2025. године указују на висок степен отпорности банкарског сектора у БиХ на потенцијалне поремећаје ликвидности и финансирања у свим разматраним стресним сценаријима. Наведени резултати су у складу с досадашњим налазима и одражавају стабилну полазну ликвидносну позицију банкарског сектора, укључујући индивидуалне вриједности LCR индикатора банака.

Тестови отпорности на стрес ликвидности ЦББиХ засновани су на подацима о новчаним токовима свих комерцијалних банака у систему. Процјена ликвидносне позиције у условима претпостављеног снажног стреса у 30-дневном временском хоризонту базира се на приступу стандардизоване мјере коефицијента покрића ликвидности (LCR), који је саставни дио регулаторног оквира за управљање ризиком ликвидности и чије је одржавање на нивоу од најмање 100% обавеза свих банака. Шокови примијењени у тестирању отпорности на стрес дефинисани су стручном процјеном ЦББиХ и обухватају три алтернативна неповољна сценарија. У првом стресном сценарију претпоставља се шок на страни депозита сектора становништва, чији су параметри калибрисани према историјском искуству глобалне финансијске кризе 2008–2009., када је привремени губитак повјерења у домаћи банкарски сектор резултирао значајним одливом депозита.

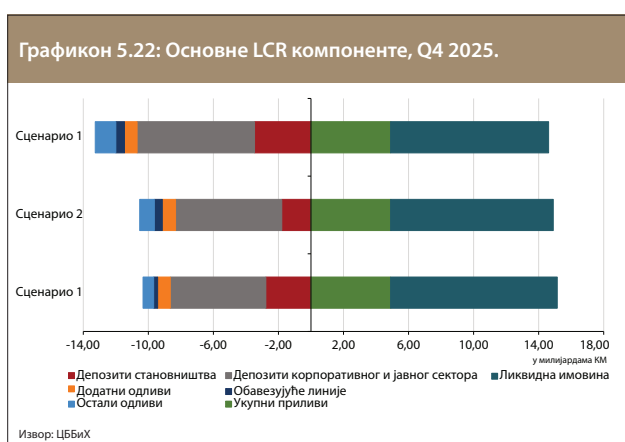
Други стресни сценарио моделира хипотетску системску кризу ликвидности при којој би доминантни притисак на банкарски сектор долазио из корпоративног сектора, као посљедица преношења екстерних финансијских поремећаја и пада повјерења пословног сектора у домаће банке. Трећи, комбиновани стресни сценарио представља екстремни сценарио који симултано уводи шокове из претходна два сценарија и надограђује их идиосинкратичним шокovima интензивним повлачењима депозита и одобрених кредитних линија те тржишним стресом који подразумева осјетно смањење вриједности хартија од вриједности у портфељу ликвидне имовине. Интензитет претпостављених шокова у овом сценарију је два до три пута виши од минималних захтјева дефинисаних LCR регулативом, чиме се настоји идентификовати чак и најмањи простор рањивости у ликвидносним позицијама банака (Табела 5.3).

Табела 5.3: Калибрација сценарија у стрес-тесту ликвидности

	LCR параметар	Претпоставке за сценарио 1	Претпоставке за сценарио 2	Претпоставке за сценарио 3
Депозити становништва				
Одлив	депозити са вишим стопама одлива			
	категирија 1	15%	20%	15%
	категирија 2	20%	30%	20%
	стабилни депозити	5%	10%	5%
	остали депозити становништва	10%	15%	10%
	Оперативни депозити			
	обухваћени системом осигурања	5%	5%	10%
	нису обухваћени системом осигурања	25%	25%	30%
	Неоперативни депозити			
	обухваћени системом осигурања	20%	20%	25%
	нису обухваћени системом осигурања	40%	40%	45%
	Обавезујуће линије			
Ликвидна имовина	према физичким лицима	5%	5%	10%
	према правним лицима	10%	10%	20%
	према финансијским клијентима	40%	40%	50%
	Остали производи и услуге			
	ванбилансне обавезе	5%	5%	10%
	неискоришћени кредити и аванси великим клијентима	10%	10%	20%
	кредитне картице	5%	10%	5%
	прекорачења по рачуну	5%	10%	5%
	ванбилансни производи по основу финансирања трговине	5%	5%	10%
	Ликвидна имовина нивоа 1			
	имовина централне владе	100%	100%	95%
	имовина јединица регионалне или локалне самоуправе	100%	90%	85%
	Ликвидна имовина нивоа 2			
	дужнички ВП привредних друштава	50%	50%	30%

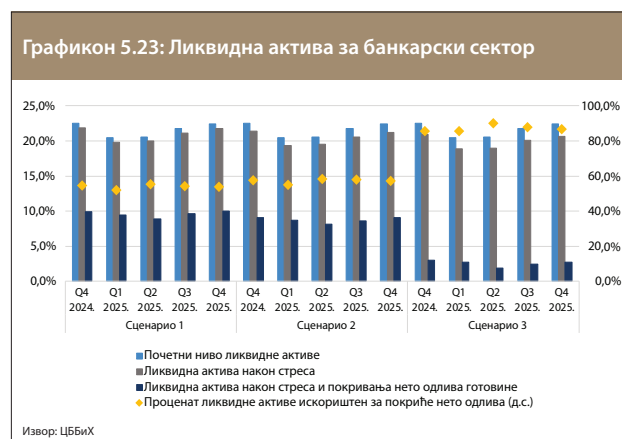
Напомена: Одабране су оне позиције код којих су стресни параметри различити од LCR параметара.

Промена нето ликвидносних одлива у сва три сценарија резултат је раста претпостављених одлива, док су укупни новчани приливи задржани на истом нивоу кроз све сценарије. Структура и укупан обим одлива знатно се разликују по сценаријима: најзначајнији раст одлива евидентиран је у Сценарију 3, што директно условљава и највећи пад LCR-а након стреса. Истовремено, пројигирани шокови узрокују одређено смањење вриједности ликвидне имовине у свим сценаријима, али мањег интензитета у поређењу с динамиком одлива (Графикон 5.22).

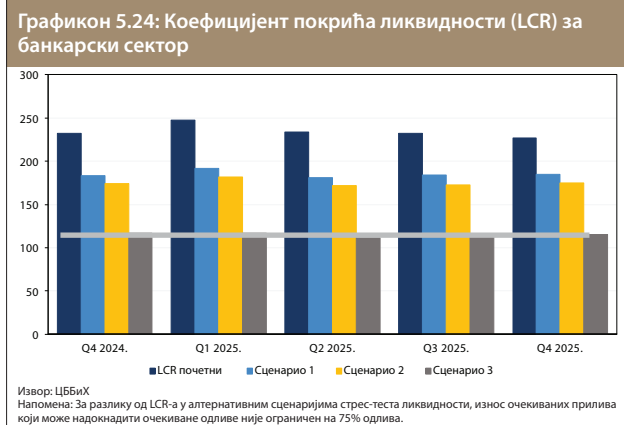
На Графикону 5.23 приказано је кретање просјечног учешћа ликвидне aktive у укупној активи банкарског сектора у посматраним периодима, који је на крају 2025. године износио 22,44%. Посматрајући ниво ликвидне имовине након стреса, уочава се њено благо смањење у свим сценаријима у односу на почетни ниво, што је конзистентно с претпостављеним шоком који примарно погађа ликвидну имовину нивоа 1, доминантно заступљену у портфолијима банака. С друге стране, ниво ликвидне имовине који преостаје након покрића нето одлива биљежи знатно изражено смањење у свим сценаријима: у Сценарију 1 он би износио 10,0% укупне active, у Сценарију 2 око 9,0%, док би у Сценарију 3 пао на свега око 2,72% укупне active, што илуструје кључну улогу ликвидносног заштитног слоја у ублажавању стресних сценарија.

Проценат искоришћености ликвидних средстава за покриће нето одлива на нивоу сектора био би сличан у Сценарију 1 (54,0%) и Сценарију 2 (57,3%), а у Сценарију 3 би просјечна искоришћеност достигла 87,0%, што одражава јачину претпостављених шокова.

Анализа резултата тестирања отпорности на стрес на нивоу појединачних банака показује да би у Сценарију 1 све банке у систему успјешно апсорбовале претпостављени ликвидносни стрес у 30-дневном периоду, при чему би индивидуални LCR варирао у распону од 140% до 392%. У Сценарију 2 банкарски сектор био би изложен нешто интензивнијем притиску, који је у складу с чињеницом да корпоративни депозити чине доминантну категорију одлива код већине банака, но и у овом сценарију све банке задржале би LCR изнад прописаног минимума. Три банке у Сценарију 1, те пет банака у Сценарију 2 морале би искористити више од 70% расположивих ликвидних средстава за покриће нето одлива. У Сценарију 3, који симулира екстремни комбиновани стрес, шест банака не би могло апсорбовати пројигиране шокове без прибављања додатних ликвидних средстава, док би још седам банака исцрпило више од 80% расположивог ликвидносног заштитног слоја. Укупна актива шест банака с идентификованим потребама за ликвидношћу износи 30,1% active цјелокупног бх. банкарског сектора.

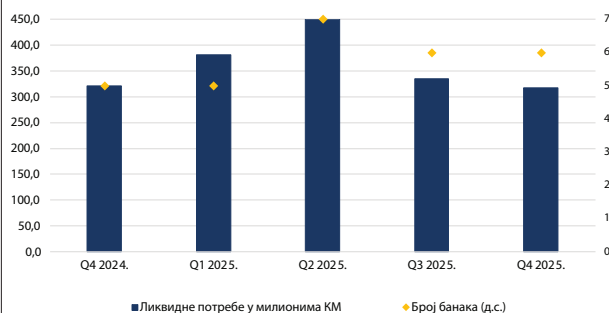
С обзиром на то да је трећи сценарио конструисан као изузетно снажан стресни догађај који комбинује шокове из оба претходна сценарија уз њихово додатно појачање, може се закључити да су банке у највећој мјери задовољавајуће апсорбовале све претпостављене шокове.

Посматрајући агрегиране резултате тестирања отпорности на стрес кроз све досадашње периоде тестирања, LCR банкарског сектора остао је изнад регулаторног минимума у сва три сценарија и у свим кварталним циклусима од увођења стрес-тестирања. У Сценарију 3, који је једини у коме се јављају банке с недостајућим ликвидним средствима, број банака које исказују потребу за додатним ликвидним средствима кретао се у распону од три до седам кроз све посматране периоде, а резултат за Q4 2025. са шест банака налази се унутар тог распона, а LCR банкарског сектора би у овом сценарију износио 115,2%.

Укупне потребе за додатним ликвидним средствима у Сценарију 3 на крају 2025. године износе 317 милиона КМ, што је смањење у поређењу са појединим претходним периодима. Истовремено, преосталих 15 банака у систему располаже ликвидном имовином од око 1,5 милијарди КМ након покрића властитих нето одлива, што значи да би међубанкарско тржиште било у стању у потпуности покрити идентификоване потребе за ликвидношћу банака с мањком средстава (Графикон 5.25).

Графикон 5.25: Укупне потребе банака за додатним ликвидним средствима у Сценарију 3

Узимајући у обзир да Сценарио 3 по свом дизајну представља крајње неповољну и мало вјероватну комбинацију шокова изузетно високог интензитета, општи закључак тестирања отпорности на стрес остаје позитиван: банкарски сектор у БиХ показује солидну отпорност на ликвидносне шокове, а резултати за крај 2025. године потврђују да су банке у највећој мјери способне да апсорбују и изузетно неповољне стресне сценарије.

Међубанкарске изложености у банкарском сектору БиХ евидентирани на крају 2025. године забиљежиле су благо смањење у односу на крај претходне године, како према укупном износу изложености, тако и према броју међубанкарских веза. Укупне међубанкарске изложености чиниле су 1,50% укупног регулаторног капитала и свега 0,18% укупне aktive банкарског сектора, што указује на и даље ограничен ниво међусобне повезаности међу банкама. Смањење међубанкарских изложености допринијело је благом смањењу ризика прелијевања системских поремећаја унутар домаћег банкарског система, што показују резултати provedене мрежне анализе системских ризика.

Мрежна анализа, заснована на симулацији кредитног шока и шока финансирања, показала је да су вриједности индекса заразе и индекса рањивости код већине банака остале на нивоу сличном претходним годинама, уз изузетак неколико банака у систему код којих је дошло до значајнијег смањења индекса.

У анализи се као критеријум према којем се сматра да постоји међубанкарска зараза узимало смањење стопе адекватности капитала испод регулаторно прописаног нивоа капитала од 12%, увећаног за додатни капитални захтјев из Стуба 2 утврђеног поступком супервизорског прегледа и процјене банке (SREP).

Анализа прекограничне повезаности према подацима за крај 2025. године је указала да већи ризик заразе произлази из прекограничних изложености него услјед изложености на домаћем међубанкарском тржишту. С обзиром на то да банкарским сектором у БиХ доминирају банке у већинском страном власништву, налази анализе су потврдили њихову значајну прекограничну изложеност и зависност првенствено од матичних банкарских групација. Поредећи налазе мрежне анализе с налазима анализе проведене на основу података с краја 2024., примјетна је мања укупна изложеност бх. банкарског сектора према иностранству за 11,6%, а највеће изложености бх. банака постоје према Аустрији, Њемачкој и Италији. С обзиром на нешто мање изложености према иностранству, индекс рањивости и индекс заразе су код већине банака нижи у односу на претходну годину. Ниво ризика прекограничне банкарске заразе процијењеног у анализи зависи од тога који од услова ће се одабрати за постојање прекограничне заразе. Строжији услов према којем банкарска зараза постоји у случају да дође до пада стопе адекватности капитала банке испод регулаторно прописаног нивоа увећаног за додатне капиталне захтјеве по СРЕП-у и 50% престанка финансирања од стране нерезидентних сектора, показао је да би се нека од десет банака могла суочити са поткапитализованошћу у случају великих шокова у једној од осам земаља²⁷.

Уколико се пак као услов постојања банкарске заразе узме блажи критеријум да међубанкарска зараза постоји онда када губици прелазе износ цјелокупног основног капитала банке, само би једна банка имала губитак који прелази износ њеног основног капитала у случају великих шокова у једној земљи (Турска). Битно је напоменути да индиректни ефекти заразе нису евидентирани нити у једном случају захваљујући малим међубанкарским изложеностима и доброј капитализованости свих комерцијалних банака у БиХ.

5.2 Небанкарски финансијски сектор

Сектор небанкарских финансијских институција и даље остаје слабо развијен сегмент финансијског тржишта, с веома скромним учешћем у укупној активи финансијских посредника (Табела 5.1.). Благо повећање појединачног учешћа у укупној активи финансијских посредника биљеже микрокредитни сектор и инвестициони фондови; учешће лизинг сектора је остало на прошлогодишњем нивоу, док је учешће друштава за осигурање и реосигурање у укупној активи забиљежило благи пад. У микрокредитном и лизинг сектору забиљежен је раст билансне суме и индикатора профитабилности. Највећи и најзначајнији сегмент небанкарског финансијског сектора остала су друштва за осигурање и реосигурање, која и даље биљеже умјерен раст пословања мјерен повећањем обрачунатих премија у обје категорије осигурања, животног и неживотног. Као резултат одлуке Владе Федерације БиХ да највећу емисију јавног дуга изврши на страном тржишту у 2025. години укупан промет на бх. берзама знатно је смањен.

Пословање микрокредитног сектора у 2025. години карактерише: наставак раста активе, раста капитала и раст бруто кредитних пласмана, без значајнијих промјена у нивоу ризичног портфеља. На крају 2025. године у БиХ је пословало 27 микрокредитних организација (МКО), од чега 18 микрокредитних друштава (МКД) и 9 микрокредитних фондација (МКФ).

²⁷ Њемачка, Аустрија, Италија, Луксембург, Велика Британија, Турска, Холандија, Белгија

Укупна актива микрокредитног сектора на крају 2025. године већа је за 14,6% поредећи с претходном годином, док су кредити забиљежили раст од 14,1% (Табела 5.4). Од укупног износа микрокредита, 97% је пласирано физичким лицима, при чему је и даље примарно финансирање сектора пољопривреде (23,2%), затим стамбених потреба (20,0%), те сектора услужних дјелатности (3%). Кредити одобрени свим осталим секторима учествују са 53,86% у укупним кредитима пласираним физичким лицима.

Табела 5.4: Поједностављени биланс стања микрокредитних организација
у милионима КМ

	Актива			Пасива	
	2024.	2025.		2024.	2025.
Новчана средства и пласмани другим банкама	101,7	123,9			
Кредити	1.418,5	1.618,5	Обавезе по узетим кредитима	929,5	1.076,0
Резерве за кредитне губитке	-12,3	-15,7	Остале обавезе	111,0	143,4
Остала актива	143,5	165,7	Капитал	610,8	673,0
УКУПНО	1.651,4	1.892,4	УКУПНО	1.651,4	1.892,4

Извор: ФБА, АБРС, ЦББиХ

На крају 2025. године, кредити који у отплати касне дуже од једног дана имају учешће од 1% у укупним кредитима, те је њихово учешће задржано на приближно истом нивоу као претходне године. Резерве за покриће кредитних губитака на нивоу сектора износиле су 15,7 милиона КМ. Посматрајући структуру пасиве, обавезе по узетим кредитима представљају основни извор средстава МКО и биљеже раст од 15,7% у односу на претходну годину. У рочној структури микрокредитног портфеља, највеће учешће и даље имају дугорочни микрокредити са 94,5%. Након што је у 2020. години значајно побољшана рочна структура извора средстава када је већина краткорочних обавеза по узетим кредитима микрокредитних организација из ФБиХ замијењена дугорочним кредитима, исти тренд је настављен у наредним годинама. Укупни капитал сектора на крају 2025. године износи 673 милиона КМ и биљежи повећање од 10,2% у односу на претходну годину.

У структури капитала МКО сектора, капитал микрокредитних фондација чини 57,9%, док се на капитал микрокредитних друштава односи 52,3% укупног капитала сектора. Основни извор капитала МКФ представља вишак прихода над расходима, који је на крају године износио 299,4 милиона КМ, односно 84,7% укупног капитала фондација. Слично, као и у случају МКФ доминантан утицај на раст капитала микрокредитних друштава имао је раст остварене добити у току године, тако да на крају 2025. нераспоређена добит чини 50,8% укупног капитала МКД, док основни капитал учествује са 44,7% у структури капитала микрокредитних друштава.

Микрокредитни сектор је у 2025. години остварио позитиван финансијски резултат у износу 67,9 милиона КМ. Укупни приходи износили су 341,3 милиона КМ, те су у поређењу с претходном годином виши за 12%. Посматрајући структуру прихода МКО, каматни приходи су и даље доминантан извор прихода сектора, те је захваљујући расту кредитне активности, остварен раст прихода по основу камата и накнада за 11% у 2025. години. Просјечна пондерисана ефективна каматна стопа на укупне микрокредите у ФБиХ у 2025. години је износила 23,1%, а у РС-у 33,83%. Укупни расходи микрокредитног сектора износили су 267,5 милиона КМ и забиљежили су повећање од 19,4% у односу на претходну годину. На раст укупних расхода утицало је повећање каматних расхода, који су забиљежили раст за 28 %, као и раст оперативних расхода који су били већи за 15,1% у односу на претходну годину.

Иако је сектор лизинга у 2025. години остварио изразиту добит и раст билансне суме, учешће овог сектора у активи финансијских посредника и даље је непромијењено и изразито ниско.

На крају 2025. године дозволу за рад имала су четири лизинг друштва, те је у односу на крај претходне године број лизинг друштава остао исти. Укупна актива лизинг сектора износила је 638,2 милиона КМ и забиљежила је раст од 12,24% у односу на претходну годину. На два лизинг друштва, посматрано по величини активе, односи се 67,6 % укупне активе лизинг сектора у БиХ. Финансијски лизинг је и у 2025. години остао доминантан модел финансирања у поређењу с оперативним лизингом. Лизинг сектор у БиХ је у току цијеле 2025. године остварио укупну нето добит од 11,4 милиона КМ, што представља повећање од чак 43,7% поредећи с претходном годином. Позитиван финансијски резултат (добит) исказала су три лизинг друштва у укупном износу од 12,2 милиона КМ, док је једно лизинг друштво пословало с губитком од 800 хиљада КМ.

Вриједност новозакључених уговора финансијског и оперативног лизинга у 2025. години износила је 369,4 милиона КМ и већа је за 54,7 милиона КМ или за 17,4% у односу на претходну годину. У структури потраживања по основу финансијског лизинга на нивоу лизинг сектора, посматрано према предмету лизинга, уговори који су одобрени по основу финансирања путничких возила и возила за обављање дјелатности учествују са 89,8%, док уговори по основу финансирања машина и опреме учествују са 10%. Према кориснику лизинга, највећи дио се односи на уговоре одобрене правним лицима (89%), те на уговоре одобрене физичким лицима (11%). Сектор лизинга је у 2025. године остварио позитиван финансијски резултат у износу од 9,2 милиона КМ, што представља повећање за 0,5 милиона КМ, односно 4,5% у односу на претходну годину. Укупно приходи лизинг друштава су повећани за 2,7 милиона КМ, што представља повећање за 3,8% у односу на претходну годину. Приходи од камата износе 32,2 милиона КМ, те чине 44,1% укупних прихода лизинг сектора, а исти су мањи за 0,7 милиона КМ у односу на претходну годину.

Оперативни приходи износе 40,8 милиона КМ са учешћем од 55,9% у укупним приходима лизинг сектора, и у поређењу с претходном годином повећани су за износ од 3,6 милиона КМ или 9,5%. Сектор лизинга у БиХ је веома слабо развијен и недовољно искоришћен, а основне активности овог сектора и даље представљају одређени вид замјене класичних банкарских кредита, у највећој мјери правним лицима, имајући у виду да је финансирање путем лизинга за становништво неповољније у односу на кредитне пласмане банака због обавезе плаћања ПДВ-а на камату.

На тржишту осигурања је дошло до пораста активности поредећи с претходном годином.

У 2025. години у БиХ су пословала 24 друштва за осигурање и једно друштво за реосигурање. Тренд раста премије осигурања из претходних година (са изузетком 2020. године) је настављен, а укупна обрачуната премија износила је 1,17 милијарди КМ, те је у односу на претходну годину забиљежила раст од 8,59%. Од укупне обрачунате премије, на неживотна осигурања се односи 81,38%.

Слаба заступљеност добровољних врста осигурања и даље представља кључну слабост и лимитирајући фактор развоја тржишта осигурања у БиХ. Најзначајније учешће у укупној премији осигурања и даље има осигурање од аутомобилске одговорности, које чини 50% укупне обрачунате премије. Укупне бруто исплаћене штете износе 590 милиона КМ и чине 45,0% укупне обрачунате премије.

У 2025. години дозволу за рад имао је 41 инвестициони фонд, од чега 22 у ФБиХ и 19 у РС. Од укупно 41 инвестиционог фонда, 30 су отворени инвестициони фондови, док су 11 фондова затворени инвестициони фондови. Укупна вриједност нето имовине инвестиционих фондова на крају 2025. године износила је 1,3 милијарде КМ и већа је за 169,2 милиона КМ или 19,9 % у односу на крај претходне године.

Укупан промет на бх. берзама у 2025. години износио је 1,18 милијарди КМ, што представља значајније смањење поредећи с претходном годином. Као резултат значајнијег смањења промета на Сарајевској берзи (SASE) од 34,9%, и смањења на Бањалучкој берзи (BLSE) за 8,6%, укупан промет на обје берзе забиљежио је смањење за 22,3% поредећи с претходном годином. Један од основних разлога за смањење промета на бх. финансијском тржишту је одлука Федерације Босне и Херцеговине да до сада највећу емисију јавног дуга изврши на страном тржишту. И током ове године укупан промет на берзама је био под утицајем емисија јавног дуга ентитета. На Сарајевској берзи (SASE) остварен је промет од 511,4 милиона КМ, док је на Бањалучкој берзи (BLSE) промет износио 673,0 милиона КМ. То представља 43,2% укупног промета на SASE и 56,8% на BLSE.

Укупна тржишна капитализација у Босни и Херцеговини у 2025. години износила је 13,65 милијарди КМ, што представља повећање од 7,1% у односу на претходну годину. Тржишна капитализација на SASE износила је 8,3 милијарде КМ и повећана је за 12,5%, док је тржишна капитализација на BLSE износила 5,3 милијарди КМ, уз пад од 3,3% у односу на 2024. годину. У осталим сегментима тржишта капитала на обје берзе није било значајнијих утицаја на раст промета у односу на претходну годину.

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ФИНАНСИЈСКА
ИНФРАСТРУКТУРА

6. ФИНАНСИЈСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.1. Платни системи

У складу са својом законском обавезом ЦББиХ је и у 2025. години наставила успјешно подржавати и унапређивати функције платног промета путем савремених обрачунских и платних система за извршавање међубанкарских трансакција. Платни промет се одвијао неометано кроз системе жиро клиринга и бруто поравнања у реалном времену (RTGS). Одржавани су Централни регистар кредита (ЦРК) и Јединствени регистар рачуна пословних субјеката (ЈРРПС), а реализација трансакција путем међународног клиринга плаћања са иностранством се одвијала несметано. Од 2019. године жиро клиринг систем усклађен је с начином рада у Европској унији (ЕУ) чиме је остварен један од предуслова за интеграцију платних система ЦББиХ у платне системе у ЕУ.

У току 2025. године забиљежен је раст броја трансакција и укупне вриједности свих трансакција кроз платне системе жиро клиринга и RTGS-а.

Укупна вриједност међубанкарских трансакција у платном промету, у 2025. години већа је за 7,8%. Укупан број трансакција је већи за 4,4 % у односу на претходну годину. Првих десет банака у БиХ по обиму трансакција је у 2025. години учествовало у укупном броју RTGS и жиро клиринг међубанкарских трансакција са 77,03%, што представља смањење за 29 базних поена у односу на претходну годину. Такође, смањено је учешће првих десет банака у укупној вриједности трансакција са 76,79% у 2024. години на 75,98 % у 2025. години. Повећање вриједности укупних трансакција у платном промету у 2025. години и бржа циркулација новца довели су до смањења броја дана који су потребни да би се извршиле трансакције у вриједности годишњег номиналног БДП (Табела 6.1.). Број унутарбанкарских трансакција забиљежио је смањење од 1,4%, док се број међубанкарских трансакција повећао за 4,3% у односу на исти период прошле године. Ипак, унутарбанкарске трансакције су и даље доминантне у укупном броју трансакција (66,1 милион трансакција).

Табела 6.1: Трансакције у међубанкарском платном промету

Година	Укупан број трансакција, у милионима	Укупан промет, милиони КМ	Просјечни дневни промет, милиони КМ	БДП/ просјечан дневни промет
2009.	29,0	64.458	251,8	95
2010.	31,8	67.779	263,7	94
2011.	32,5	76.653	298,3	87
2012.	33,8	81.533	318,5	81
2013.	35,8	76.605	298,1	88
2014.	37,9	87.859	341,9	79
2015.	39,1	85.106	326,1	87
2016.	40,0	88.380	338,6	86
2017.	41,1	96.243	370,2	85
2018.	42,3	102.670	393,4	83
2019.	43,6	123.046	471,4	74
2020.	43,8	105.132	398,2	85
2021.	48,0	122.403	470,8	79
2022.	49,7	145.825	583,3	78
2023.	50,8	163.096	627,3	80
2024.	53,4	183.042	709,4	72
2025.	55,8	197.281	832,4	68

Извор: БХАС, ЦББиХ

Табела 6.2. Концентрација трансакција у међубанкарском платном промету (ННП)

Период	10 банака са највећим учешћем	
	Број трансакција	Вриједност трансакција
Децембар 2009.	1.233	1.413
Децембар 2010.	1.256	1.346
Децембар 2011.	1.230	1.287
Децембар 2012.	1.278	1.295
Децембар 2013.	1.337	1.378
Децембар 2014.	1.350	1.310
Децембар 2015.	1.314	1.305
Децембар 2016.	1.307	1.322
Децембар 2017.	1.320	1.349
Децембар 2018.	1.344	1.335
Децембар 2019.	1.397	1.471
Децембар 2020.	1.352	1.249
Децембар 2021.	1.373	1.264
Децембар 2022.	1.397	1.266
Децембар 2023.	1.411	1.248
Децембар 2024.	1.458	1.296
Децембар 2025.	1.431	1.215

Извор: ЦББиХ

Вриједност унутарбанкарских трансакција у 2025. години је износила 163,94 милијарди КМ, док је вриједност међубанкарских трансакција износила 197,29 милијарди КМ.

У Табели 6.2. приказане су вриједности Herfindahl-Hirschman-овог индекса (HHI)²⁸ који илуструје концентрацију укупног броја и вриједности међубанкарских трансакција у платном промету за 10 банака с највећим учешћем у оба платна система (жироклиринг и RTGS). Иако се већина међубанкарског платног промета одвија између мањег броја великих банака, вриједности HHI индекса указују на умјерену концентрацију међубанкарских платних трансакција и непостојање системских ризика у платним системима. Анализирајући концентрацију међубанкарских платних трансакција у 10 највећих банака, при чему се банке из исте групације посматрају као једна банка, индекс концентрације се само благо повећава, али и даље указује на умјерену концентрацију.

ЦББиХ је у 2025. години наставила да одржава Централни регистар кредита физичких и правних лица (ЦРК), чиме се финансијским институцијама, корисницима ове базе података обезбјеђују подаци о кредитној историји и тренутној задужености њихових постојећих или потенцијалних клијената и на тај начин омогућава да квалитетније процијене ризике приликом доношења одлука о одобравању пласмана. ЦББиХ је такође наставила да одржава и Јединствени регистар рачуна пословних субјеката у БиХ у којем је на крају 2025. године било евидентирано 288.983 активних и 108.000 блокираних рачуна. Након надоградње система крајем 2018. године, ЈРРПС садржи све рачуне пословних субјеката који платни промет у БиХ обављају преко рачуна отворених у банкама и ЦББиХ.

²⁸ HHI је мјера концентрације и рачуна се као сума квадрата појединачних учешћа у посматраном сегменту. Индекс испод 1.000 поена указује на неконцентрисаност, од 1.000 до 1.800 поена умјерену, од 1.800 до 2.600 поена на високу концентрацију, преко 2.600 се сматра веома високом концентрацијом до максималних 10.000 када је концентрација монополска.

ЈРРПС првенствено користи комерцијалним банкама, порезним органима, органима управе, органима за провођење закона те осталим нивоима власти приликом откривања финансијских структура и трансакција које компаније и појединци могу да искористе на незаконит начин, нпр. за избјегавање плаћања пореза, прање новца и сл. Регистар такође пружа информације свим правним и физичким лицима која наплату својих потраживања морају тражити принудним путем преко овлашћених институција.

Међународни клиринг плаћања између банака из БиХ и Републике Србије и Црне Горе настављен је и у 2025. години те је кроз систем извршено укупно 14.125 платних налога чија је вриједност била 292,8 милиона евра што указује на активно коришћење ове платформе за поравнање платних трансакција.

6.2 Регулаторни оквир

Међу најзначајнијим активностима Централне банке Босне и Херцеговине у 2025. години и првој половини 2026. године издвајају се модернизација платне инфраструктуре кроз успостављање Инстант платног система Босне и Херцеговине (ИПС БиХ), активности на приступању Јединственом подручју плаћања у еврима (SEPA) и миграција платног система са SWIFT MT на SWIFT MX (ISO 20022) стандард порука.

Централна банка БиХ је 20. јула 2026. године успјешно пустила у рад систем инстант плаћања, развијен у складу с европским TIPS (TARGET Instant Payment Settlement) стандардима, чиме је направљен значајан искорак у модернизацији домаћег платног промета. Као носилац пројекта, ЦББиХ је развила и имплементирала неопходну платну инфраструктуру под називом ИПС БиХ, координирала активности с комерцијалним банкама и другим надлежним институцијама те обезбиједила техничке и оперативне услове за извршење међубанкарских трансакција у реалном времену.

Такође, Управни одбор ЦББиХ је 10.7.2026. године усвојио Одлуку о правилима рада Система инстант плаћања ЦББиХ²⁹ којом је између осталог утврђено да свака банка која у периоду од 1.1.2026. године закључно са 30.6.2026. године, изврши минимално један милион трансакција кумулативно у БПРВ и Жироклиринг систему, обавезна је да буде учесник ИПС БиХ од 1.1.2027. године. Будући да све банке нису биле у могућности приступити систему од самог почетка његове примјене, њихово укључивање предвиђено је сукцесивно и постепено, у складу са завршетком техничких и организационих припрема. Овај систем омогућава извршење међубанкарских платних трансакција у реалном времену, у року од неколико секунди, непрекидно – 24 сата дневно, седам дана у седмици, укључујући викенде и празнике.

Како би испунила регулаторне услове за подношење захтјева за чланство у SEPA-и, БиХ је током јула 2026. године окончала усвајање кључног сета финансијских закона у оба ентитета. Након што је Народна скупштина Републике Српске претходно усвојила потребне законе, крајем јула 2026. године је и Парламент Федерације БиХ усвојио усаглашене текстове закона, чиме су испуњене све законодавне претпоставке за подношење званичне апликације за приступање SEPA подручју. Усвојени пакет обухватао је Закон о платним услугама, Закон о електронском новцу, Закон о рачунима за плаћање, као и измјене и допуне закона који уређују банкарски сектор, заштиту корисника финансијских услуга и пословање микрокредитних организација. Тиме су отклоњене посљедње регулаторне препреке за интеграцију БиХ у европски платни систем, што би грађанима и привреди требало омогућити бржа, безбједнија и јефтинија прекогранична плаћања у еврима те додатно унаприједити конкурентност домаћег финансијског тржишта.

Централна банка БиХ има кључну улогу у овом процесу као главни координатор активности између надлежних институција, регулатора и банкарског сектора, с циљем испуњавања услова за чланство у SEPA.

У циљу модернизације постојећег БПРВ система, ЦББиХ је током 2025. године посебан фокус дала активностима на миграцији са SWIFT MT на SWIFT MX формат порука. SWIFT MT (Message Type) представља стандардизовани формат који финансијске институције користе за безбједну размјену прекограничних финансијских порука, а који се постепено замјењује ISO 20022 стандардом. SWIFT MX поруке, засноване на XML технологији и стандарду ISO 20022, доносе богатију структуру података, већу ефикасност и интероперабилност у прекограничним плаћањима.

У априлу 2026. године Управни одбор Централне банке Босне и Херцеговине донио је Одлуку о измјенама Одлуке о Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у Босни и Херцеговини, којом су правила приступа подацима усклађена са новим Законом о заштити личних података БиХ. Измјенама је прописано да учесници регистра могу да приступе директним увидом искључиво уз сагласност физичког лица или пословног субјекта с јасно утврђеним идентитетом даваоца сагласности. На овај начин унапријеђена је заштита личних података и повећана правна сигурност у раду Централног регистра кредита.

У циљу усклађивања домаћег законодавства са ЕУ регулативом и међународним препорукама у области спречавања прања новца и финансирања тероризма Радне групе за финансијско дјеловање против прања новца (FATF), Парламент Федерације БиХ је у мају 2026. године усвојио Закон о измјенама и допунама Закона о девизном пословању³⁰.

³⁰ Закон о измјенама и допунама Закона о девизном пословању „Службене новине Федерације БиХ“, број 35/26 од 13.5.2026. године

²⁹ <https://www.cbbh.ba/content/read/1291?lang=bs>

Важно је истаћи да је доношење овог закона представљало једну од препорука које су Босни и Херцеговини упућене у оквиру процеса отклањања недостатака идентификованих од стране FATF-а и MONEYVAL-а. Измјенама и допунама наведеног Закона прецизније су уређена правила девизног пословања, посебно у погледу прекограничног пријеноса готовине, ојачан је надзор над девизним трансакцијама и унапријеђен регулаторни оквир, те је на тај начин повећана правна сигурност и транспарентност финансијског система те олакшано испуњавање међународних обавеза БиХ. Међутим, само усвајање наведеног закона ипак није било довољно да спријечи поновно уврштавање БиХ на сиву листу FATF-а, а на основу препоруке MONEYVAL комитета.

Од јуна 2026. године БиХ је поново стављена на сиву листу, на коју је претходно била уврштена 2015. године. Разлог поновног уврштавања БиХ на сиву листу првенствено се односи на недовољно испуњавање препорука које сетичу унапређења законодавног оквира, посебно у дијелу измјена Закона о међународној правној помоћи у кривичним стварима и Закона о одузимању и управљању имовином стеченом кривичним дјелом. Поред тога, утврђени су и недостаци у практичној примјени постојећих прописа, нарочито у области финансијских истрага, одузимања имовинске користи стечене кривичним дјелом и међународне сарадње надлежних институција.

На супервизорском плану, у циљу унапређења система управљања каматним ризиком у банкарској књизи (Interest Rate Risk in the Banking Book – IRRBB), агенције за банкарство у БиХ извршиле су измјене и допуне регулаторног оквира којим се уређује управљање каматним ризиком у банкарској књизи³¹. Измјене су усмјерене на даљње усклађивање са релевантним стандардима Европског надзорног тијела за банкарство (EBA).

У Федерацији БиХ измјене и допуне Одлуке о минималним стандардима за успостављање система управљања каматним ризиком у банкарској књизи поред подизања прага за процјену изложености каматном ризику са 2,5% на 5%, обухвата унапређење регулаторног оквира кроз увођење мјерења ризика стандардизованим и поједностављеним стандардизованим приступом, провођење супервизорског тестирања изложености на нетипичне вриједности, утврђивање интерних капиталних захтјева и система унутрашњих контрола за управљање каматним ризиком у банкарској књизи. У Републици Српској измјенама Одлуке о управљању каматним ризиком у банкарској књизи извршено је повећање прага за процјену изложености каматном ризику са 2,5% на 5%, чиме је извршено додатно усклађивање регулаторног оквира с рјешењима која се примјењују релевантним ЕВА стандардима.

У складу с важећим измјенама прописа, примјена измијењених и допуњених одредби у Федерацији БиХ почиње од 30.9.2026. године, док се у Републици Српској измјена којом се повећава праг са 2,5% на 5% примјењује од 31.12.2025. године. Овим измјенама додатно се јача регулаторни и супервизорски оквир за управљање каматним ризиком у банкарској књизи (IRRBB) и обезбјеђује његова већа усклађеност с релевантним ЕВА стандардима. Такође, крајем 2025. године и почетком 2026. године агенције за банкарство усвојиле су Одлуку о управљању кредитним ризиком и утврђивању очекиваних кредитних губитака³², с почетком примјене од 30. јуна 2026. године.

Одлуком се унапређују захтјеви за идентификацију, мјерење и праћење кредитног ризика, као и за благовремено признавање очекиваних кредитних губитака.

³¹ Одлука о измјенама и допунама Одлуке о управљању каматним ризиком у банкарској књизи, с примјеном од 30. 9.2026. године. ("Службене новине ФБиХ", број: 41/26 и "Службени гласник РС", број: 96/25).

³² Одлука о управљању кредитним ризицима и очекиваних кредитних губитака ("Службене новине ФБиХ", број: 100/25 и "Службени гласник РС", број: 50/26).

Такође, ентитетске агенције за банкарство успјешно су завршиле заједнички пројекат развоја регулаторног оквира који ствара предуслове за будућу имплементацију контрацикличног заштитног слоја капитала (Countercyclical Capital Buffer - CCyB) и мјера усмјерених на дужнике: омјер отплате дуга и расположивог дохотка (Debt Service to Income Ratio - DSTI) и омјер кредита и вриједности колатерала (Loan to Value - LTV), чиме се додатно јача отпорност банака и доприноси стабилности и сигурности банкарског система у Босни и Херцеговини.

Иако су донесене под различитим називима, Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима³³ и Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за одобравање олакшица правним лицима за измирење кредитних обавеза у Републици Српској³⁴ и Одлука о посебним мјерама за подршку клијентима банке у условима спољних поремећаја у Федерацији БиХ³⁵ суштински имају исти циљ. Обје одлуке имају за сврху омогућити банкама да клијентима чија је способност измирења кредитних обавеза привремено нарушена услјед спољних економских поремећаја узрокованих поремећајима у ланцима снабдијевања, раста цијена енергената, ограничења у међународном транспорту, изненадног изостанка, одгађања или обуставе планираних новчаних токова или спољног финансирања и других ванредних околности који могу утицати на пословање и финансијски положај клијената банке, одобре одговарајуће олакшице, попут мораторијума, продужења рока отплате, репрограма или других облика реструктурирања кредитних обавеза.

На тај начин настоји се ублажити негативан утицај ванредних околности на грађане и привредне субјекте, очувати континуитет уредне отплате кредита те истовремено заштитити стабилност банкарског система. Разлика између ових одлука првенствено се огледа у регулаторном приступу и називу, будући да одлука у Републици Српској има карактер привремене мјере, док одлука у Федерацији БиХ представља општи регулаторни оквир за поступање банака у условима спољних поремећаја. Међутим, посматрано према њиховој сврси, обје одлуке уређују исто питање и представљају регулаторни механизам којим се банкама омогућава флексибилније поступање према клијентима погођеним екстерним шоковима.

У новембру 2025. године, ФБА је продужила примјену Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености банке³⁶ којом се укупан износ изложености банке према централним владама или централним банкама изван БиХ или изложености према истим као издаваоцима колатерала или пружаоцима нематеријалне кредитне заштите с додијељеним пондером ризика 0% ограничава до износа 100% признатог капитала банке до краја 2026. године. Додатно, почетком децембра 2025. године АБРС је продужила примјену Одлуке о привременим мјерама за ограничавање изложености до краја 2026. године, при чему укупан износ изложености банке према страним централним владама, централним банкама или изложености према истим као издаваоцима колатерала или пружаоцима нематеријалне кредитне заштите с додијељеним пондером ризика 0% не смије прећи износ од 50% основног капитала.

³³ Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за одобравање олакшица физичким лицима за измирење кредитних обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/26)

³⁴ Одлука о измјенама Одлуке о привременим мјерама за одобравање олакшица правним лицима за измирење кредитних обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 38/26)

³⁵ Одлука о посебним мјерама за подршку клијентима банке у условима вањских поремећаја („Службене новине Федерације БиХ“, број: 47/26).

³⁶ Одлука о привременим мјерама за ограничавање изложености банке („Службене новине Федерације БиХ“, број: 26/23 и „Службени гласник РС“, број: 50/26).

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СТАТИСТИЧКИ ДОДАТАК

Табела А1: Индекс цијена некретнина (2015=100)

		Сарајево	Мостар	Зеница	Тузла	Бања Лука	Бијељина	Требиње	УКУПНО
2004.	Q1	58	71	47					60
	Q2	58	70	46					59
	Q3	58	70	47					59
	Q4	59	68	46					60
2005.	Q1	61	66	48					61
	Q2	61	70	47					61
	Q3	63	67	47					62
	Q4	66	70	50					65
2006.	Q1	69	72	53					68
	Q2	74	71	49					71
	Q3	73	70	52					70
	Q4	80	60	55					74
2007.	Q1	87	73	56					83
	Q2	98	76	67					93
	Q3	108	73	72					98
	Q4	117	77	74					105
2008.	Q1	125	85	78	95				112
	Q2	133	82	84	98				119
	Q3	132	83	88	106				120
	Q4	138	87	99	107				126
2009.	Q1	129	104	101	97				120
	Q2	120	101	100	100				114
	Q3	115	105	100	107				112
	Q4	111	104	93	115				109
2010.	Q1	111	100	99	112				108
	Q2	111	110	101	110				110
	Q3	107	104	99	105				106
	Q4	106	106	107	104				106
2011.	Q1	105	107	105	97				105
	Q2	105	103	107	89				103
	Q3	104	98	102	91				102
	Q4	105	104	102	89				103
2012.	Q1	105	112	101	102				106
	Q2	104	101	109	96				103
	Q3	101	104	95	94				100
	Q4	100	101	103	96				100
2013.	Q1	101	108	105	93				102
	Q2	99	109	104	90				100
	Q3	98	105	97	94				99
	Q4	97	109	106	90				99
2014.	Q1	98	104	98	95				99
	Q2	96	102	97	93				97
	Q3	98	94	99	99				98
	Q4	98	96	101	92				98

		Сарајево	Мостар	Зеница	Тузла	Бања Лука	Бијељина	Требиње	УКУПНО
2015.	Q1	98	101	100	98	93	102	103	98
	Q2	101	99	99	101	109	82	97	101
	Q3	98	103	102	100	101	92	99	100
	Q4	102	97	99	100	101	118	101	101
2016.	Q1	98	94	97	96	96	68	106	97,33
	Q2	99	97	104	99	102	93	100	100
	Q3	102	114	101	96	106	89	106	104
	Q4	103	113	104	98	106	94	105	105
2017.	Q1	103	110	104	97	100	93	98	102
	Q2	104	96	105	97	98	94	89	100
	Q3	103	104	104	103	98	102	102	102
	Q4	107	93	105	100	96	100	97	102
2018.	Q1	87	89	80	80	91	87	81	87
	Q2	87	94	80	79	90	91	79	87
	Q3	88	92	80	82	90	90	85	88
	Q4	88	93	80	83	92	89	85	88
2019.	Q1	89	92	83	82	95	88	87	90
	Q2	90	97	85	86	90	90	84	90
	Q3	90	95	89	86	89	93	84	90
	Q4	93	94	84	86	92	95	87	92
2020.	Q1	94	95	88	88	88	94	84	92
	Q2	95	105	97	82	93	97	75	94
	Q3	94	101	97	94	92	94	89	94
	Q4	95	93	95	94	89	92	81	93
2021.	Q1	97	100	97	97	95	91	97	96
	Q2	98	104	100	96	100	96	96	98
	Q3	100	99	100	100	103	102	104	101
	Q4	104	95	103	105	103	107	103	104
2022.	Q1	112	99	105	109	128	113	124	113
	Q2	114	107	109	110	133	115	133	117
	Q3	121	108	113	110	139	126	140	123
	Q4	127	113	110	112	144	121	127	126
2023.	Q1	128	102	124	125	145	136	135	128
	Q2	134	107	137	134	151	145	140	135
	Q3	143	112	139	143	152	144	139	142
	Q4	144	114	139	149	150	140	144	143
2024.	Q1	143	116	142	147	151	153	133	143
	Q2	156	124	153	149	151	152	162	152
	Q3	163	141	149	158	157	163	139	159
	Q4	161	142	175	156	155	167	122	159
2025.	Q1	160	131	173	166	160	176	169	160
	Q2	169	140	190	171	170	175	177	169
	Q3	175	158	197	174	162	173	195	173
	Q4	190	154	207	177	161	172	202	182

Извор: ЦББиХ

Табела А2: Индикатори финансијског здравља

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.
Адекватност капитала													
Стопа основног капитала	15,2	14,3	13,8	15,0	14,8	16,5	17,5	18,1	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7
Стопа регулаторног капитала	17,8	16,3	14,9	15,8	15,7	17,5	18,0	19,2	19,6	19,6	19,7	19,8	20,1
Стопа редовног основног капитала	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	16,5	17,5	18,1	18,7	18,7	18,7	18,7	18,7
Стопа финансијске полуге	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	10,5	10,2	10,0	9,9	10,1	10,6	10,7
NPL умањени за резервисања према регулаторном капиталу	26,4	24,6	24,9	17,6	13,5	11,4	9,6	7,4	7,0	4,7	3,8	3,2	2,2
Велике изложености у односу на капитал	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	81,4	83,8	103,3	95,3	100,8
Квалитет aktive													
Неквалитетна актива према укупној активи	11,3	10,5	10,0	8,3	7,1	6,2	5,2	3,4	3,2	2,5	2,1	1,8	1,4
Неквалитетни кредити према укупним кредитима	15,1	14,2	13,7	11,8	10,0	8,8	7,4	6,1	5,8	4,5	3,8	3,2	2,4
Резервисања за NPL према неквалитетним кредитима	66,7	69,7	71,2	74,4	76,7	77,4	77,0	78,4	78,4	81,4	81,7	80,3	82,4
Концентрација кредита према економској дјелатности	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	73,1	72,0	71,3	71,7	71,2	71,1	70,8
Профитабилност													
Поврат на просјечну активу	-0,1	0,8	0,3	1,1	1,4	1,3	1,4	0,7	1,3	1,6	2,0	2,2	2,1
Поврат на просјечни капитал	-1,2	4,5	0,9	6,2	9,0	8,5	9,1	5,6	9,6	12,0	15,0	16,0	14,7
Нето приход од камата према укупном приходу	62,3	61,6	62,0	60,4	58,3	58,8	56,8	56,0	59,2	56,6	63,3	61,2	59,7
Приход по основу трговања финансијским инструментима према укупном приходу	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,4
Некампатни расходи према укупном приходу	101,2	85,7	94,5	80,7	73,3	74,0	71,0	83,0	60,1	55,7	52,6	51,3	52,6
Трошкови плата и доприноса према некампатним расходима	28,1	32,9	29,2	31,5	32,9	33,2	34,1	29,8	43,8	44,1	42,8	42,5	42,0
Ликвидност													
Ликвидна средства према укупним средствима	26,2	26,6	26,2	26,9	28,1	29,3	29,2	28,6	30,7	30,5	29,0	28,2	25,3
Ликвидна средства према краткорочним финансијским обавезама	65,9	65,6	61,9	61,6	59,9	60,4	61,0	51,3	51,3	48,4	47,2	45,8	40,5
Коефицијент покрића ликвидности (LCR)	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	216,9	213,8	218,1	231,9	226,4
Коефицијент нето стабилних извора финансирања (NSFR)	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	168,8	163,5	159,9	159,7	157,9
Депозити према кредитима	87,2	92,4	96,9	101,7	105,1	109,6	112,7	120,7	130,3	130,8	131,0	130,1	128,6
Краткорочне финансијске према укупним финансијским обавезама	47,2	48,1	50,3	52,1	55,7	57,2	56,2	65,4	68,8	72,6	71,1	71,8	72,9
Девизни ризик													
Индексирани и кредити у страним валутама према укупним кредитима	68,8	68,0	67,1	62,6	60,1	56,7	53,9	53,9	50,2	43,3	37,6	31,9	30,1
Обавезе у страним валутама према укупним финансијским обавезама	63,8	62,7	60,3	57,4	55,1	53,3	50,7	48,1	44,4	42,5	41,2	40,0	37,7
Нето отворена позиција	5,7	9,0	8,3	1,6	-0,2	2,1	3,4	4,2	4,0	1,0	1,5	3,6	1,7
Број банака	23	23	23	23	23	23	23	23	22	21	21	21	21

Извор: ЦББиХ

Напомена: Компилација ФСИ за банкарски сектор БиХ од четвртог квартала 2021. године базира се на Водичу за компилацију индикатора финансијског здравља Међународног монетарног фонда из 2019. године. Вриједности индикатора су ретроактивно прерачунате за све периоде у складу са новом методологијом.

Табела А3: Преглед укупне имовине, кредита, депозита и финансијског резултата банака у БиХ, 31.12.2025. у хиљадама КМ

Банка	Укупна имовина		Кредити		Депозити		Добит/Губитак	
	Износ	%	Износ	%	Износ	%	Износ	%
1 Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево	734.393	1,6	426.276	1,5	604.534	1,6	8.789	1,0
2 УНИОН банка д.д. Сарајево	1.550.770	3,3	624.826	2,2	1.326.608	3,5	7.479	0,9
3 НЛБ банка д.д. Сарајево	2.219.694	4,7	1.472.112	5,1	1.808.468	4,8	29.994	3,4
4 АСА банка д.д. Сарајево	3.748.764	8,0	2.389.871	8,2	3.179.640	8,4	65.186	7,5
5 "BOSNA BANK INTERNATIONAL" д.д. Сарајево	1.905.879	4,0	1.262.259	4,4	1.631.847	4,3	29.574	3,4
6 ИНТЕСА САНПАОЛО БАНКА д.д. Босна и Херцеговини	3.280.465	7,0	2.194.500	7,6	2.588.362	6,8	29.598	3,4
7 Raiffeisen bank д.д. Сарајево	6.009.933	12,8	3.480.804	12,0	4.856.130	12,8	130.013	14,9
8 Ziraatbank БХ д.д.	1.622.509	3,4	1.097.398	3,8	1.255.866	3,3	25.801	3,0
9 ProCredit bank д.д. Сарајево	1.200.165	2,5	800.102	2,8	1.001.564	2,6	9.471	1,1
10 Sparkasse Bank д.д. Сарајево	2.543.326	5,4	1.783.495	6,2	2.099.433	5,6	39.105	4,5
11 Комерцијално инвестициона банка д.д. Велика Кладуша	165.522	0,4	63.900	0,2	130.858	0,3	1.796	0,2
12 Addiko bank д.д. Сарајево	1.276.048	2,7	655.485	2,3	1.040.181	2,8	21.700	2,5
13 UniCredit bank д.д. Мостар	8.752.685	18,6	5.417.070	18,7	6.925.089	18,3	206.829	23,7
14 UniCredit bank а.д. Бања Лука	1.547.502	3,3	973.767	3,4	1.174.183	3,1	32.810	3,8
15 Addiko bank а.д. Бања Лука	1.131.562	2,4	778.155	2,7	859.248	2,3	26.873	3,1
16 Наша банка а.д. Бијељина	418.454	0,9	251.772	0,9	339.352	0,9	2.433	0,3
17 Нова банка а.д. Бања Лука	3.419.203	7,3	1.976.218	6,8	2.669.572	7,1	95.363	10,9
18 НЛБ банк а.д. Бања Лука	2.619.906	5,6	1.477.212	5,1	2.048.675	5,4	57.346	6,6
19 Atos bank а.д. Бања Лука	1.360.230	2,9	849.094	2,9	1.029.705	2,7	35.033	4,0
20 Банка Поштанска штедионица а.д. Бања Лука	591.753	1,3	290.434	1,0	479.663	1,3	2.359	0,3
21 МФ банка а.д. Бања Лука	978.319	2,1	728.225	2,5	748.133	2,0	14.710	1,7
УКУПНО	47.077.082	100	28.992.976	100	37.797.111	100	872.262	100

Табела А4: Статусне промјене банака у периоду 2001 - Q2 2026. година

Број	Банка	Врста промјене	Датум промјене ¹
1	Sparkasse Bank д.д. Босна и Херцеговина Сарајево	Sparkasse Bank д.д. Сарајево промијенила име у Sparkasse Bank д.д. БиХ Сарајево	Q3 2014
	Sparkasse Bank д.д. Сарајево	АБС банка д.д. Сарајево промијенила име у Sparkasse Bank д.д. Сарајево	Q3 2009
	АБС банка д.д. Сарајево	Постала чланица Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG, Erste Group	Q4 2006
	Шех-ин банка д.д. Зеница	Припојена АБС банци д.д. Сарајево	Q2 2002
2	Bosna Bank International (BBI) д.д. Сарајево		
3	Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево	БОР банка д.д. Сарајево промијенила име у Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево	Q1 2017
	БОР банка д.д. Сарајево	БОР банци д.д. Сарајево припојена Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево	Q4 2016
	Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево	Привредна банка Сарајево д.д. Сарајево припојена БОР банци д.д. Сарајево	Q4 2016
4	UniCredit Bank д.д. Мостар		
	UniCredit Загребачка банка БиХ д.д. Мостар	UniCredit Загребачка банка БиХ промијенила име у UniCredit Bank д.д. Мостар	Q1 2008
	Загребачка банка БХ д.д. Мостар	Спајање са Универзал банком д.д. Сарајево у UniCredit Загребачку банку БиХ	Q3 2004
	Универзал банка д.д. Сарајево	Спајање са Загребачком банком БХ д.д. Мостар у UniCredit Загребачку банку БиХ	Q3 2004
	ХВБ Централ Профит банка д.д. Сарајево	ХВБ Централ профит банка Сарајево припојена UniCredit Загребачкој банци БиХ	Q1 2008
	ХВБ банка д.д. Сарајево	Спајање са Централ Профит банком у ХВБ Централ Профит банку д.д. Сарајево	Q4 2004
	Централ Профит банка д.д. Сарајево	Спајање са ХВБ банком д.д. Сарајево у ХВБ Централ Профит банку д.д. Сарајево	Q4 2004
	Травничка банка д.д. Травник	Припојена Централ Профит банци д.д. Сарајево	Q4 2002
5	UniCredit Банк а.д. Бања Лука	Нова Бањалучка банка а.д. Бања Лука промијенила име	Q2 2008
	Нова Бањалучка банка а.д. Бања Лука	Припојена ХВБ групацији, наставила пословање као засебно правно лице	Q4 2005
	Бањалучка банка а.д. Бања Лука	Приватизована и промијенила име у Нова Бањалучка банка а.д. Бања Лука	Q1 2002
6	Addiko Bank д.д. Сарајево		
	Нуро Алпе Adria Bank д.д. Мостар	Нуро Алпе Adria Bank д.д. Мостар промијенила име и сједиште	Q4 2016
7	Аддико Банк а.д. Бања Лука		
	Нуро Алпе Adria Bank а.д. Бања Лука	Нуро Алпе Adria Bank а.д. Бања Лука промијенила име	Q4 2016
	Кристал банка а.д. Бања Лука	Кристал банка а.д. Бања Лука промијенила име	Q3 2003
8	АСА банка д.д.Сарајево		
	АСА банка Наша и снажна д.д.Сарајево	Припојена АСА банци д.д. Сарајево	Q4 2022
	АСА банка Наша и снажна д.д.Сарајево	Sberbank БХ д.д. Сарајево у поступку реструктурирања промијенила власништво	Q2 2022
	Вакуфска банка д.д. Сарајево	Припојена АСА банци д.д. Сарајево	Q4 2021
	Инвестиционо комерцијална банка (ИКБ) д.д. Зеница	ИКБ д.д. Зеница промијенила сједиште и назив у АСА банка д.д. Сарајево	Q4 2016
	МОЈА банка д.д. Сарајево	МОЈА банка д.д. Сарајево припојена Инвестиционо комерцијалној банци д.д. Зеница	Q3 2016
	ФИМА банка д.д. Сарајево	Промијенила име у МОЈА банка д.д. Сарајево	Q4 2010
	ВАБА банка д.д. Сарајево	Промијенила име у ФИМА банка д.д. Сарајево	Q3 2007
	Валидус банка д.д. Сарајево	Промијенила име у ВАБА банка д.д. Сарајево	Q1 2007
	Љубљанска банка д.д. Сарајево	Основана Валидус банка преузела дио активе и пасиве Љубљанске банке д.д. Сарајево	Q3 2006
	АСА банка Наша и снажна д.д.Сарајево	Sberbank д.д. Сарајево промијенила име у АСА банка Наша и снажна д.д.Сарајево	Q2 2022
	Sberbank д.д. Сарајево	ASA Finance д.д. Сарајево постала власник Сбербанк д.д. Сарајево	Q1 2022
	Sberbank д.д. Сарајево	Volksbank д.д. Сарајево промијенила име у Сбербанк д.д. Сарајево	Q1 2013
	Volksbank д.д. Сарајево	Sberbank групација преузела Volksbank д.д. Сарајево	Q1 2012
9	Комерционално инвестициона банка (КИБ) д.д. Велика Кладуша		
10	НЛБ Банка д.д. Сарајево		
	НЛБ Тузланска банка д.д. Тузла	НЛБ Тузланска банка д.д. Тузла промијенила сједиште и име у НЛБ Банка д.д. Сарајево	Q1 2012
	Тузланска банка д.д. Тузла	Тузланска банка д.д. Тузла промијенила име у НЛБ Тузланска банка д.д. Тузла	Q3 2006
	Comersecbank банчна група НЛБ д.д. Сарајево	Припојена Тузланској банци д.д. Тузла	Q3 2006
11	НЛБ Банка а.д. Бања Лука		
	НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука	НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука промијенила име у НЛБ а.д. Бања Лука	Q4 2015
	ЛХБ банка а.д. Бања Лука	Спајање са Развојном банком југоисточне Европе у НЛБ Развојна банка а.д. БЛ	Q2 2006
	Развојна банка југоисточне Европе а.д. Бања Лука	Спајање са ЛХБ банком а.д. Бања Лука у НЛБ Развојну банку а.д. Бања Лука	Q2 2006
12	Raiffeisen Bank д.д. БиХ, Сарајево		
	Raiffeisen Bank ХПБ д.д. Мостар	Припојена Raiffeisen банци д.д. Сарајево	Q1 2003
13	ProCredit Bank д.д. Сарајево	Microenterprise bank д.д. Сарајево промијенила име у ProCredit Bank Банк	Q4 2003

Број	Банка	Врста промјене	Датум промјене ¹
14	ZiraatBank БХ д.д. Сарајево	Turkish Ziraat Bank Bosnia д.д. Сарајево промијенила име у Ziraat Bank БХ	Q1 2013
15	Унион банка д.д. Сарајево		
16	Атос банк а.д. Бања Лука	Sberbank а.д. Бања Лука промијенила име у Атос банк а.д. Бања Лука	Q2 2022
	Sberbank а.д. Бања Лука	Нова банка а.д. Бања Лука у поступку реструктурирања постала власник Sberbank а.д. Бања Лука	Q2 2022
	Sberbank а.д. Бања Лука	Volksbank а.д. Бања Лука промијенила име	Q1 2013
	Volksbank а.д. Бања Лука	Sberbank групација преузела Volksbank а.д. Бања Лука	Q1 2012
	Zepter Комерс банка а.д. Бања Лука	Постала чланица Volksbank International AG, промијенила име у Volksbank а.д. БЛ	Q3 2007
17	Интеса Санпаоло банка д.д. БиХ		
	УПИ банка д.д. Сарајево	Промијенила име у Интеса Санпаоло банка д.д. БиХ	Q3 2008
	ЛТ Господарска банка д.д. Сарајево	Припојена УПИ банци д.д. Сарајево	Q3 2007
	Господарска банка д.д. Сарајево	Спајање са ЛТ Комерцијалном банком Ливно у ЛТ Господарску банку д.д. Сарајево	Q1 2003
	ЛТ Комерцијална банка д.д. Ливно	Спајање са Господарском банком Сарајево у ЛТ Господарску банку д.д. Сарајево	Q1 2003
18	Нова банка а.д. Бања Лука	Нова банка а.д. Бијељина промијенила сједиште	Q3 2007
	Агропром банка а.д. Бања Лука	Припојена Новој банци а.д. Бијељина	Q1 2003
19	Наша банка а.д. Бања Лука		
	Наша банка а.д. Бијељина	Промијенила име у Наша банка а.д. Бања Лука	Q2 2024
	Павловић Интернационал Банка а.д. Слобомир Бијељина	Промијенила име у Наша банка а.д. Бијељина	Q4 2019
	Привредна банка а.д. Добој	Припојена Павловић Интернационал банци	Q2 2003
	Привредна банка а.д. Брчко	Припојена Павловић Интернационал банци	Q4 2002
	Семберска банка а.д. Бијељина	Припојена Павловић Интернационал банци	Q4 2001
20	Банка Поштанска штедионица а.д. Бања Лука		
	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	Комерцијална банка промијенила име у Банка Поштанска штедионица а.д. Бања Лука	Q1 2022
	Комерцијална банка а.д. Бања Лука	Банка Поштанска штедионица а.д. Београд купила Комерцијалну банку а.д. Бања Лука	Q4 2021
21	МФ банка а.д. Бања Лука		
	ИЕФК банка а.д. Бања Лука	Промијенила име у МФ банка а.д. Бања Лука	Q3 2010

Банке којима су одузете дозволе за рад од 2002. године:		Датум промјене
1	Camelia банка д.д. Бихаћ	Q1 2002
2	Привредна банка а.д. Градишка	Q1 2002
3	Екватор банка а.д. Бања Лука	Q1 2002
4	International Commercial Bank Bosnia д.д. Сарајево	Q3 2002
5	Банка за југоисточну Европу Бања Лука	Q4 2002
6	Привредна банка а.д. Српско Сарајево	Q4 2004
7	Господарска банка д.д. Мостар	Q4 2004
8	Љубљанска банка д.д. Сарајево	Q3 2006
9	Херцеговачка банка д.д. Мостар	Q3 2012
10	Постбанк БХ Поштанска банка БиХ д.д. Сарајево	Q2 2013
11	Бобар банка а.д. Бијељина	Q4 2014
12	Банка Српске а.д. Бања Лука	Q2 2016
13	Вакуфска банка д.д. Сарајево	Q4 2021
14	АСА банка Наша и снажна д.д. Сарајево	Q4 2022

ISSN 1840-4111

9 771840 411004